

307
52277

5 3

การประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)
ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา ๕

ปริญญาบัตร

ของ

ชำเลื่อง ศรีเคชา

13 ส.ค. 2524

ผ่านกัหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3919058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พฤศจิกายน ๒๕๒๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

83173

การประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)
ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา ๕

บทคัดย่อ

ของ

ชำเลื่อง ศรีเคชา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤศจิกายน ๒๕๒๒

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ (๑) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการสอนและการวัดผลประเมินผลในวิชาสังคมศึกษา (๒) ศึกษาความเหมาะสมและชอบพอรองของหลักสูตรในค่านต่าง ๆ และ (๓) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) จำนวน ๗๖ คน และนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ผู้สอนดังกล่าว จำนวน ๗๖๐ คน ซึ่งได้สุ่มมาโดยการสุ่มแบบเลือกกลุ่มตัวอย่างหลายชั้น (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามอาจารย์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ r , t -test, F -test และ Chi-square.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการสอนและการวัดผลประเมินผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการสอนและการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับหลักสูตรในค่านต่าง ๆ นั้น อาจารย์ผู้สอนส่วนมากเห็นว่ามีความเหมาะสมแล้วเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นในค่านเนื้อหาที่อาจารย์ผู้สอนส่วนมากเห็นว่ามีความยากและมากเกินไปในบางเรื่อง และในค่านสื่อการเรียนและเอกสารประกอบหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนยังขาดอยู่เป็นจำนวนมาก สำหรับในค่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนนั้น พบว่า นักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด

AN EVALUATION OF MATHAYOM SUKSA 1 SOCIAL STUDIES CURRICULUM
IN SECONDARY SCHOOLS IN EDUCATIONAL REGION 5

AN ABSTRACT

BY

CHAMLUANG TREEDAYCHA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

November 1979

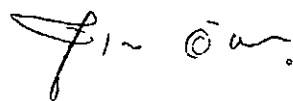
The objectives of this study were three folded. First, it was aimed at discovering the relationship between curriculum objectives and classroom teaching as well as the evaluation in Social Studies. Secondly, it was designed to investigate the advantages and the disadvantages of the curriculum in various aspects. Thirdly, the purpose of this study was to compare the Social Studies academic achievement of the Mathayom Suksa 1 (M.1) students.

The seventy-six Social Studies teachers in Mathayom Suksa 1 level were asked to completed a set of questionnaires, whereas 760 students studying with those teachers were chosen by multi-stage random sampling to do the Social Studies Achievement Test. Then the data was analyzed by the use of r , t -test, F -test and Chi-square Test.

The result of the study was that the curriculum objectives were insignificantly related to classroom teaching and the evaluation. But the classroom teaching and the evaluation were significantly correlated. Most of the teachers agreed that the curriculum was appropriated in all aspects except its content. They noted that the content was too difficult and its too detailed in some topics. In addition it was found that teaching equipments and supplementary materials were not enough for those teachers. It was also found that most of the students obtained the academic achievement in Social Studies higher than the standard, especially those in large schools obtained the highest achievement marks.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติศาสตร์ได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 ประธาน

 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัย ทิสสระ และอาจารย์ทรูเนตร อัครสวัสดิ์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และที่ช่วยให้คำแนะนำในการเขียน ตลอดจนกรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการศึกษาวิจัยในระยะแรกอย่างดียิ่ง ตลอดจน ให้ความช่วยเหลือในคันต่าง ๆ เสมอมาเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ปฐม นิคมานนท์ ที่ช่วยให้คำแนะนำทางคันสถิติในการวิจัย อีกทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ คณะครูอาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้ให้ความสะดวกและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และหลาน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ด้วยดี

ผู้วิจัยขอเทิดทูนและรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อและคุณแม่ ตลอดจนพระคุณครูอาจารย์ที่วางรากฐานและส่งเสริมการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ชำเลื่อง ทวีเคชา

สารบัญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ	๑
	/ ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๕
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๖
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	๖
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๖
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	๘
๒	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	๑๐
	การพัฒนาหลักสูตร	๑๐
	การประเมินผลหลักสูตร	๑๔
	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑	๑๘
	โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑	๒๕
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	๒๗
๓	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	๔๖
	กลุ่มตัวอย่าง	๔๖
	เกณฑ์ในการประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา	๔๘
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๕๓
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๕
	การจัดกระทำกับข้อมูล	๕๕
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๗
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๘

๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๒
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๓
	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย	๒๕
	แสดงและเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผล ในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์กลุ่มตัวอย่าง	๒๘
	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจ ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล	๔๐
	แสดงและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตร วิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) พ.ศ. ๒๕๒๑... ..	๔๓
	ปัญหา ข้อเสนอแนะ และความต้องการของอาจารย์ผู้สอน	๑๒๕
	แสดงและเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)	๑๓๐
๕	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๓๘
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	๑๓๘
	กลุ่มตัวอย่าง	๑๓๘
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๑๓๘
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๓๘
	สรุปผลการวิจัย	๑๔๐
	อภิปรายผล	๑๔๕
	ข้อเสนอแนะ	๑๕๓
	บรรณานุกรม	๑๕๓
	ภาคผนวก	๑๕๓

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิ ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน	๔๗
๒ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและอายุ	๖๕
๓ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิและขนาดโรงเรียน	๖๖
๔ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน	๖๖
๕ จำนวนโรงเรียนจำแนกตามสถานที่ตั้ง	๖๗
๖ จำนวนอาจารย์ที่ได้รับและไม่ได้รับการอบรมก่อนปฏิบัติงาน	๖๘
๗ ความคิดเห็นของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการได้รับการอบรม เพื่อเตรียมตัวปฏิบัติงาน	๖๘
๘ คาสถิติพื้นฐานและระดับคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๖๘
๙ คาสถิติพื้นฐานและการเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน	๗๐
๑๐ คาสถิติพื้นฐานจากคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	๗๑
๑๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรจำแนกตามประสบการณ์การสอนของอาจารย์	๗๑
๑๒ คาสถิติพื้นฐานจากคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ของอาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	๗๒
๑๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรของอาจารย์จำแนกตามขนาดโรงเรียน	๗๒

๑๔	คาสติพิพื้นฐานและระดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของ อาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๓๓
๑๕	คาสติพิพื้นฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน ระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน	๓๒
๑๖	คาสติพิพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของอาจารย์ที่มี ประสบการณ์การสอนต่างกัน	๓๔
๑๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนจำแนกตาม ประสบการณ์การสอน	๓๕
๑๘	คาสติพิพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของอาจารย์ที่ทำการสอน อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	๓๕
๑๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน ของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๓๖
๒๐	คาสติพิพื้นฐานและระดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล ของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๓๖
๒๑	คาสติพิพื้นฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผล ประเมินผลระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน	๓๗
๒๒	คาสติพิพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล ของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	๓๘
๒๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผล ประเมินผลจำแนกตามประสบการณ์การสอน	๓๘
๒๔	คาสติพิพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	๓๘
๒๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล จำแนกตามขนาดโรงเรียน	๓๙

๔๑	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา	๘๘
๔๒	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากง่าย	๑๐๑
๔๓	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความมากน้อย	๑๐๒
๔๔	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา	๑๐๓
๔๕	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากง่าย...	๑๐๖
๔๖	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความมากน้อย...	๑๐๗
๔๗	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน เกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน	๑๐๘
๔๘	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน	๑๐๘
๔๙	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน	๑๑๐
๕๐	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน เกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียน	๑๑๑
๕๑	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียน	๑๑๒
๕๒	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียน	๑๑๓

๕๓	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน เกี่ยวกับแบบเรียน	๑๑๔
๕๔	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับแบบเรียน	๑๑๖
๕๕	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับแบบเรียน	๑๑๗
๕๖	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน เกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน	๑๑๘
๕๗	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ต่างกันเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน	๑๒๑
๕๘	ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน	๑๒๓
๕๙	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาที่พบระหว่างปฏิบัติงาน	๑๒๕
๖๐	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ปรับปรุงหลักสูตร	๑๒๗
๖๑	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือ	๑๒๘
๖๒	คาสติพื้นฐานและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	๑๓๐
๖๓	คาสติพื้นฐานและร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ไดคะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิของอาจารย์ผู้สอน	๑๓๑
๖๔	ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จำแนกตามวุฒิของ อาจารย์ผู้สอน	๑๓๒

๒๕	ค่าสถิติพื้นฐานและร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน	๑๓๓
๒๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์สอน ของอาจารย์ผู้สอน	๑๓๔
๒๗	ค่าสถิติพื้นฐานและร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน	๑๓๕
๒๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	๑๓๖
๒๘	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นรายคู่	๑๓๗
๓๐	ตารางวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑	๒๐๓
๓๑	ค่า P_H , P_L , p และ r ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา	๒๐๔

ภูมิหลัง

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการให้การศึกษาแก่พลเมือง เพราะเป็นวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสังคม ฉะนั้นวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิชาสังคมศึกษาก็เพื่อที่จะอบรมผู้เรียนให้เป็นผู้พลเมืองดี มีความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ฐานะปัญหาของมนุษย์และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รู้จักและเข้าใจสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ รู้จักหน้าที่และการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักตัดสินใจในทางที่ถูกที่ควร ตลอดจนรู้จักการวางแผนในอนาคต ด้วยเหตุนี้ วิชาสังคมศึกษาจึงได้รับการจัดให้อยู่ในประเภทวิชาสามัญไว้ในหลักสูตรทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาตลอดมาทุกยุคทุกสมัย

หลักสูตรสังคมศึกษาในแต่ละยุคแต่ละสมัยย่อมแตกต่างกันไปทั้งนี้เพราะจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของไทยจึงได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคและสมัยเรื่อยมา โดยแต่เดิมนั้นหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของไทยไม่ได้อยู่ในรูปวิชาที่จะต้องสอนโดยตรง แต่จัดทำเป็นเรื่องนอกหลักสูตร กล่าวคือ ทำเป็นครั้งคราวตามแต่เหตุการณ์และควมความเอาใจใส่ในรูปของการอบรมสั่งสอน การฝึกให้เป็นคนดีมีศีลธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิต ต่อเมื่อมีการจัดการศึกษาตามแผนปัจจุบันขึ้นจึงบรรจุวิชานี้ไว้ในหลักสูตรให้เป็นวิชาหนึ่งที่มีครูทำหน้าที่สอน (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๓ : ๑๔๑-๑๔๒)

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระยะแรกให้ความสำคัญแก่วิชาประวัติศาสตร์และวิชาภูมิศาสตร์มากและได้เริ่มจัดให้มีการเรียนการสอนทั้งสองวิชานี้ไว้ในหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๔ แต่ไม่ได้จัดแยกเป็นวิชาเฉพาะเพราะได้กำหนดให้เรียนเนื้อหาของวิชาทั้งสองแทรกอยู่ในหนังสือหัดอ่าน ดังนั้นการเรียนจึงเป็นในแบบการอ่านและท่องจำ คือตั้งแต่ประโยค ๑ ถึงประโยค ๒ ให้อ่านและจำพระราชพงศาวดาร และชั้นประโยค ๓

ให้อ่านและจำวิชาภูมิศาสตร์ซึ่งเน้นวิชาภูมิศาสตร์กายภาพ เช่น กำหนดให้เรียนเรื่อง
แผ่นดินและแผนที่ การเกิดลม ฤดูกาล เป็นต้น(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๐๗ : ๑๐๘-๑๑๓)

โครงการจัดการศึกษา พ.ศ.๒๔๘๕ แสดงให้เห็นว่าวิชาสังคมศึกษาได้ขยาย
ขอบเขตเนื้อหาวิชากว้างขึ้น กล่าวคือ หลักสูตรได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชา
ภูมิศาสตร์ พงศาวดาร ธรรมจรรยา กิริยาปฏิบัติและการพระศาสนา(อารี สัมพนวี ๒๕๑๓ :
๒๗๒)

ในปี ๒๔๕๐ ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยเพิ่มวิชาภูมิศาสตร์และพงศาวดาร
ในชั้นประถมศึกษามากขึ้น แต่ในชั้นมัธยมศึกษาไม่มีการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ
๒๕๐๗ : ๑๔๘)

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระยะต่อมาจนกระทั่งถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ในปี ๒๔๗๕ แทบจะกล่าวได้ว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ถึงแม้จะมีการปรับปรุงหลักสูตรและ
โครงการการศึกษาครั้งใหญ่ในปี ๒๔๖๔ ก็ตาม ทั้งนี้เพราะไม่ว่าจะเป็นวิชาจรรยา วิชา
ภูมิศาสตร์ หรือวิชาพงศาวดาร ล้วนแต่ของเดิมใครวางขึ้นอย่างไรและละเอียดถี่ถ้วน ดังนั้น
จะมีเปลี่ยนแปลงก็เพียงภาษาและสำนวนเท่านั้น ส่วนเนื้อหาและใจความสำคัญไม่เปลี่ยนแปลง

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาต้องเปลี่ยนแปลง
ไปมากเพราะจะต้องสอนให้นักเรียนเข้าใจระบบการปกครองใหม่ วิชาจรรยาจึงต้องขยาย
ออกไปเป็นวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม วิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์นั้นยังคงมีอยู่
ตามเดิม(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๓ : ๑๕๘)

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ.๒๔๘๐ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเน้นหนักวิชา
ภูมิศาสตร์มาก มีทั้งภูมิศาสตร์กายภาพ ภูมิศาสตร์ภูมิภาค และมีภูมิศาสตร์การค้าเพิ่มเข้า
มาด้วย ส่วนวิชาประวัติศาสตร์ให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยโดยสังเขปเท่านั้น สำหรับ
วิชาหน้าที่พลเมืองก็มีเนื้อหาไม่มากโดยเรียนเฉพาะเรื่องหน้าที่พลเมือง ระบบรัฐธรรมนุญ
การปกครองท้องถิ่น และวันสำคัญ ส่วนวิชาศีลธรรมก็เรียนแต่เรื่องธรรมจรรยา เช่น
ความซื่อสัตย์ ความสุภาพอ่อนน้อม ความมัธยัสถ์ ฯลฯ ไม่มีอะไรเกี่ยวกับศาสนาโดยตรง

สำหรับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ.๒๔๘๑ และ พ.ศ.๒๔๘๓ ได้แยกวิชา
หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมออกเป็นคนละวิชาโดยแต่ละวิชาและทั้งสองวิชานี้มีเนื้อหาเพิ่มเติม

จากเดิมมาก ส่วนวิชาภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่ดำเนินการตามแนวหลักสูตร พ.ศ. ๒๔๘๐ มีรายการ
เพิ่มเติมบางหัวข้อ และสำหรับวิชาประวัติศาสตร์ก็ให้เรียนเหตุการณ์สำคัญ ๆ และประวัติ
วีรชน

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง
มีการปรับปรุงเฉพาะชั้นเตรียมอุดมศึกษา โดยจัดให้มีเนื้อหากว้างขวางขึ้น

* หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๓ จัดให้มีหมวดวิชาสังคมศึกษาซึ่งประกอบด้วย
วิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยเน้นการผสมผสานเนื้อหาวิชา
เข้าด้วยกัน แต่ในทางปฏิบัติยังสอนแยกเป็นรายวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๒ : ๑๓)

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ วิชาสังคมศึกษาแบ่งเป็นวิชาบังคับและ
วิชาเลือก สำหรับวิชาบังคับนั้นไม่ได้แยกสอนเป็นรายวิชาออกไปเป็นวิชาภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมเหมือนอย่างเดิม แต่ได้นำเนื้อหาจากวิชาภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม สังคมวิทยา ประชากรศึกษากับสิ่งแวดล้อม และ
เศรษฐศาสตร์เข้ามาผสมผสานให้สัมพันธ์กลมกลืนกัน และให้ใช้วิธีสอนแบบเป็นไปในแนว
แก้ปัญหาโดยใช้สอนเน้นในเนื้อหาวิชา และในการเรียนให้เริ่มเรียนสังคมไกลตัวก่อน โดย
ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) กำหนดให้เรียนเรื่อง "ประเทศของเรา" ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๒ (ม.๒) เรียนเรื่อง "เพื่อนบ้านของเรา" และในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ม.๓)
เรียนเรื่อง "โลกของเรา" ส่วนวิชาเลือกซึ่งกำหนดให้เลือกเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ได้แยกเป็นรายวิชาต่าง ๆ รวม ๑๐ วิชาด้วยกัน เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้เลือกเรียนได้
ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ทั้งนี้โดยไม่เกินจำนวน ๔ หน่วยกิต
(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๑ ก. ๖๑-๗๔)

เนื่องจากหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ แตกต่างจากหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๐๓ และหลักสูตรวิชาสังคมศึกษานับก่อน ๆ มาก ในด้านการจัดเนื้อหา ระยะเวลา
การเรียนการสอน และระยะเวลาการวัดผลประเมินผล และเพิ่งประกาศใช้ในปีแรกจึง
ไม่ทราบว่หลักสูตรวิชาสังคมศึกษานับใหม่นี้ดีหรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมเพียงใด
บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด มีข้อบกพร่องที่ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไข
ประการใดหรือไม่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาครั้งนี้จะทำให้

ทราบขอเท็จจริงและขอบกพรองอื่นจะช่วยเป็นแนวทางในการ เสนอแนะหรือพิจารณา
ปรับปรุงหลักสูตรวิชานี้ต่อไป

ในการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีวิธีการประเมินใดหลายวิธี ดังเช่น จากรายงาน
การประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตร ประถมศึกษาในประเทศ
ภาคพื้นเอเชีย (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก ๕๕๑๒ : ๘-๕) ได้สรุป
วิธีการประเมินผลหลักสูตรไว้ ๓ วิธี ดังต่อไปนี้

๑. พิจารณาโครงสร้างของหลักสูตรและคุณสมบัติสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็น
โครงสร้าง

๒. ศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
เช่น วิธีสอน อุปกรณ์การสอน และความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เป็นต้น

๓. ศึกษาผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตร คือการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน /

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการและวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการ
การประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยทำการศึกษาดังนี้

ประการแรก ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรและคุณสมบัติสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ
ที่ประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างนั้น โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมาย การเรียน
การสอน และการวัดผลประเมินผล กล่าวคือ ได้ศึกษาและวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของ
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาออกมาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เสร็จแล้วศึกษาเกี่ยวกับ
การดำเนินการสอนของอาจารย์ เพื่อคนควาว่าใดดำเนินไปสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือไม่
และทำการศึกษาวงศ์ไ้มีการวัดผลประเมินผลการ เรียนการสอนไปตามจุดมุ่งหมายของ
หลักสูตรหรือไม่

ประการที่สอง ศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเอา
หลักสูตรไปใช้ เช่น วิธีสอน อุปกรณ์การสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น
แต่เนื่องจากเวลาจำกัด ผู้วิจัยจึงดำเนินการโดยใช้วิธีการสอบถามไปยังอาจารย์ผู้สอน
วิชาสังคมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาที่ประกาศใช้ไปแล้วนั้น มี
ความบกพร่องตรงไหนบ้าง สิ่งที่จะต้องปรับปรุงมีอะไรบ้าง อาจารย์ผู้สอนนำหลักสูตรไปใช้

แล้วเกิดปัญหาอะไร อย่างไม่บ้าง นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอนได้ให้
ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

ประการที่สาม ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การประเมินผลหลักสูตร
วิธีนี้ก็คือการใช้แบบทดสอบสอบวัด ก่อนที่จะทำแบบทดสอบออกมาได้ก็ต้องศึกษาและวิเคราะห์
หลักสูตรเสียก่อน (ซึ่งรายละเอียดมีบอกไว้ในชั้นวิธีดำเนินการวิจัย) เสร็จแล้วจึงจะนำไปสอบ
กับนักเรียน การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการเรียนรู้นักเรียน
จะเป็นแนวทางช่วยให้ได้คำตอบที่แน่นอนและนำมาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรอย่างมีเหตุผล
(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๑ . ๕)

การที่ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลหลักสูตรทั้ง ๓ วิธีควบคู่กันไปก็เพื่อจะช่วยให้ได้
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์หลายแง่มุม เพื่อจะได้นำผลการวิจัยครั้งนี้มาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่ง
เสนอประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งศึกษาสัมฤทธิ์ผลใน
การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับ
การสอน และการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาดังกล่าว

๓. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
ในค่าน เนื้อหาวิชา อัตราเวลาเรียน จำนวนหน่วยการเรียน แบบเรียน สื่อการเรียน
และเอกสารประกอบหลักสูตร

๔. เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ จากการนำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้ ตลอดจน
ศึกษาความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้สอนวิชานี้

๕. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา ๕

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้จะให้ข้อมูลจากผลของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ ซึ่งอาจนำไปใช้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

๒. เป็นการช่วยเสนอแนะแนวทางให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ นำไปประกอบการพิจารณาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓. นำไปใช้ประกอบเป็นแนวทางในการเตรียมอาจารย์ผู้สอน โดยเฉพาะการจัดอบรมอาจารย์ผู้สอนให้มีความเข้าใจหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนสามารถนำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

๑. กลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลแตกต่างกัน

๒. ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลในการสอนและสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

๓. กลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรแตกต่างกัน

๔. นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินผลหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ เฉพาะหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) และกระทำขึ้นเมื่อนำหลักสูตรนี้ไปใช้ในโรงเรียนได้ ๑ ปีการศึกษา

๒. กลุ่มประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ผู้สอนดังกล่าว ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ในเขตการศึกษา ๕

๓. ตัวแปรที่จะศึกษา

ก. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

๑) วุฒิของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

โดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ

ก) วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีลงมา

ข) วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

๒) ประสบการณ์การสอน คือจำนวนปีที่ทำการสอนจริง ๆ โดยไม่นับปีที่ไม่ได้ปฏิบัติงานสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ

ก) ต่ำกว่า ๕ ปีลงมา

ข) ตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี

ค) มากกว่า ๑๐ ปี

๓) ขนาดโรงเรียน แบ่งเป็น ๓ ขนาด

ก) ขนาดใหญ่ คือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๐๐๑ คนขึ้นไป

ข) ขนาดกลาง คือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑-๑๐๐๐ คน

ค) ขนาดเล็ก คือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๐ คนลงมา

ข. ตัวแปรตาม ได้แก่

๑) ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

๒) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

๓) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. การประเมินผลหลักสูตร คือ การหาค่าตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ(สุมิตร คุณานุกร ๒๕๑๘:๗)

๒. หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา หมายถึง หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ความที่ระบุไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑

๓. วิชาสังคมศึกษา หมายถึง วิชาสังคมศึกษาที่จัดทำการสอนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนเรื่อง "ประเทศของเรา" รหัสประจำวิชา คือ ส ๑๐๑ และ ส ๑๐๒

๔. อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ทำการสอนวิชาสังคมศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตามหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งทำการสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในท้องที่เขตการศึกษา ๕

๕. จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา หมายถึง จุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

๖. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการศึกษาวิชาสังคมศึกษา เขียนในแบบที่เฉพาะเจาะจง ชัดเจน คนอ่านอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน และกล่าวถึงการแสดงออกของผู้เรียนที่สามารถวัดได้

๗. สัมฤทธิ์ผลในการสอน หมายถึง คะแนนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านที่ได้จากแบบสอบถามซึ่งถามอาจารย์ผู้สอนว่าได้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเพียงใด

๘. สัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล หมายถึง คะแนนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านที่ได้จากแบบสอบถามซึ่งถามอาจารย์ผู้สอนว่าได้ทำการวัดผลประเมินผลผู้เรียนไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเพียงใด

๘. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร หมายถึง ความรู้สึกและแนวความคิดของอาจารย์
ผู้สอนที่มีต่อ

- ก. เนื้อหาวิชา ในด้านความชัดเจน ความยากง่าย ความมากมาย ฯลฯ
- ข. อัตราเวลาเรียน ในด้านความเหมาะสมกับเนื้อหา
- ค. จำนวนหน่วยการเรียน ในด้านความเหมาะสมกับเนื้อหา
- ง. แบบเรียน ในด้านความพอเพียง ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ ฯลฯ
- จ. สื่อการเรียน ในด้านความพอเพียง
- ฉ. เอกสารประกอบหลักสูตร ในด้านความพอเพียง ความชัดเจน และ
ความสอดคล้องกับเนื้อหา

๑๐. เนื้อหาวิชา หมายถึง รายละเอียดของหัวข้อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งกำหนดให้เรียน
เรื่อง "ประเทศของเรา"

๑๑. อัตราเวลาเรียน หมายถึง เวลาเรียนวิชาสังคมศึกษาที่หลักสูตรกำหนด
ให้เรียนสัปดาห์ละ ๕ คาบ หรือ ๘๐ คาบ ใน ๑ ภาคเรียน

๑๒. หน่วยการเรียน หมายถึง คาของรายวิชาที่เรียน กล่าวคือ วิชาใดที่นักเรียน
เรียน ๒ คาบ ต่อสัปดาห์ใบ ๑ ภาคเรียน ให้มีค่าเป็น ๑ หน่วยการเรียน

๑๓. สื่อการเรียน หมายถึง เครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน
เร้าความสนใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจที่ขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้แก่
ของจริง ของจำลอง แผนภาพ แผนภูมิ บัตรคำ โสภิต์ศนุอุปกรณ์ ฯลฯ

๑๔. เอกสารประกอบหลักสูตร หมายถึง ประมวลการสอน โครงการสอน คู่มือครู
คู่มือประเมินผลการเรียน ฯลฯ

๑๕. การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารและผู้สอนนำเอาโครงการ
ของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มเหล่านั้นไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งหมายความถึงการบริหารงานทาง
วิชาการของโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้สอนและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (สุมิตร คุณานุกร ๒๕๑๔ : ๒-๓)

๑๖. ปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้กระบวนการการนำ
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้ของอาจารย์ผู้สอน ไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตร

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. การพัฒนาหลักสูตร-ความหมาย สาเหตุ หลักการ และขั้นตอน
๒. การประเมินผลหลักสูตร-ขอบเขต หลักการ ขั้นตอน และประโยชน์
๓. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑-ความเป็นมา หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และขอแตก่างระหว่างหลักสูตรเก่ากับหลักสูตรใหม่
๔. โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑
๕. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศึกษา

๑. การพัฒนาหลักสูตร

ความหมาย

โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการจัดการศึกษาจะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรซึ่งเป็นแม่บทของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาควบคู่ไปด้วยเสมอ ฉะนั้นเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นเรื่องที่กว้างขวางมาก ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์จึงน่าจะหมายถึงการพัฒนาในทุกส่วนของหลักสูตร มิใช่เปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายและเนื้อหาเท่านั้น หลักสูตรเป็นประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้แก่วิद्यารเรียน การกล่าวถึงหลักสูตรจึงเป็นการกล่าวถึงปรัชญา จุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีสอน กิจกรรม อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการวัดผลและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นการพัฒนาในทุก ๆ ส่วนเหล่านี้ของหลักสูตร (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ๒๕๑๔ ๑๔) และถาหากพิจารณาถึงการพัฒนาหลักสูตรอีกแนวทางหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้สองลักษณะ คือ การปรับปรุงหลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน การเรียนการสอนและการประเมินผล

สำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น หมายถึง "การแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นมาใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงแบบของหลักสูตร" (Good, 1973 : 157-158)

สาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตร

สาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรนั้นมีหลายประการ ดังเช่นที่ กัลยา สฤษดิ์กุล (กัลยา สฤษดิ์กุล ๒๕๐๘ : ๑๓-๑๔, ๔๓-๔๔) ได้กล่าวเอาไว้ว่ามีสาเหตุดังต่อไปนี้

๑. สภาพของสังคมเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น จำนวนพลเมืองก็เพิ่มทำให้เกิดปัญหาการอยู่อาศัย

๒. วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อว่านักเรียนจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมคววความผาสุก

๓. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม หลักสูตรจึงต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อทันต่อความก้าวหน้านั้น ๆ

๔. ปัญหาระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ทางสังคม ทางวัฒนธรรม และลัทธิการปกครอง

๕. การเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมเศรษฐกิจ ต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้

๖. ประสิทธิภาพการศึกษาและการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป

๗. ความก้าวหน้าทางคานจิตวิทยา

จะเห็นได้ว่า การที่จะพัฒนาหลักสูตรได้จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ หลายประการ ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา ซึ่งความเห็นดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๑๔ : ๒๒-๕๐) ที่ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการศึกษาของชาติว่ามีอยู่หลายประการ ดังต่อไปนี้

๑. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๒. สิ่งแวดล้อมทางประชากร
๓. สิ่งแวดล้อมทางสังคม
๔. สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

๕. สภาพแวดล้อมทางการเมือง การปกครอง และการบริหาร

๖. สภาพแวดล้อมทางศาสนาและวัฒนธรรม

๗. สภาพของสื่อมวลชนเพื่อการ ศึกษา

สรุปได้ว่าสาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยเปลี่ยนไป ดังนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทันกับกาลเวลาและสภาพสังคมในสมัยปัจจุบันให้มากที่สุด ,

สำหรับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาก็เช่นกันจะต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ดังเช่นที่ เนย์แลนด์ (Neyland. 1974 : 289) กล่าวไว้ว่า ตลอดระยะเวลา ยี่สิบปีที่ผ่านมา มีการแข่งขันกันในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ แปรกระจายไปทั่วโลกซึ่งก่อให้เกิดการตื่นตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมอันเป็นผลกระทบ ให้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาต้องได้รับการปรับปรุงไปคด้วย

การที่หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงนั้นพอจะสรุปถึง สาเหตุได้ ๔ ประการ (ประหยัด สายวิเชียร ๒๕๒๐ . ๗๕-๗๖ อ้างอิงมาจาก Faunce and Bossing : 1958)

๑. การเพิ่มจำนวนประชากร

๒. การเพิ่มของงานอุตสาหกรรม

๓. การเพิ่มจำนวนของอาชญากรรมและความประพฤติของ เด็ก

๔. การพัฒนาที่อยู่อาศัยของมนุษย์

๕. การจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติ

๖. สถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

๗. การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องศึกษา และ

๘. การเพิ่มของจำนวนนักเรียน

หลักการในการพัฒนาหลักสูตร

การที่จะพัฒนาหลักสูตรให้เกิดผลดีได้นั้น ผู้สร้างหลักสูตรจำเป็นต้องมีหลักการ และแนวทางในการปฏิบัติที่รอบคอบ ดังเช่นที่แมคเคลีย์รีและเฮนเคลย์ (Mc Cleary and Hencley. 1970 : 31-32) ไคกล่าวสรุปไว้ว่า

๑. หลักสูตรควรจะมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติได้ การเรียนเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหา หลักสูตรจึงควรพึงเล็ง ในเรื่องความต้องการหรือสภาพการณ์ในปัจจุบันเป็นสำคัญ

๒. การสร้างหลักสูตรควรมีระบบและระเบียบ มีการเก็บสะสมเนื้อหาที่ควรเรียน นำมาปรับปรุงให้เข้ากับวัยของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กถาม ให้เด็กรู้จักใช้ความคิด มีเหตุผล มีนิสัยค้นคว้าวิชาที่เรียน เนื้อหาของหลักสูตรจึงควรจะยืดหยุ่นได้และเปลี่ยนแปลง ไปตามความต้องการของสังคม

๓. ครูควรมีบทบาทตัดสินใจเรื่องหลักสูตร รู้จักปรับหลักสูตรให้เข้ากับวัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน และรู้จักลำดับเนื้อหาวิชาที่ของการสอนก่อนหรือหลังด้วย

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ข้อเสนอแนะว่า (Frymier and Hawn. 1970 : 7) ในการพัฒนาหลักสูตร ผู้สร้างหลักสูตรควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู
๒. ในการพัฒนาหลักสูตรควรให้ครู เข้ามามีส่วนร่วมด้วย
๓. ในการพัฒนาหลักสูตรควรจัดให้มีการ สื่อสารอย่างคล่องตัว
๔. ในการพัฒนาหลักสูตรควรมีการ ประสานงานกันอย่างกว้างขวาง
๕. ควรให้บุคคลต่างอาชีพได้ เข้ามามีส่วน ในการพัฒนาหลักสูตรด้วย
๖. การนำหลักสูตรที่พัฒนาแล้ว ไปทดลองใช้ เป็นสิ่งที่ จำเป็นมาก
๗. ผู้บริหาร โรงเรียนมีหน้าที่ ในการ จัดเวลาและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อช่วยใน การทดลองหรือปรับปรุง เปลี่ยนแปลง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังเช่นที่ลอว์เลอร์ (Lawlor. 1978 : 5887-A) กล่าวเนนว่า มีความจำเป็น อย่างยิ่งที่ผู้สอนทั้งหลายจะต้อง เขาร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

ซึ่งผู้สอนย่อมจะรู้แก่ใจตนเองว่าตนจะสอนอะไรและสอนทำไม เพราะเมื่อผู้สอนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาก็จะต้องทำให้หลักสูตรมีความหมายยิ่งขึ้น โดยการบรรจุวิชาความรู้ที่สอดคล้องระหว่างตัวผู้เรียนกับสภาพสังคม กล่าวคือในชีวิตที่เป็นจริงของนักเรียนกับสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการสอนตามทฤษฎีหรือในห้องเรียนจะต้องไม่แตกต่างกัน (Sykes. 1975 : 246)

นอกจากผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สำเร็จแล้ว ยังมีผู้ให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า (Anthony. 1975 : 208) การพัฒนาหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ

๑. เจาหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
๒. การประเมินผลหลักสูตร
๓. เนื้อหาวิชา
๔. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหลักสูตร

จะเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรจะสำเร็จจุดดวงก้วยดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน นอกจากนี้แล้วยังรวมถึงขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเองด้วย โดยจะต้องมีขั้นตอนที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962 : 12) ได้แบ่งขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรออกเป็น ๗ ขั้นตอนดังนี้

๑. การวิเคราะห์ความต้องการ
๒. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
๓. การเลือกเนื้อหาวิชา
๔. การจัดเนื้อหาวิชา
๕. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
๖. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
๗. การกำหนดวิธีการประเมินผล

นอกจากนี้ วิจัย วงษ์ใหญ่ (วิจัย วงษ์ใหญ่ ๒๕๒๑ : ๑๔๔-๑๕๕) ได้วางลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ๖ ขั้นตอน คือ

๑. การกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป
๒. การวางแผนงาน เป็นขั้นเตรียมเค้าโครงของหลักสูตร เตรียมสื่อการเรียน
๓. เริ่มทดลอง เป็นขั้นทดลองสอนในชั้นกลุ่มเล็ก ๆ และชั้นปรับปรุงวัสดุหลักสูตร
๔. ทดลองกลุ่มใหญ่ เป็นขั้นวางแผนของโปรแกรมและกำหนดเงื่อนไขการใช้หลักสูตร
๕. การประกาศใช้หลักสูตร เป็นขั้นติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์ ตรวจสอบระบบงาน และการฝึกอบรมครู
๖. การควบคุมคุณภาพขณะประกาศใช้หลักสูตร

๒. การประเมินผลหลักสูตร

ภายหลังจากที่ได้มีการพัฒนาหลักสูตรและประกาศใช้หลักสูตรไปแล้ว ก็จะต้องมีการตรวจสอบหลักสูตรที่ได้พัฒนาและประกาศใช้ไปแล้วว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องอย่างไรบ้าง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทำการประเมินผลหลักสูตรเป็นลำดับต่อไป

ขอบเขตในการประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก ต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นในการประเมินผลหลักสูตรจึงจำเป็นต้องวางขอบเขตในการประเมินผลหลักสูตร ดังเช่นที่ เซเลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 : 31๑-346) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรควรประเมินใน ๕ ส่วนต่อไปนี้

๑. การประเมินจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร จุดมุ่งหมายเฉพาะวิชา และจุดมุ่งหมายในการสอน เพื่อตรวจสอบว่าจุดมุ่งหมายเหล่านี้เหมาะสมสอดคล้องกับตัวผู้เรียน สภาพสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และภาษาที่ใช้ยุ่งยากหรือกำหนดไว้สูงเกินไปหรือเปล่า
๒. การประเมินผลโครงการการศึกษาของโรงเรียนทั้งหมด ขั้นนี้เป็นการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล เช่น การเตรียมพร้อมของโรงเรียน การดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน งบประมาณการเงิน การแนะแนว ห้องสมุด ฯลฯ การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ใดดำเนินไปมากน้อยแค่ไหน มีประสิทธิภาพหรือไม่

๓. การประเมินผลการเลือกเนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดูว่าการเลือกเนื้อหาเหมาะสมหรือยัง มากหรือน้อยเกินไป การจัดประสบการณ์จัดกิจกรรมทุกด้านและโคสัคส่วนที่เหมาะสมหรือไม่

๔. การประเมินผลการสอน การสอนเป็นขั้นของการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติในโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้คือครูผู้สอน ดังนั้น การประเมินผลขั้นนี้ก็เพื่อจะดูว่าการสอนของครูดำเนินไปโดยยึดถือหลักสูตรหรือไม่ การสอนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนไปตามที่ต้องการหรือไม่ เพราะผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนก็คือความสัมฤทธิ์ผลในการสอนของครูนั่นเอง

๕. การประเมินผลโครงการ ประเมินผล ถึงแม้ว่าการประเมินผลจะไค่วางแผนวิธีดำเนินงาน และขั้นตอนต่าง ๆ ไว้อย่างเรียบร้อยแล้ว แต่การประเมินผลก็อาจผิดพลาดได้ ถ้าโครงการประเมินผลผิดพลาดหรือบกพร่องไปแล้วจะทำให้การประเมินผลในความสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรผิดพลาดไปค้วย

ในเรื่องการประเมินผลหลักสูตรนี้ นักการศึกษาทั่วโลกก็ให้ความสนใจมากและกล่าวเป็นข้อสรุปถึงขอบเขตของเรื่องนี้ภายหลังการประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรร่วมกันที่เมืองกรานา ประเทศสวีเดน ว่า (พจน์ สะเพียรชัย ๒๕๑๗ : ๑๐๒) ในการประเมินผลหลักสูตรนั้นจะต้องมองโครงสร้างทั้งหมดของหลักสูตร ซึ่งไค่แก่

๑. ปรัชญาหรือความมุ่งหมาย
๒. เนื้อหาวิชา
๓. การเรียนการสอน
๔. การประเมินผล
๕. การบริการและบริหารหลักสูตร

ขั้นตอน ในการ ประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตร เป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อจะดูว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายเพียงใด หลักสูตรที่พัฒนาแล้วนั้นเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพดีหรือไม่เพียงใด และมีส่วนหนึ่งส่วนใดที่จะต้อง

ปรับปรุงแก้ไขบ้าง นับว่าการประเมินผลหลักสูตร เป็นงานใหญ่มีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ที่มีหน้าที่ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไวล่วงหน้าว่าจะมีกระบวนการและวิธีการอย่างไร ซึ่งในเรื่องนี้ ทิศนา แชนมณี (สมพงษ์ จิตระดับ ๒๕๒๑ : ๓๓-๓๔ อ้างอิงมาจาก ทิศนา แชนมณี ๒๕๑๘ : ๒๒๘-๒๓๘) ได้ให้ความเห็นเอาไว้ว่า กระบวนการหรือขั้นตอนในการประเมินผลหลักสูตรควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. ในการประเมินผลหลักสูตรจะมีการกำหนดว่าจะประเมินผลอะไรอย่างเฉพาะเจาะจง
 ๒. ในการประเมินผลหลักสูตรจะมีการกำหนดว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้างที่จะนำมาช่วยในการประเมินผล
 ๓. ในการประเมินผลหลักสูตรจะมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในข้อ ๒
 ๔. ในการประเมินผลหลักสูตรจะมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ในข้อ ๓
 ๕. ในการประเมินผลหลักสูตรจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ในข้อ ๔
๖. หลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว จะมีการส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้แก่ผู้ที่จะตัดสินใจหรือดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรนั้น

ประโยชน์ในการประเมินผลหลักสูตร

ในการประเมินผลหลักสูตรจะก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ ดังต่อไปนี้

(บัณฑิตวิฑิตาลัย ๒๕๑๘ : ๒๖๒-๒๖๔)

๑. ช่วยให้ความมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายในการสอนกระจ่างขึ้น เพราะการประเมินผลหลักสูตรจะบอกได้ว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายในการสอนที่วางไว้นั้นสามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น
๒. ช่วยส่งเสริมการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น ข้อมูลจากการประเมินผลหลักสูตรจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่ใช้นั้นมีข้อบกพร่องในด้านใดบ้าง มีอะไรที่ควรแก้ไขปรับปรุง ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียนและครู จากผลการปรับปรุงนี้จะเป็นการช่วยส่งเสริมการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น

๓. ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อความมุ่งหมายกระจ่างชัดแล้ว นักเรียนก็สามารถทำได้โดยที่ตนเองประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นหลังจากการเรียนรู้การสอนแล้วหรือยัง เป็นการกระตุ้นและท้าทายนักเรียนให้อยากเรียนรู้

๔. ช่วยในการแนะแนวของครู จากข้อมูลต่าง ๆ ที่ครูรวบรวมได้เกี่ยวกับนักเรียน จะเป็นประโยชน์ในการแนะแนวไปในตัวด้วย ในกรณีนี้ครูจะต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้มากที่สุดว่านักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางใด มากหรือน้อยเพียงใด เพื่อที่ครูจะได้นำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบในการแนะแนวช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการเรียนการสอนต่อไปอย่างตรงเป้าหมาย

๕. ช่วยในด้านการสื่อสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน การประเมินผลหลักสูตรจะทำให้โรงเรียนสามารถทราบว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลหลักสูตรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบข้อดีและข้อบกพร่องของการเรียนของนักเรียน และทราบว่าอะไรควรปรับปรุงให้ดีขึ้น

๖. ช่วยให้สามารถวางแผนการเรียนในอนาคตได้ ข้อมูลจากการประเมินผลหลักสูตรทำให้ทราบว่าแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทำให้ทราบเป้าหมายและขอบเขตของการจัดการศึกษา ตลอดจนทราบข้อดีและข้อบกพร่องที่โรงเรียนได้ดำเนินการไปแล้ว ทำให้โรงเรียนสามารถวางแผนการสอนล่วงหน้าได้ การเตรียมการล่วงหน้าจะทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้น

๗. ทำให้โรงเรียนสามารถจัดโปรแกรมเฉพาะของบุคคลได้ เพราะการประเมินผลหลักสูตรทำให้ทราบถึงความสามารถ ศักยภาพ ความเฉลียวฉลาดและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การมีโปรแกรมดังกล่าวจะทำให้โรงเรียนมีความสามารถส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนที่มีพรสวรรค์ในทางใดทางหนึ่งได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ นักเรียนที่มีปัญหาก็ได้รับการปรับปรุงหรือช่วยเหลือให้ดีขึ้นด้วย

๓. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑

ความเป็นมา

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร (กปส) เพื่อปรับปรุงหลักสูตร ต่อมาคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงหลักสูตรได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษาเพื่อศึกษาข้อดีและพิจารณาถึงสิ่งที่ควรแก้ไขเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา กปส. เห็นความจำเป็นว่าต้องแก้ไขปัญหาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนอย่างรีบเร่ง ดังนั้น ในปี ๒๕๑๓ กปส. ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการด่วน ซึ่งมีผลให้มีการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๑๔

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ กปส. ได้ให้คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาพิจารณาจุดหมาย หลักการ โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและได้ใช้เวลาพิจารณาดลอดมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๕ คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการพิจารณาจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ครั้ง แต่ละครั้งได้รับข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์มาก และคณะอนุกรรมการฯ ได้เริ่มจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุหลักสูตร และได้ทำงานเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งปรากฏผลงานเป็นหลักสูตร คู่มือครู และหนังสือเรียนตามจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้ (สวัสดิ์ จงกล ๒๕๒๑ : ๒๔)

หลังจากที่คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาได้ดำเนินงานจนสำเร็จลุล่วงแล้ว คณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอผลงานต่อ กปส. เมื่อ กปส. ยอมรับหลักสูตรแล้ว กรมวิชาการจึงเสนอกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติและประกาศให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ มีหลักการ จุดหมาย และโครงสร้าง ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๑ น. ๑-๓)

หลักการ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษารอบด้าน อันเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพตามความสามารถและความสนใจ และเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดโครงการเรียนให้จบในตัวเองได้
๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและเปิดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตน โดยให้ผู้เรียนได้มีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล
๓. เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางค่านิยม การจัดสอนวิชาอาชีพจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
๔. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ ได้

จุดหมาย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นมีจุดมุ่งหมายให้เกิดผลแก่ผู้เรียน ดังนี้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
๒. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิดและวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓. เพื่อให้มีทัศนคติที่ค้ำจุนสัมมาชีพทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงาน ทั้งในส่วนตนและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อดทน ประหยัด และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

๔. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพคอกฎหมายและกติกาสังคม รับผิดชอบตนเอง ครอบครัวยุ และสังคม ตลอดจนส่งเสริมสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

๕. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีและเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี อย่างมีหลักการและเหตุผล

๖. เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิตทั้งส่วนตัวและครอบครัว รวมทั้งการฝึกงานและการศึกษาเพิ่มเติม

๗. เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน

๘. เพื่อให้รักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ให้รู้จักบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างสรรคความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

๙. เพื่อปลูกฝังให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้และเชื่อมโยงในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ร่วมกันธำรงรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศชาติ

๑๐. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

โครงสร้าง

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ มีลักษณะโครงสร้าง ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑

กลุ่มวิชา	จำนวนคาบต่อสัปดาห์ต่อปี					
	ม.๑		ม.๒		ม.๓	
	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)	บังคับ	เลือก (ไม่เกิน)
๑. ภาษา						
ภาษาไทย	๔	-	๔	๒	๔	๔
ภาษาต่างประเทศ	-	๒	-	๒	-	๔
๒. วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์						
วิทยาศาสตร์	๔	-	๔	-	๔	-
คณิตศาสตร์	๔	-	๔	-	-	๒
๓. สังคมศึกษา	๔	-	๔	-	๔	๔
๔. พัฒนาบุคคลิกภาพ						
พลานามัย	๑	๒	๑	๒	๑	๔
ศิลปะศึกษา	๒	๒	๒	๔	-	๒
กิจกรรมต่าง ๆ	๑	-	๑	-	๑	-
๕. การงานและอาชีพ						
การงาน	๔	-	๔	-	๔	-
อาชีพ	-	๒	-	๒	-	๑๒
รวม	๒๗	๒	๒๗	๒	๒๑	๑๒
	๓๓		๓๓		๓๓	

จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเอื้ออำนวยให้การศึกษ
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นไปตามหลักการและบรรลุดูจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เพราะมี
ลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๑ ก. ๒๔)

๑. มีวิชาบังคับที่เป็นวิชาสามัญอันเป็นพื้นฐานของชีวิต

๒. มีวิชาบังคับที่เป็นพื้นฐานอาชีพ และให้นักเรียนได้สำรวจความสนใจ ได้แก่

วิชาการงาน

๓. มีวิชาเลือกทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพตามความถนัดและความสนใจ

ข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตรเก่ากับหลักสูตรใหม่

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้นมีลักษณะที่แตกต่างไปจากหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๐๓ อยู่หลายประการ เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างหลักสูตร
ทั้งสองฉบับนี้อย่างเด่นชัด จึงเปรียบเทียบให้เห็นดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๑ ก.
๔๙-๕๔)

ลักษณะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ๒๕๒๑ กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ๒๕๐๑
มีแนวการจัดและแนวปฏิบัติแตกต่างกันดังนี้

หลักสูตรใหม่ ๒๕๒๑	หลักสูตรเก่า ๒๕๐๓
๑. จัดเป็นรายวิชา แต่ละวิชาเป็นอิสระแก่กัน ผู้เรียนจะต้องสอบผ่านทุกวิชาตามเกณฑ์ ที่กำหนดในระเบียบประเมินผล	๑. จัดวิชาให้เรียนต่อเนื่องกันตลอดปี วัดผลรวมทุกวิชา วิชาใดจะได้คะแนน อย่างไรก็ได้ รวมแล้วต้องได้คะแนน รวม ๕๐๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐๐ จึง ถือว่าสอบได้

หลักสูตรใหม่ ๒๕๒๑	หลักสูตรเก่า ๒๕๐๓
<p>๒. การประเมินผลถือจุดประสงค์ของการเรียนรู้เนื้อหาสาระवारุแคไหนเพียงใด หลังจากเรียนแล้วสามารถทำอะไร ระบุอะไรเพิ่มขึ้น ซึ่งจะต้องพิจารณาหลาย ๆ ด้าน เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมุ่งพัฒนาความสามารถของบุคคล</p>	<p>๒. การวัดผลหรือการสอบไล่ถือเอาการตอบข้อสอบใดเป็นหลัก จะปฏิบัติหรือเกิดการเรียนรู้ใด ๆ หรือไม่ ไม่ได้คำนึงถึงทำให้นักเรียนถือเอาการท่องจำเพื่อตอบให้ได้เป็นสำคัญมากกว่าที่จะปฏิบัติจริงหรือรู้จักคิดถึงเหตุผล และการแสวงหาความรู้ เป็นการวัดจุดประสงค์ปลายทางว่าใคร-ตก เพียงอย่างเดียว</p>
<p>๓. ทักษะใหม่เฉพาะวิชานั้น และถ้าเป็นวิชาเลือกจะเปลี่ยนวิชาใหม่ก็ได้ เป็นการประหยัดและเป็นธรรมชาติแก่ผู้เรียน</p>	<p>๓. การสอบตก คือใครคะแนนต่ำกว่า ๕๐๐ จะต้องเรียนซ้ำทั้งปี ทุกวิชา แม้วิชาหลายวิชาที่จ่ายสอบไล่แล้วก็ต้องเรียนซ้ำ</p>
<p>๔. มีวิชาการงานบังคับ ๔ ภาย มีวิชาเลือก ๖ ภายรวมทั้งวิชาชีพ เพื่อให้เป็นไปตามแผนการศึกษาชาติที่กำหนดให้ "ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รับผิดชอบต่อสังคม" และให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพตามควรแก่วัย</p>	<p>๔. ไม่มีวิชาการงานอันเป็นพื้นฐานให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน แคว่วิชาคิดปฏิบัติที่โรงเรียนก็มีได้จัดให้เกิดประโยชน์ได้จริง เพราะคิดชี้คด้วยปัญหาหลายประการและขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง</p>
<p>๕. มีวิชาเลือกทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพ ให้นักเรียนเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัด</p>	<p>๕. มีวิชาเลือกสาขาเดียวคือวิชาคิดปฏิบัติ</p>
<p>๖. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ ได้</p>	<p>๖. หลักสูตรเก่าไม่อนุญาต</p>
<p>๗. จัดวิชาต่าง ๆ ในรูปแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น เช่น สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ฯลฯ</p>	<p>๗. หลักสูตรเก่าไม่ได้จัดในรูปแบบบูรณาการ</p>

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่จะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน แต่ครูจะต้องเหนื่อยกว่าเดิม และการบริหารโรงเรียนหนึ่งเคยจัดให้ทุกคนเรียนเหมือนกัน (ทั้ง ๆ ที่ผู้เรียนไม่เหมือนกันทั้งความสนใจ ความถนัด และความสามารถ) ก็จะต้องยกระดับสูงขึ้น เพราะนักเรียนจะเลือกเรียนบางวิชาไม่เหมือนกัน โรงเรียนจะต้องมีความสนใจนักเรียนยิ่งขึ้น ครูหาความสนใจ ความถนัด ความสามารถที่จะเรียนอะไรสำเร็จ ไม่ใช่เรียนตาม ๆ กันไป เมื่อไม่สามารถจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาตามที่ตั้งหวังไว้ เมื่อมีอายุมากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องประกอบอาชีพเลี้ยงตัวบังคับก็ต้องหางานทำเท่าที่จะหาได้โดยที่ไม่มีพื้นฐานการทำงานใด ๆ เลย ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทั้งผู้เรียนและการลงทุนทางการศึกษา

๔. โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑

โครงสร้างหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรใหม่มีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักสูตรแม่บท เพราะกำหนดให้มีวิชาบังคับและวิชาเลือก จึงมีรายละเอียดตามแผนภูมิดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๑ ง. ๒๔-๒๗)

วิชาบังคับ

ชั้น	รหัสวิชา	วิชาบังคับ	จำนวนคาบ /สัปดาห์/ภาค	จำนวน หน่วยการเรียน
ม.๑	ส ๑๐๑	ประเทศของเรา	๕	๒.๕
	ส ๑๐๒	ประเทศของเรา	๕	๒.๕
ม.๒	ส ๒๐๓	เพื่อนบ้านของเรา	๕	๒.๕
	ส ๒๐๔	เพื่อนบ้านของเรา	๕	๒.๕
ม.๓	ส ๓๐๕	โลกของเรา	๕	๒.๕
	ส ๓๐๖	โลกของเรา	๕	๒.๕

วิชาเลือก

รหัสวิชา	วิชาเลือก	จำนวนคาบ /สัปดาห์/ภาค	จำนวน หน่วยการเรียน
ส ๓๑๑	สังคมและวัฒนธรรมไทย	๒	๑
ส ๓๒๑	ชีวิตและงานของบุคคลตัวอย่าง	๒	๑
ส ๓๓๑	เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	๒	๑
ส ๓๔๑	กฎหมายในชีวิตประจำวัน	๒	๑
ส ๓๕๑	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒	๑
ส ๓๖๑	ประชากรศึกษา	๒	๑
ส ๓๗๑	ภูมิศาสตร์เบื้องต้น	๒	๑
ส ๓๘๑	ประวัติศาสตร์ทั่วไป	๒	๑
ส ๓๙๑	ประวัติศาสตร์ไทย ๑	๒	๑
ส ๓๙๒	ประวัติศาสตร์ไทย ๒	๒	๑

สำหรับวิชาเลือกสังคมศึกษานั้นมีให้เลือกเรียนเฉพาะในชั้น ม.๓ เท่านั้น โดยมีให้เลือกทั้งหมด ๑๐ รายวิชา รายวิชาละ ๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค และให้เลือกเรียนได้ไม่เกิน ๔ รายวิชา โดยเรียนภาคเรียนละ ๒ รายวิชา รายวิชาละ ๒ คาบ/สัปดาห์/ภาค ตามความสนใจและความสามารถที่โรงเรียนจะจัดได้ และคำนึงถึงการศึกษาต่อของนักเรียนประกอบด้วย

๔. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยในประเทศ

ไพฑูริย์ ธรรมแสง (ไพฑูริย์ ธรรมแสง ๒๕๐๗ . ๓๕-๔๓) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๓ ในเรื่อง จุดมุ่งหมาย เนื้อหา อัตรากำลังเรียน ระยะเวลาสอน วิธีสอน แบบเรียน อุปกรณ์การสอน การวัดผล และสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน ๒๔ โรงเรียน จำนวน ๑๐๖ คน ในภาคการศึกษา ๑ ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนมากเห็นว่าจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กันเท่าที่ควร เนื้อหาไม่เหมาะที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ คอไป รวมทั้งนักเรียนไม่มีความรู้พอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนแบบเรียนมีความเหมาะสมหลายประการ เช่น ภาษาที่ใช่ และขนาดของตัวหนังสือเหมาะสม แต่ทั้งครูและนักเรียนขาดแบบเรียน สำหรับครูไม่ค่อยใช้หลักสูตรและระยะเวลาการสอนในการเตรียมการสอน ครูส่วนมากเห็นว่าการศึกษาปฏิบัติจริงและวิธีการสอนที่ใช้อยู่เป็นวิธีที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครูแยกตามวุฒิและประสบการณ์การสอน ปรากฏว่า

๑. ครูที่มีวุฒิกับครูไม่มีวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในก้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกันทุกเรื่อง

๒. ครูที่มีประสบการณ์มาก ครูที่มีประสบการณ์ปานกลาง และครูที่มีประสบการณ์น้อย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในก้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกันทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องการใช้ อุปกรณ์การสอนบางอย่างซึ่งครูที่มีประสบการณ์การสอนปานกลางใช้ อุปกรณ์การสอนมากที่สุด และครูที่มีประสบการณ์การสอนมากที่สุดใช้ อุปกรณ์การสอนน้อยที่สุด

ส่วนในก้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๐๓ ในวิชาสังคมศึกษานั้น จากการวิจัยของกรมสามัญศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๓ : ๒๑) เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อเทียบกับหลักสูตร

ในวิชาสังคมศึกษา พบว่า ยังมีนักเรียนอีกประมาณร้อยละ ๒๐ ที่ทำคะแนนไม่ได้ถึงครึ่งของข้อสอบที่ได้สร้างขึ้น และยังพบอีกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำในวิชาสังคมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่นอกเมืองและอยู่ห่างไกลการคมนาคม พ่อแม่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา ชาติเรียนมอญ ร่างกายไม่สมบูรณ์ ผู้ปกครองยากจน และเป็นนักเรียนที่ขาดแรงจูงใจและแรงคล้อยใจในการเรียน ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่

จะเห็นได้ว่ากรณีที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาค่ำมีสาเหตุเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการข้างต้น นอกจากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวครูกับนักเรียนก็น่าจะมีส่วนอยู่ไม่น้อย ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๘ : ๒๑-๒๓) โดยกองวิจัยการศึกษาจึงได้ทำทารวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น" ในโรงเรียน ๓๐ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยส่วนหนึ่ง พบว่า ครูยังมีวิธีการสอนไม่ต่างไปจากอดีต พฤติกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการบรรยายหรืออภิปรายของครู-นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูบรรยาย-นักเรียนนั่งฟังเฉย ๆ ครูเขียนบนกระดาน-นักเรียนจด ส่วนการพูดของนักเรียนนั้นส่วนมากเป็นการอ่านหนังสือท่องและการตอบคำถามของครู อันเป็นการเรียนการสอนที่ขาดหลักจิตวิทยาและไม่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอน

ความรู้ความสามารถของครูก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๑๙ : ๒๒-๒๓) จึงมีความสนใจทำการศึกษเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในเรื่องความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการต่าง ๆ คือ คณิตศาสตร์ ความเข้าใจในการอ่าน อุปมาอุปมัย หลักการศึกษา และหลักการสอนวิธีสอนและจิตวิทยา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๘๘๗ คน ผลการทดสอบ พบว่า

๑. ผลสัมฤทธิ์ของครูที่อยู่ในภาคภูมิศาสตร์และเขตการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันทั้ง ๕ วิชา ครูในกรุงเทพฯและภาคกลางได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดในทุกวิชา แต่ครูในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้คะแนนเฉลี่ยเป็นรองทุกวิชา

๒. ผลสัมฤทธิ์ของครูที่มีวุฒิต่างกัน มีความแตกต่างกันทั้ง ๕ วิชา กล่าวโดยทั่วไป ครูที่มีวุฒิสองเท่าใดคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่า

๓. ผลสัมฤทธิ์ของครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความแตกต่างกันทั้ง ๕ วิชา คือ ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่ากลับมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์มากกว่าที่สำคัญ คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า ๑๕ ปีขึ้นไป ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกวิชา

นอกจากความรู้ความสามารถของครูแล้ว สิ่งที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งคือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดทิศทางทางการศึกษาของชาติจะไปในแนวใด หลักสูตรที่ดีจะต้องมีความเหมาะสม เมื่อประกาศใช้แล้วครูผู้สอนสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย แต่ครูเองก็จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี อย่างน้อยก็ควรจะได้ดำเนินการอบรมมาบ้าง เพราะครูจะมีบทบาทโดยตรงในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ โดยการนำหลักสูตรนั้นมาดัดแปลงไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนของครู ฉะนั้นการทราบว่าครูผู้สอนนำหลักสูตรไปใช้แล้วประสบกับปัญหาอะไรบ้าง และหลักสูตรที่นำไปใช้นั้นมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด จะเป็นประโยชน์มากในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในโอกาสต่อไป

ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้วิจัย (วิเชียร เทียมเมือง ๒๕๒๐ - ๑๓๗-๑๔๓) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับร่าง ครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๑๔) พร้อมทั้งรวบรวมปัญหาที่ครูพบขณะทดลองใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ในด้านจุดมุ่งหมายมีความชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปของเนื้อหาต่าง ๆ พอสมควร ในด้านเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพอสมควร โดยเฉพาะเนื้อหาของกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีความสอดคล้องมาก และเมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูแยกตามวุฒิ และประสบการณ์การสอน พบว่า ครูที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรแตกต่างกัน เป็นส่วนมาก ส่วนครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรแตกต่างกันเป็นส่วนน้อย/ส่วนปัญหาที่ครูพบขณะทดลองใช้หลักสูตรนั้น ปรากฏว่า ครูส่วนมากขาดอุปกรณ์การสอน อีกทั้งไม่มีความรู้และไม่มีเวลาในการทำ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาผู้เรียนขาดเรียนบ่อยและไม่พร้อมทางการเรียน ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจหลักสูตรและไม่ให้ความ

รวมมีในการติดตามผลการปฏิบัติงานทางบ้านของยูเรียน

นอกจากจะศึกษาความคิดเห็นและปัญหาของครูขณะทดลองใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ แล้ว ยังมีผู้ศึกษาวิจัยหลักสูตรนี้ในค่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกหลายท่าน อาทิเช่น การวิจัยของสมบุรณ์ สว่างวรชาติ (สมบุรณ์ สว่างวรชาติ ๒๕๒๐ : ๘๓-๘๘) ซึ่งศึกษาเรื่อง "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ (ฉบับร่าง ครั้งที่ ๑) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑" โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๓ จำนวน ๒๘๓ คน และนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวน ๒๕๗ คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มทดลอง ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลอง ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลองหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ของกรมวิชาการ จำแนกตามตัวแปร พบว่า

๑. นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด รองลงไปเป็นโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กตามลำดับ

๒. นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีวุฒิต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด

๓. นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยนักเรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์ ๑๑ ปีขึ้นไปมีแนวโน้มจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด

นอกจากนี้ เสริมศรี เสวตามร (Sirmsree Sevatomorn . 1976 : 7171- A) ก็ได้ทำการศึกษาสภาพของหลักสูตรและการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้น

มัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยมีจุดประสงค์เพื่อประเมินสภาพการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษา รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อกิจกรรมการเรียน
การสอน ศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา และยังศึกษาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร
และหนังสือแบบเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชา
สังคมศึกษา ๔๔๐ คน และเป็นนักเรียน ๕๙๖ คน โดยสุ่มมาจากทุกภาคการศึกษาของไทย
ทั้งอาจารย์ผู้สอนและนักเรียนมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง ๔ ประเภท คือ โรงเรียน
มัธยมแบบประสม โรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนมัธยมสามัญ และโรงเรียนสาธิต
ผลการวิจัย พบว่า

๑. ในหนังสือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ มีการแนะนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ไว้น้อยมาก
๒. ตำราเรียนไม่ได้กำหนดรูปแบบที่จะให้เกิดการเรียนการสอนแบบสืบสวน
สอบสวนและแบบแก้ปัญหาซึ่งจำเป็นต่อการที่จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชานี้
๓. ตำราเรียนขาดความสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันและปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ
๔. หัวข้อของเนื้อหาในตำราวิชาสังคมศึกษาคงครอบคลุมเนื้อหาในหมวดสังคมศาสตร์
ทั้งหมด

๕. ครูผู้สอนมีความรู้บางอย่างเกี่ยวกับการนำเอาหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล
มาใช้ในการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตาม ครูยังขาดความเข้าใจในหลักการสำคัญ
เช่น ไปถือว่าการศึกษาค้นตนเองจำเป็นสำหรับเด็กมากกว่าเด็กปานกลางและ
เด็กอ่อน และในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างเวลาเรียนมีจุดมุ่งหมายไม่แจ่มชัด

๖. ครูผู้สอนจากโรงเรียนทุกประเภทมีความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับหลักสูตร
และการสอนวิชาสังคมศึกษาในประเทศไทยเหมือน ๆ กัน

๗. ครูส่วนมากเห็นควรมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา
๘. นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา มีจำนวนหนึ่งบอกว่าเนื้อหา
บางอย่าง เช่น สถาบันการเมือง นายเขื่อนนาย ทั้ง ๆ ที่เขารู้สึกว่าจำเป็นต่อชีวิตของเขา
๙. ปัจจุบันนี้พบว่าหลักสูตรและการสอนวิชาสังคมศึกษาในประเทศไทยไม่เป็นไป
ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ และดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาและสังคม
ของไทย

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ได้มีผู้ทำการวิจัย (Pinyo Buathong, 1973 : 6051- A) เพื่อเสนอแนะโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาแนวใหม่สำหรับประเทศไทย และสำรวจถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา และได้ให้นักเรียนในประเทศไทยจำนวน ๑๑๓ คน กรอกแบบสอบถาม พร้อมทั้งโคลัมภาษณณูนำทางวิชาสังคมศึกษาและอาจารย์ผู้สอนวิชานี้ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอาชีพกรรมสามัญศึกษาเป็นผู้แนะนำให้จำนวน ๒๔ คน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

๑. วิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ เป็นวิชาหลักของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

๒. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรมีมากเกินไป ซ้ำซาก ไม่น่าสนใจ

๓. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับค่านิยมเน้นความจำมากกว่าที่จะเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๔. เนื้อหาในบางเรื่องมีไม่เพียงพอ เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับชาวความเคลื่อนไหวของโลก ปัญหาของประเทศ และการเปรียบเทียบหรือวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา เป็นต้น

๕. นักเรียนสนใจในการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการเปรียบเทียบ ทดลองปฏิบัติ และติดตามชาวความเคลื่อนไหวของประเทศต่าง ๆ เนื้อหาวิชาที่นักเรียนสนใจและต้องการเรียนมากที่สุดคือ วิธีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในส่วนอื่น ๆ ของโลก

การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่นั้นมีปัญหาอยู่มากในชั้นน้อย และการจัดหลักสูตรก็แตกต่างไปจากระบบโรงเรียนปกติ อาทิเช่น หลักสูตรใช้เวลาเรียนสั้นกว่าปกติ จึงมีผู้สนใจ (วิรากร ดุคงชีวิต ๒๕๑๔ ๘๘-๑๐๓) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ ระดับ ๕ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ๓๐ คน และนักศึกษานักใหญ่ ๒๕๐ คน ในโรงเรียนผู้ใหญ่ ๑๐ แห่งในกรุงเทพฯ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ผู้สอนส่วนมากยังมีความสนใจในวิธีการจัดการศึกษา หลักสูตร และการวัดผล อาจารย์ส่วนมากเห็นว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษานั้นมีเนื้อหามากเกินไป หลักสูตรแต่ละระดับซ้ำซ้อนกัน ส่วนประมวลการสอน

มีเนื้อหาล้าสมัย รวมทั้งเขียนคลุมเครือและข้อมากเกินไป ส่วนหนังสือแบบเรียนก็ล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ อาจารย์ผู้สอนส่วนมากไม่ได้ใช้เทคนิคการสอนสังคมศึกษาแบบใหม่ อาจารย์ไม่มีเวลาจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน สำหรับอุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัยและ ไม่เพียงพอกับความต้องการ สาเหตุนี้อาจารย์ผู้สอนจึงเสนอแนะให้มีการปรับปรุงหลักสูตร ประมวลการสอน และหนังสือแบบเรียนใหม่คุณภาพ จัดหาอุปกรณ์การสอนวิชานี้ให้เพียงพอ

ผลการวิจัยอีกเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ ใค้แก งานวิจัยของวิโรจน์ อังกลสิทธิ์ (วิโรจน์ อังกลสิทธิ์ ๒๕๑๖ : ๔๐-๔๕) เรื่อง "การศึกษาและประเมินผลหลักสูตรวิชา ภูมิศาสตร์ระดับประกาศนียบัตร พุทธศักราช ๒๕๐๘" ซึ่งมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของอาจารย์ในจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์ และศึกษาความรู้ความ เข้าใจที่นำไปใช้ในกระบวนการเรียน การสอน และการให้เกรด กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ ๓๐ คน ใน ๑๐ วิทยาลัยครู ผลการวิจัย พบว่า

๑. กลุ่มอาจารย์ที่มีอายุมากและกลุ่มอาจารย์ที่มีอายุน้อยมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย วิชาภูมิศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. กลุ่มอาจารย์ที่ทำการสอนมานานปีและกลุ่มอาจารย์ที่ทำการสอนมาน้อยปีมี ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. กลุ่มอาจารย์ที่มีคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสูง มีคะแนนใน กระบวนการสอน และคะแนนในการประเมินผลการสอนสูงกว่ากลุ่มอาจารย์ที่มีคะแนน ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. การดำเนินการสอน อาจารย์ส่วนมากใช้วิธีการบรรยายและอธิบายเนื้อหา ต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนจดตามมากกว่าวิธีอื่น

๕. ในการออกข้อสอบ ปรากฏว่า อาจารย์ออกข้อสอบวัดในค่านความรู้ความจำ เป็นส่วนใหญ่

ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ แสดงว่า แม้แต่สถาบันฝึกหัดครูซึ่งมีหน้าที่อบรมและผลิต ครูอาจารย์ออกไปให้การศึกษาแก่เยาวชน ก็ยังใช้วิธีการเรียนการสอนและการวัดผล แบบเก่าเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้มาเป็นเหตุว่าการ เรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับ ประถมศึกษาและมีชยมศึกษาในอนาคตอาจจะประสบกับความล้มเหลวก็ได้

การทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรและการสอนวิชาสังคมศึกษาก็มีส่วนที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพของหลักสูตร และการเรียนการสอน อันจะส่งผลไปถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรได้ในโอกาสต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีผู้สนใจ (จำรัส น้อยแสงศรี ๒๕๑๙ : ๑๔๕-๑๖๓) ทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้นมา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ทั้งชายและหญิง ในภาคการศึกษา ๙ จำนวน ๔๐๐ คน ผลการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากมีความเห็นว่า เนื้อหาของหลักสูตรส่วนใหญ่น่าสนใจมาก แต่ควรเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ปัญหาบ้านเมือง พรรคการเมือง จิตวิทยา ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาสังคม ปัญหาระหว่างประเทศ และบทบาทของนักเรียนเกี่ยวกับการเมือง เป็นคนสำคัญสำหรับวิธีการสอนนั้น นักเรียนขอวิธีที่อาจารย์ขยายความรู้เพิ่มเติมเนื้อหาในบทเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันมาสอนแทรกในบทเรียน ใช้อุปกรณ์การสอน จัดทัศนศึกษา และเชิญวิทยากรมาบรรยาย นักเรียนไม่ขอวิธีการที่ครูอธิบายและแสดงความคิดเห็นแต่ผู้เดียว วิธีครูบรรยายตามแบบเรียน และวิธีอ่านบทเรียนแล้วให้นักเรียนดูตาม

เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ

เรย์โนลด์ (Reynolds. 1970 : 4879- A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเทนเนสซีตะวันออก" ผลการวิจัยตอนหนึ่ง พบว่า คานตัวผู้สอนมีอุปสรรคที่ทำให้ผู้สอนไม่สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนได้ นั่นก็คือไม่มีเวลาเพียงพอ คานวิธีสอน อาจารย์ผู้สอนมุ่งสอนให้นักเรียนจำเนื้อหา มีอาจารย์ส่วนน้อยที่ใช้วิธีแบบสืบสวนสอบสวน การศึกษารายกรณี การใช้อุปกรณ์การสอน และหนังสืออ่านประกอบแทบจะไม่มีเลย การเลือกหนังสือเป็นตำราเรียนขึ้นอยู่กับความพอใจของอาจารย์ อาจารย์ส่วนมากต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนสังคมศึกษาแบบใหม่ ๆ

ในปีเดียวกันนี้ จอร์แดน (Jordan. 1970 : 716- A) ได้ทำการศึกษาวิธีการประเมินผลต่าง ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนประวัติศาสตร์ใช้ในการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในวิทยาลัยทางภาคใต้ของสหรัฐ นอกจากนี้ ยังศึกษาทัศนคติของอาจารย์ที่มีต่อการสอนแบบเดิมซึ่งยึดแบบเรียนเป็นศูนย์กลาง และการสอนแบบใหม่

ซึ่งยึดเค็กเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัย พบว่า

๑. อาจารย์ผู้สอนขาดการใช้วิธีการใหม่ ๆ ในการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
 ๒. วิธีการประเมินผลการเรียนที่อาจารย์ใช้ คือ การสอบแบบปรนัยและอัตนัย
- มีอาจารย์ส่วนน้อยที่ใช้วิธีอื่น ๆ ในการประเมินผลการเรียน
๓. อาจารย์ผู้สอนประวัติศาสตร์ร้อยละ ๘๔ ใช้วิธีการประเมินผลตามวิธีที่คิดว่า

ดีที่สุด

๔. ทัศนคติของอาจารย์ต่อการสอนแบบยึดเค็กเป็นศูนย์กลาง ปรากฏว่ามีอยู่เพียงเล็กน้อย

นอกจากนี้เขายังได้เสนอแนะแก่อาจารย์ผู้สอนอีกดังนี้

๑. อาจารย์ควรหาวิธีการประเมินผลอื่น ๆ มาใช้ด้วย
๒. อาจารย์ควรพิจารณาจุดมุ่งหมายของวิชา เพื่อจะได้ใช้วิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
๓. อาจารย์ควรประเมินผลค่านกระบวนกรคิดด้วย นอกเหนือไปจากการประเมินผลค่านความรู้ความจำ

จากผลการวิจัยของจอร์แดนใน ข้อ ๔ ซึ่งพบว่า อาจารย์ไม่ค่อยเห็นด้วยกับการสอนที่ยึดเค็กเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของโทเนอร์ (Tonner, 1978 : 5388-5389- A) ซึ่งทำการวิเคราะห์สภาพการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาใน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเมนแล้วพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นจำนวนมากไม่ยอมรับวิธีการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีผู้ยืนยันว่าการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นได้ผลมากกว่าการสอนแบบอาจารย์เป็นผู้บรรยายหรือสอนไปตามแบบเรียน จะเห็นได้จากการที่วีสเลอร์ (Wheasler, 1978 : 5416- A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนวิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอนสองประเภทนี้ โดยทดลองสอนวิชาประวัติศาสตร์ ผลการวิจัย ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีสอนแบบค้นคว้าด้วยตนเองมีความคิดรวบยอดในวิชาประวัติศาสตร์มากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนกับอาจารย์ที่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายหรือการสอนตามแบบเรียน นอกจากนี้ เขาได้เสนอแนะว่าในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้สอนควร

ใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ บ้าง อาทิเช่น การสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น ส่วนการสอนของอาจารย์ผู้สอนจะดำเนินไปด้วยดีหรือไม่ หรือควรจะมีการปรับปรุง อย่างไรก็ตามบ้างนั้น ก็นับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย ดังนั้น เรมี (Remy. 1971 : 591-597) จึงได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง" โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า นักเรียนมีความพอใจเกี่ยวกับการสอนวิชานี้เพียงใด ต้องการให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม นักเรียนต้องการเรียนรู้เรื่องอะไรที่นอกเหนือไปจากที่หลักสูตรกำหนด และชอบอุปกรณการสอนอย่างไรที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสหรัฐอเมริกาทั้ง ๕๐ รัฐ เป็นชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน แต่เป็นนักเรียนผิวขาวราว ๆ ๘๒ เปอร์เซ็นต์ ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครองมาอย่างน้อย ๑ วิชา ส่วนมากนักเรียนเหล่านี้กำลังเรียนอยู่ในชั้นเกรด ๙ ถึง ๑๒ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความเบื่อหน่ายต่อวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง เนื่องจากการจัดเนื้อหาและวิธีการสอนของอาจารย์ไม่คำนึงถึงความต้องการของนักเรียน การสอนของอาจารย์มักสอนไปตามเนื้อหาในแบบเรียน สอนแต่หลักการซึ่งนักเรียนไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนไม่สามารถเข้าใจสภาพปัญหาทางการเมืองและการปกครองอย่างแท้จริง อาจารย์มักจะใช้หนังสือหรือตำราเพียงเล่มเดียว นักเรียนต้องการให้อาจารย์จัดกิจกรรมที่จะเพิ่มพูนประสบการณ์แบบประชาธิปไตยและการคิดอย่างมีเหตุผล ต้องการให้อาจารย์นำเอาปัญหาสังคม การเมืองและการปกครองในปัจจุบันมาอภิปรายเสมอ ๆ ผู้วิจัยสรุปค่อนข้างว่าการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ควรมุ่งให้นักเรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด และคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จะเห็นได้ว่า การที่เด็กให้ความสนใจต่อการเรียนการสอนนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด ดังนั้นในการผลิตครูอาจารย์ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณภาพให้มากที่สุด ซึ่งเรื่องนี้ บาคัส (Bachus. 1972 : 2207-A) จึงทำการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัววิชาการของอาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษาที่จบมาจากวิทยาลัยครู สภาพการสอน และทัศนคติที่มีต่อหลักสูตร เนื้อหาวิชา รวมทั้งความก้าวหน้าในอาชีพครู กลุ่มตัวอย่างเป็น

อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๒๐ คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอาร์แคนซอร์ ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ผู้สอนไม่ได้รับการเตรียมตัวทางด้านการขยายเพียงพอกจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และพบว่า อาจารย์ผู้สอนส่วนมากต้องสอนวิชาที่ไม่ตรงกับวิชาที่ตนได้เรียนมา จำนวนชั่วโมงสอนก็มีมาก อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าอาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษาในรัฐอาร์แคนซอร์ไม่สนใจเขาเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพครู และไม่สนใจงานนิเทศสารและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู

ผลการวิจัยของบาคส์ตั้งกล่าวแล้วสอดคล้องกับงานวิจัยของโทวส์ (Toews. 1975 : 4142- A) ซึ่งศึกษาถึงการเตรียมผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐอัลเบอร์ต้าเพื่อออกไปเป็นผู้สอนวิชานี้ในระดั้มัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ผู้สอนวิชานี้ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนต่าง ๆ ที่เคยเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐอัลเบอร์ต้าเฉพาะปีการศึกษา ๑๙๗๒-๑๙๗๓ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐอัลเบอร์ต้ายังเตรียมผู้สอนวิชานี้ไม่ไ้ตามเกณฑ์มาตรฐานในด้านการเรียนการสอน ส่วนมากอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่เรียนสำเร็จแล้วมีความสามารถในการสอนวิชาประวัติศาสตร์มากกว่าวิชาอื่นในด้านการสอนวิชาสังคมศึกษาแผนใหม่ อาจารย์ไม่ได้รับการเตรียมตัวเพียงพอกจากมหาวิทยาลัย เช่น การสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น การสอนคานิยม และการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน เป็นต้น

เพราะฉะนั้น การเตรียมครุอาจารย์ก่อนที่จะออกมาปฏิบัติงานจริง ๆ นั้นมีความสำคัญมากเพราะครุอาจารย์จะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนมาก ถ้าครุอาจารย์คอยคุณภาพเสียแล้วการเรียนการสอนก็จะไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างแน่นอน แต่หากผู้สอนมีความสามารถในการสอน การเรียนการสอนก็ย่อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการสอนวิชาสังคมศึกษานั้น การสอนให้นักเรียนรู้จักอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้นั้นก็จำเป็นและใช้มาก ดังนั้น การสอนอ่านในวิชาสังคมศึกษาจึงมีความสำคัญมาก วิทยาลัยครูหรือมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่ผลิตครุอาจารย์ ควรจะบรรจุวิชาการสอนอ่านให้แก่บัณฑิตเพราะจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการพัฒนาทักษะในการอ่านวิชาสังคมศึกษาและทุก ๆ วิชาที่เรียน วัสดุและเอกสารประกอบหลักสูตรก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียน

ยังเป็นนักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในระดับต่ำ น่าจะมีวิธีช่วยให้เขาได้พัฒนาความรู้ความสามารถให้มากขึ้นอีก คอยเหน็ด วิลเกนส์ (Wilkins, 1978 : 5902- A) จึงทดลองสร้างวัสดุการสอนที่จะใช้สอนนักเรียนระดับ ๔ ที่มีความบกพร่องในการอ่านให้มีผลการเรียนดีขึ้น เขาจึงทำการปรับปรุงแบบเรียนที่ใช้กันตามปกติในการเรียนการสอนของชั้นเรียน โดยการคัดแปลงให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องในการอ่าน นอกจากนี้ เขายังได้เตรียมวัสดุหลักสูตรอีก ๑๐ อย่างซึ่งเขาปรับปรุงและเตรียมพร้อมเกี่ยวกับ เนื้อหา ความเข้าใจในการอ่าน การสอนศัพท์ก่อน การใช้ภาษาง่าย ๆ การให้สิ่งเสริมแรง และการมีแบบฝึกหัดทบทวน ปรากฏว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องในการอ่านที่เรียนตามวิธีการนี้มีผลการเรียนดีขึ้น การสร้างวัสดุหลักสูตรอย่างนี้มีประโยชน์อย่างกว้างขวาง กล่าวคือ เป็นประโยชน์ในการมอบหมายงาน เป็นประโยชน์ในการทดสอบ เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าตนเอง นอกจากนี้ วิธีการอย่างนี้ยังใช้ได้กับวิชาอื่น ๆ กับนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ และวิธีการสอนอื่น ๆ

การใช้หนังสือและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ มาประกอบในการเรียนการสอนก็มีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนคล้ายเหมือนกัน แต่ผู้สอนบางคนก็ใช้มาก บางคนก็ใช้น้อยหรือไม่เคยใช้เลย ซึ่งอาจารย์ทั้งสองกลุ่มนี้น่าจะมีพฤติกรรมในการเรียนการสอนและมีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้วย ดังนั้น ไนต์ (Knight, 1972 : 2220- A) จึงทำการศึกษาเพื่อพิสูจน์ว่าจริงหรือไม่ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์ออกเป็น ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๑๘ คน กลุ่มแรกใช้บทความเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาประกอบการสอนมาก อีกกลุ่มใช้น้อยหรือไม่ใช้เลย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ที่ใช้บทความเป็นจำนวนมากในการสอนเป็นอาจารย์ที่มีบุคลิกภาพในการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถแก้ปัญหาของนักเรียนได้ ใช้จิตวิทยาในการสอน เตรียมการสอนโดยยึดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เลือกใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม บรรยายภาคีในห้องเรียนไม่ต้องเครียดคือเป็นกันเองมากกว่าบังคับ รวมทั้งมีบุคลิกภาพในการนำนักเรียนให้สามารถร่วมมือทำงานกันมากกว่าการชิงดีชิงเด่น ส่วนอาจารย์ที่ใช้บทความจำนวนน้อยในการสอน ส่วนมากมีบุคลิกภาพไม่มั่นใจในตนเอง วิดกกังวล หวั่นกลัวต่อความไม่สงบของสังคม การสอนที่เขาสอนมากสอนไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร บิดต่อตำราเรียนมากกว่าหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม

อาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การสอนโดยใช้บทความ ต้องการเวลา
อย่างมากสำหรับการอภิปรายและการเตรียมตัว

การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนก็เป็นวิธีการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาอีกวิธีหนึ่ง
ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน/เบเกอร์ (Baker. 1975 :
3343-3344-A) จึงทำการศึกษาผลของการใช้แหล่งชุมชนในท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อ
ทัศนคติและความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับระบบ
กฎหมายและระบบการเมืองมาแล้วหนึ่งเทอม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนกลุ่มทดลอง ๑๓๘ คน
กลุ่มควบคุม ๑๑๗ คน นักเรียนเหล่านี้เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ๒ แห่ง ในเมือง
ในแอการาพอลด์ รัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

๑. นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย จากการที่นักเรียนได้เข้าไป
มีส่วนร่วมในแหล่งชุมชนของท้องถิ่น
๒. จากการที่ได้เข้าไปปฏิบัติจริง ๆ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนก่อนเกรด ๑๒
มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกฎหมายและรัฐธรรมนูญ
๓. นักเรียนที่เรียนโดยวิธีนี้สามารถเรียนได้ค้ำพอ ๆ กับนักเรียนที่เรียนโดยการ
ท่องตำราเรียนซึ่งวิธีการเรียนแบบหลังนี้เป็นที่หนักมากในชั้นเรียน
๔. จากการที่นักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดี แสดงให้เห็นว่าโครงการเรียนชนิดนี้
เป็นการส่งเสริมให้มีทัศนคติต่อระบบกฎหมาย/การเมือง ตามหลักความเป็นจริง
๕. นักเรียนที่เรียนโดยวิธีนี้มีทัศนคติทางกฎหมาย/การเมืองเหมือน ๆ กับนักเรียน
ที่เรียนวิชากฎหมายด้วยวิธีอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า การใช้สื่อการเรียน วัสดุประกอบหลักสูตร และแหล่งวิทยาการจาก
ท้องถิ่นในการเรียนการสอนโดยลี้กี้ คังนั้นจึงมีผู้เสนอแนะว่า (Kachaturoff.
1978 : 54) อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ควรจะยึดมั่นในความรู้อย่างเดียวที่ได้รับจากการเรียน
ในระคับปริญญาหรือตำราเมื่อหลายปีมาแล้ว แต่ควรที่จะปรับตัวเองให้ทันกับสถานการณ์และ
แนวโน้มของโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอโดยการใช้อิสสารทั้งหลาย เช่น ภาพยนต์และทีวี
โดยการเขารวมกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การสัมมนา โดยการเดินทาง และ/หรือ
การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว จะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนมีประสิทธิภาพใน

ผู้ค้นคว้า

การที่จะช่วยสร้างค่านิยมให้แก่เด็กให้มีการรับผิดชอบในฐานะพลเมืองของโลก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอีกเรื่องหนึ่งก็คือการวิจัยของสตอดดาร์ท (Stoddart, 1978 : 4573-4) ซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับครูระดับประถมศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา โดยทำการเปรียบเทียบระหว่างครูที่สอนอยู่ในเขตตัวเมือง รอบเมือง และชนบท และเปรียบเทียบระหว่างครูที่สอนอยู่ในระดับชั้นต่าง ๆ คือระดับอนุบาล ประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ประถมศึกษาปีที่ ๓ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูทั้งแคว้นอนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียน ๑๗ แห่ง ในเขตตัวเมือง รอบเมืองและชนบทของเมือง Erie รัฐนิวยอร์ก ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ครู ๔๐๐ คนกรอก ใ้รับแบบสอบถามกลับคืนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ๒๗๔ ฉบับ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ครูประถมศึกษาที่มีความเห็นว่าวิชาสังคมศึกษามีความสำคัญน้อยกว่าวิชาภาษาอังกฤษ คณิต และภาษาต่างประเทศ ขณะเดียวกันก็เห็นว่ามีความสำคัญมากกว่าภาษาต่างประเทศ ศิลปะ ดนตรี และพลศึกษา

๒. ครูในชนบทเห็นว่าวิชาสังคมศึกษามีความสำคัญมากกว่าครูที่สอนอยู่ในเขตเมือง และรอบเมือง

๓. ครูผู้สอนระดับอนุบาลเห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษามากกว่าครูที่สอนในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

๔. ครูประถมศึกษาที่มีความรู้สึกว่าการเตรียมตัวเพื่อออกมาสอนวิชาสังคมศึกษาจากการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีคุณภาพอยู่ในระดับเฉลี่ยและต่ำกว่าระดับเฉลี่ย

๕. ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนมากใช้สื่อการเรียนธรรมดา ๆ ในการเรียนการสอน เช่น รูปภาพ ป้ายนิเทศก์

๖. ครูประถมศึกษาได้รับความช่วยเหลือด้านหลักสูตรจากเพื่อน ๆ มากกว่าจากผู้บริหารหรือศึกษานิเทศก์

๗. ครูประถมศึกษาที่มีความรู้สึกว่าอัตราเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสม

๘. ครูประถมศึกษาไม่เห็นว่าความจำเป็นสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมหรือการศึกษาอบรมในวิชาสังคมศึกษา

๘. ครู ประถมศึกษามีความรู้ลึกกว่าการสอนคานิชมควรจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษา

ผลการวิจัยของสตอคคาร์ทโน ข้อ ๑ ที่ว่าครูเห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา
น้อยกว่าวิชาเลขคณิตและภาษาศาสตร์นั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของเฟอร์นันเดซ
(Fernandez. 1976 : 51-57) ซึ่งทำการศึกษาดังการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
แล้วพบว่า นักเรียนเชื่อว่าวิชาสังคมศึกษามีความสำคัญน้อยกว่าวิชาคณิตศาสตร์และวิชา
ภาษาอังกฤษ นักเรียนบอกว่าจะไม่เกิดทักษะที่สำคัญจากการเรียนวิชาสังคมศึกษาเลยซึ่ง
ไม่เหมือนกับวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษที่นักเรียนได้รับทักษะอย่างเห็นได้ชัดและอย่าง
เฉพาะเจาะจง เมื่อเป็นเช่นนี้อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจึงประสบกับปัญหาต่าง ๆ
อย่างมากมายและนักเรียนไม่ให้ความสนใจในวิชาสังคมศึกษาเท่าที่ควร

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น จากการศึกษาของ
คูมัสและกุนเทอร์ (Switzer. 1974 : 239 อ้างอิงมาจาก Dumas and Guenter
1973 : 641-643) พบว่า/อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีเปอร์เซ็นต์เพียงจำนวน
น้อยเท่านั้นที่รู้โครงการนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ และอาจารย์จำนวนน้อยที่ใช้สื่อการเรียน
นอกจากนี้ จากการศึกษาของวิลเลียมส์ (Williams. 1975 : 211) พบว่า การสอนวิชา
สังคมศึกษาของอาจารย์ผู้สอนยังคงดำเนินไปเหมือนเดิม คือส่วนมากสอนด้วยการบรรยาย
มากกว่าวิธีอื่น ๆ การศึกษาด้วยตนเองและการจัดกลุ่มสัมมนา มีน้อยมาก นักเรียนไม่ได้รับ
การกระตุ้นให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ นักเรียนต้องการการเรียนการสอนที่ใช้ภาพยนตร์
บทเรียนโปรแกรม การออกไปหาประสบการณ์นอกสถานที่ ใช้โทรทัศน์ และการสอนแบบ
สืบสวนสอบสวน

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ข้อคิดเห็นที่น่าวินิจฉัยแก่อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาว่า
(Burns. 1974 : 3) การจะเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่ดีนั้นจะต้องทำ
หน้าที่สอน ความสำนึกหรือลมเหลวของการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาขึ้นอยู่กับความ
รับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอน โดยอาจารย์จะต้องให้ความใกล้ชิดและนำทางในการเรียน
เพราะไม่มีใครจะกระตุ้นการเรียนได้นอกจากอาจารย์ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าอาจารย์
จะเป็นผู้ที่เคร่งครัดในระเบียบวินัย ตรงกันข้ามนักเรียนจะต้องมีความรู้สึกเป็นอิสระใน
การเข้าร่วมในการเรียนและจะต้องไม่มีความรู้สึกถูกบังคับจากอาจารย์ผู้สอน

ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจึงควร เปลี่ยนทิศทางไปจากเดิม (Pearson. 1973 : 315) คือ

๑. จากการเรียบเนื้อหาและข้อเท็จจริงมาเป็นการสอนให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด ในการแก้ปัญหาและการรู้จักเลือกค่านิยมที่ถูกต้อง

๒. จากการเรียบแบบให้ท่องจำมาเป็นแบบเน้นคุณค่า

๓. จากหลักสูตรที่ยึดวิชาประวัติศาสตร์เป็นศูนย์กลางมาเป็นหลักสูตรที่ยึดวิชา สังคมศาสตร์เป็นศูนย์กลาง

๔. จากการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตามลำดับ วัน เดือน ปี มาเป็นการเรียน การสอนตามสาระหรือเหตุการณ์สำคัญ

๕. จากการเรียนการสอนแบบเน้นความรู้ความจำมาเป็นแบบสืบสวนสอบสวน ทำนองเดียวกับบาร์ (Barr. 1973 : 159) ที่ไต่ถวิลถึงลักษณะของการศึกษา วิชาสังคมศึกษาแนวใหม่ไว้ว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. ควรเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางให้นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกรายวิชาต่าง ๆ ตามความสนใจ ความถนัด และตามความประสงค์ของเขา

๒. ให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้แหล่งวิทยากรในชุมชน เช่น ชนาคกร โรงงาน วัด สถานที่ราชการ และหน่วยราชการ

๓. ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม

๔. ให้นักเรียนได้เรียนจากสังคมและวัฒนธรรมของผู้อื่น

นอกจากอาจารย์ผู้สอนจะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนมาเป็นแนวใหม่แล้ว แมคเคนซี (Mc Kenzie. 1975 : 24-28) ได้ให้ข้อเสนอแนะด้วยว่า การใช้เทคนิค หรือกลวิธีการสอนก็มีส่วนจำเป็นอย่างมาก ฉะนั้น การใช้เทคนิคการจูงใจหรือการหยิบเอา กลเม็ดเด็ดพรายจากประสบการณ์ที่นานการเป็นอาจารย์มาใช้ หรือประยุกต์ทำให้การเรียน การสอนเป็นที่สนุกสนานยิ่งขึ้น แต่อาจารย์ส่วนมากมักจะละเลยในการใช้วิธีการดังกล่าว

การทราบทัศนคติและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาก็มีประโยชน์ ต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ไม่น้อย มาชาร์ท (Machart. 1978 :

6668-6669- A) จึงได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นเกรด ๖ ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะทราบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ระหว่างทัศนคติของนักเรียนต่อวิชาสังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ การสะกดคำ คณิตศาสตร์ การอ่าน และภาษา และต้องการทราบต่อไปว่าตัวแปรต่อไปนี้ คือ เพศ ขนาดของโรงเรียน ความมากมายของการใช้วิธีการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ปริมาณการใช้วิธีสอนสังคมศึกษาแนวใหม่ จำนวนเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในวิชาสังคมศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองนักเรียน ว่ามีตัวไหนบ้างที่ส่งผลต่อทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์นักเรียน ๓๐ คน และส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนประถมศึกษา ๓๕ โรงเรียนซึ่งอยู่ในรัฐคาโกตาเหนือ คาโกตาใต้ มินนิโซตา ไอโอวา และวิสคอนซิน ปรากฏว่ามีนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๑๒๗๗ คน และสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. นักเรียนมีทัศนคติต่อวิชาต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ๒. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่อไปนี้ (๑) การใช้วิธีการสอนสังคมศึกษาแนวใหม่ (๒) ความถี่ (มากกว่าสัปดาห์ละครั้ง) ของการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในชั้น (๓) การใช้ฟิล์มสเตรียปและทัศนศึกษานอกสถานที่ (๔) โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนมากกว่า ๒,๕๐๐ คน) และ (๕) การสอนสังคมศึกษา ๕ ชั่วโมงหรือมากกว่า ต่อสัปดาห์

๓. นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนหญิง
 ๔. จากการสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า การเรียนเรื่อง "ประชากรศึกษา" โดยการใช้กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์หลาย ๆ อย่าง และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียน นับว่าเป็นการศึกษาที่สนุกสนานและมีประโยชน์มาก

๕. การที่นักเรียนมีความชอบหรือความเกลียดวิชาสังคมศึกษารากที่สุดคนนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน

นอกจากนี้มาซาร์ทได้ให้ข้อเสนอแนะต่อไปอีก ดังนี้

๑. อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาควรจะใช้วิธีสอนและวัสดุอุปกรณ์หลาย ๆ อย่าง เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาสังคมศึกษามากยิ่งขึ้น

๒. ควรจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาสังคมศึกษา

๓. โรงเรียนต่าง ๆ ควรรับและใช้โครงการสังคมศึกษาแนวใหม่ หรือปรับปรุงโครงการสังคมศึกษาเดิมให้เข้ากับโครงการสังคมศึกษาแนวใหม่

๔. ควรมีการอบรมอาจารย์ผู้สอนทั้งก่อนและระหว่างสอน เพื่อให้คุ้นเคยกับวิชาสังคมศึกษาที่เป็นปัจจุบันและเปลี่ยนไป

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องของอีกเรื่องหนึ่งที่ที่น่าสนใจ คือผลงานการวิจัยของกิลเบิร์ต

(Gilbert. 1977 : 5646-5647 -A) ซึ่งได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อเมริกาของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรเก่าและเรียน

ตามหลักสูตรใหม่ ตามหลักสูตรเก่านั้นเปิดสอนวิชาประวัติศาสตร์ใน ๓ ระดับชั้น คือ

เกรด ๕, ๘ และ ๑๑ ส่วนหลักสูตรใหม่นั้นเปิดสอนใน ๒ ระดับชั้น คือ เกรด ๘, และ

เกรด ๙ กลุ่มตัวอย่างจึงมี ๒ กลุ่ม คือกลุ่มนักเรียนในเกรด ๑๑ ที่เรียนตามหลักสูตรเก่า

และนักเรียนชั้นเกรด ๘ ที่เรียนตามหลักสูตรใหม่ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรทั้งสองนี้ใช้ข้อสอบชุดเดียวกัน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ๔๐ ข้อ

ซึ่งวัดครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรทั้งสองฉบับ ส่วนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก็มีสติปัญญา

ระดับเดียวกัน เมื่อทำการวัดผลแล้วปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรเก่ามีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่

ผลการวิจัยครั้งนี้ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่า ความแตกต่างในคะแนนเป็นผลเนื่องมาจากหลักสูตร

หรือระดับชั้นที่แตกต่างกันแน่ แต่อย่างไรก็ตามเขาได้เสนอแนะว่า ก่อนที่จะมีการจัดหลักสูตร

วิชาสังคมศึกษา ควรจะได้มีการทดลองใช้และมีการติดตามผลเพื่อจะได้นำมาเป็นส่วนหนึ่ง

ในการปรับปรุงหลักสูตร และก่อนที่จะเสนอแนะให้มีการจัดหลักสูตรขึ้น ควรจะได้มีการ

พิจารณาความต้องการของท้องถิ่นและจุดมุ่งหมายของการศึกษาคง

จากเอกสารและผลงานวิจัยทั้งในและนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานการวิจัยของผู้นี้วิจัยดังกล่าวแล้วข้างต้น นับได้ว่าเป็นผลงานที่มีประโยชน์และคุณค่าอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในทุกๆระดับ รวมทั้งยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาอีกด้วย ผู้นี้เองมีความเห็นว่าการวิจัยเพื่อ

ประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด อาจารย์ผู้สอนสามารถดำเนินการเรียนการสอนให้บรรลุหรือสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาหรือไม่เพียงใด และอาจารย์ผู้สอนสามารถทำการวัดผลประเมินผลไปตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดเอาไว้หรือไม่ โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ออกมาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ต่อมาศึกษาว่า อาจารย์ผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนและทำการวัดผลประเมินผลได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ ประการที่สองผู้วิจัยทำการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อหลักสูตรในคานต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาปัญหาบางประการในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ ตลอดจน ศึกษาเพื่อให้ทราบความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และ ประการสุดท้าย ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ตามลำดับขั้น ดังนี้

๑. กลุ่มตัวอย่าง
๒. การตั้ง เกณฑ์ในการประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การจัดกระทำกับข้อมูล
๖. การวิเคราะห์ข้อมูล
๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาและนักเรียน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในท้องที่เขตการศึกษา ๕ (จังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี) กลุ่มตัวอย่างอาจารย์มี ๘๒ คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมีจำนวน ๘๒๐ คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบเลือกกลุ่มตัวอย่างหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) ซึ่งมีลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ ๑ จำแนกโรงเรียนต่าง ๆ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา ๕ ปีการศึกษา ๒๕๒๑ ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด ๘๒ โรงเรียน ออกเป็นสามกลุ่ม คือกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ใ้จำนวนโรงเรียนตามขนาดต่าง ๆ ดังนี้

- จำนวนโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ๒๓ โรงเรียน
- จำนวนโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ๑๘ โรงเรียน
- จำนวนโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ๔๑ โรงเรียน

เสร็จแล้วนับจำนวนอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ซึ่งได้จำนวนดังนี้

จำนวนอาจารย์ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มี	๒๓ คน
จำนวนอาจารย์ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมี	๓๗ คน
จำนวนอาจารย์ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมี	๕๓ คน
รวม	๑๑๓ คน

ขั้นที่ ๒ สุ่มกลุ่มตัวอย่างมาจำนวน ๕๐.๐% จากประชากร ๑๑๓ คน ตามสัดส่วน
อาจารย์ในแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยจำแนกตามระดับวุฒิวิชาชีพครูซึ่งแบ่งไว้ ๒ ระดับ
จำแนกตามประสบการณ์การสอนซึ่งแบ่งไว้ ๓ ระดับ เมื่อจำแนกออกมาแล้วปรากฏจำนวน
กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตาราง ๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์จำแนกตามวุฒิ ประสบการณ์การสอน
และขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	วุฒิ						รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรีลงมา			ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป			
	ประสบการณ์การสอน			ประสบการณ์การสอน			
	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
ใหญ่	๔(๔)	๔(๔)	๔(๓)	๑๑(๒๒)	๔(๔)	๔(๔)	๓๑(๖๓)
กลาง	๔(๔)	๒(๔)	๒(๔)	๖(๑๑)	๓(๖)	๒(๔)	๑๘(๓๗)
เล็ก	๑๔(๒๘)	๓(๖)	๑(๓)	๖(๑๒)	๑(๒)	๑(๒)	๒๖(๕๓)
รวม	๒๒(๔๕)	๙(๑๘)	๗(๑๔)	๒๓(๔๕)	๘(๑๖)	๗(๑๕)	๗๖(๑๕๓)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนประชากร

ขั้นที่ ๓ สุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยสุ่มจากนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษากับ
 อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เริ่มจากสุ่มห้องเรียนก่อน กล่าวคือ
 อาจารย์ท่านใดสอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) มากกว่า ๑ ห้องเรียน
 ก็สุ่มเอามาเพียงห้องเรียนเดียวโดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)
 ส่วนอาจารย์ท่านใดสอนวิชาสังคมศึกษาเพียงห้องเรียนเดียวก็เลือกเอานักเรียนในห้องเรียน
 นั้นมาเลย จะได้จำนวนห้องเรียนรวม ๗๖ ห้องเรียน นักเรียนในห้องเรียนดังกล่าวจะทำ
 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นที่ ๔ สุ่มนักเรียน กล่าวคือสุ่มนักเรียนที่ทำแบบทดสอบในขั้นที่ ๓ โดยสุ่มเอามา
 ห้องเรียนละ ๑๐ คน โดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)
 เพราะฉะนั้นจะเป็นกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งสิ้น ๗๖๐ คน

เกณฑ์ในการประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อที่จะประเมินผลหลักสูตร ๓ ด้านด้วยกัน คือ

๑. ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาและศึกษาความสัมพันธ์
 ระหว่างส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างนั้น

๒. ศึกษาประสิทธิภาพและความเหมาะสมของหลักสูตร

๓. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ดังนั้น ในการประเมินผลหลักสูตรครั้งนี้จึงถือเกณฑ์ ๓ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของหลักสูตร จะต้องมีความสัมพันธ์กัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. ความคิดเห็นข้างมากเป็นเกณฑ์สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน
 ที่มีต่อหลักสูตร

๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ถือเกณฑ์ ๕๐ % เป็นเกณฑ์ได้-ตก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้น ๒ ชุด คือ แบบสอบถามอาจารย์ ๑ ชุด และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนอีก ๑ ชุด ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างตามลำดับ ดังนี้

ก. การสร้างแบบสอบถามอาจารย์

๑. ศึกษาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ศึกษารายงานการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาในประเทศไทย ภาคพื้นเอเชีย (กรมวิชาการ ๒๕๒๑) และรายงานการวิจัยหลักสูตรฉบับต่าง ๆ ของไทย ได้แก่ รายงานการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ของสถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก รายงานการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาและหลักสูตรมัธยมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ของกองพัฒนาหลักสูตร รายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลายในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ของกองวิจัยการศึกษา และรายงานผลการวิจัยหลักสูตร ประถมศึกษาปีที่ ๑ (ฉบับร่างครั้งที่ ๑) ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

๒. นำข้อมูลที่ได้ออกจากการศึกษาทั้งหมด มาเรียบเรียงและสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมี ๓ ชนิด คือ แบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (Check - lists) แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scales) และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open - ended) ทั้งนี้ เพื่อให้ตรงตามลักษณะข้อมูลที่จะศึกษา

๓. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๔. นำแบบสอบถามไปทดลอง (try - out) กับอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๒ ท่าน เพื่อตรวจสอบว่าแบบสอบถามมีข้อบกพร่องอย่างไรหรือไม่ ผู้ตอบมีความเข้าใจตรงกันเพียงใด นอกจากนี้ ก็ขอให้อาจารย์ผู้สอนดังกล่าวขอเสนอแนะว่า คำถามของแต่ละข้อนั้นควรถามและใช้ได้ หรือควรถามแต่ยังคงคลุมเครือ หรือไม่ควรถาม

๔. นำข้อที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมสิ่งที่บกพร่องจากแบบสอบถามฉบับร่าง เพื่อให้สมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามชุดที่ได้แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วนี้ไปเป็นแบบสอบถามต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและการทำงาน ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาอบรมก่อนนำหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาฉบับใหม่ไปใช้ในโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ซึ่งขู้นำข้อความที่เป็นความจริงสำหรับผู้ตอบ สำหรับข้อที่มีช่องว่างเว้นไว้ให้เขียนคำตอบด้วย

ตอนที่ ๒ แบ่งออกเป็น ๓ หมวด

หมวดที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นคำถามที่สร้างขึ้นโดยการนำเอาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มาแปลเป็นพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ โดยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามให้อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เลือกตอบว่าในจุดมุ่งหมายแต่ละข้อนั้นแปลเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ สังเกตได้มีอะไรบ้าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตัวเลือกที่ผิดเพื่อเป็นตัวลวงด้วย แบบสอบถามเป็นแบบให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ของใดของหนึ่ง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

๐. ท่านคิดว่าการสอนให้นักเรียน "สามารถเขียน อ่าน และใช้แผนผัง แผนภูมิ และแผนที่อย่างง่าย ๆ ได้ถูกต้อง" นั้น หมายถึงการสอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่

ก. นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในวิชาแผนที่และมีความสนใจใฝ่เรียนรู้

ใช่	ไม่ใช่

ข. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติและวิวัฒนาการของ
วิชาแผนที่ได้

ค. นักเรียนสามารถชี้และลงตำแหน่งต่าง ๆ เช่น เมือง
ภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ ในแผนที่ได้

ง. นักเรียนสามารถเขียนและอ่านสัญลักษณ์ของต่าง ๆ
ในแผนที่ เช่น เมือง ภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ ได้
(พฤติกรรมที่ถูกต้องคือ ขอ ค และ ง)

ใช่	ไม่ใช่

หมวดที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการสอนของอาจารย์ผู้สอนว่าตน

ได้สอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด การเขียน
แบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอตัวเลือกที่ผิดควย ลักษณะของแบบสอบถามเป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า ๖ ตัวเลือก

ตัวอย่างแบบสอบถาม

๑. ในการสอนเพื่อให้นักเรียน "สามารถเขียน อ่าน และใช้แผนที่ แผนที่
และแผนที่อย่างง่าย ๆ ได้ถูกต้อง" นั้น ท่านได้สอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรม
ที่สามารถวัดได้ ดังต่อไปนี้ เพียงใด

- ก. เกิดความซาบซึ้งในวิชาแผนที่
- ข. สามารถเล่าประวัติและวิวัฒนาการ
ของวิชาแผนที่
- ค. ความสามารถในการลงและชี้ตำแหน่ง
ต่าง ๆ เช่น เมือง ภูเขา ในแผนที่
- ง. ความสามารถในการเขียนและอ่าน
สัญลักษณ์ของต่าง ๆ เช่น ภูเขา แม่น้ำ
(ผู้สอนสามารถสอนนักเรียนให้เกิดพฤติกรรมตาม ขอ ค และ ง ได้)

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้สอน

หมวดที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลวิชาสังคมศึกษาของอาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำเอาพฤติกรรมที่แปลไว้ในหมวดที่ ๑ นำมาให้อาจารย์ผู้สอนกำหนดน้ำหนักว่า ใ้ทำการทดสอบพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แปลไว้ดังกล่าวข้างตน มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะดูว่าในการวัดผลประเมินผลวิชาสังคมศึกษานั้นอาจารย์ผู้สอนได้ยึดถือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลักในการวัดผลประเมินผลหรือไม่ เพียงใด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นเช่นเดียวกับแบบสอบถามในหมวดที่ ๒

ตัวอย่างของแบบสอบถาม

- ๐. ท่านทำการวัดผลประเมินผลนักเรียนในค่าน "ความสามารถในการเขียนอ่าน และใช้แผนผัง แผนภูมิและแผนที่อย่างง่าย ๆ" ในเรื่องต่อไปนี้เพียงใด

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้วัด
ก. ความซาบซึ้งในวิชาแผนที่						
ข. ความสามารถในการอธิบายประวัติและวิวัฒนาการของวิชาแผนที่						
ค. ความสามารถในการลงและชี้ตำแหน่งต่าง ๆ เช่น เมือง ภูเขา แม่น้ำ ฯลฯ ในแผนที่						
ง. ความสามารถในการเขียนและอ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ภูเขา เมือง แม่น้ำ ฯลฯ						

(ผู้สอนสามารถวัดผลประเมินผลนักเรียนตามพฤติกรรมในข้อ ค และ ง ได้)

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในกานต่าง ๆ เช่น เนื้อหาวิชา อัตราเวลาเรียน ฯลฯ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบให้ทำเครื่องหมาย ลงใน ตามความคิดเห็นและความเป็นจริง

ตัวอย่างของแบบสอบถาม

๐. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ ท่านคิดว่ามีความชัดเจนเพียงใด

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

๐๐. นักเรียนของท่านมีหนังสือแบบเรียน

- ครบทุกคน มีมากกว่าครึ่ง
 มีน้อยกว่าครึ่ง ไม่ทราบ

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนเรื่องที่อาจารย์ผู้สอนต้องการ และ/หรือต้องการความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใดแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

ตัวอย่างของแบบสอบถาม

๐. ตั้งแต่ท่านปฏิบัติงานมา ท่านประสบกับปัญหาอะไรบ้าง

๑. -----

๒. -----

๐๐. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ที่ท่านเห็นว่าควรจะต้องออก มีอะไรบ้าง

๑. -----

๒. -----

ข. การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

๑. ศึกษาวิธีการวัดผล การวิเคราะห์หลักสูตร จากหนังสือ "เทคนิคการวัดผล" ของชวาล แพร์ตกุล (ชวาล แพร์ตกุล ๒๕๑๘) หนังสือ "หลักการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ" ของวิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ ๒๕๑๘)

๒. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาจากหลักสูตร คู่มือครู ประมวลการสอน และแบบเรียน

๓. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อหาลำดับความสำคัญที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการออกข้อสอบวัดพฤติกรรมการแต่ละเนื้อหานั้น โดยยึดหลักพฤติกรรมของบลูม (Bloom, 1971 : 271-273) ได้แก่ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

๔. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบมี ๔ ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด ๖๐ ข้อ

๕. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) โรงเรียนสงวนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑๐๐ คน

๖. ทำการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item analysis) โดยใช้เทคนิค ๒๗ % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อหาความยากง่ายและหาอำนาจจำแนกของข้อทดสอบแต่ละข้อ โดยอาศัยตารางสำเร็จของจุงเต๋ฟาน (Fan, 1952)

ผลจากการวิเคราะห์ ได้คัดเลือกเอาเฉพาะข้อทดสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .๒๐-.๘๐ และมีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .๒๐ ขึ้นไป พร้อมทั้งได้มีการแก้ไขข้อทดสอบบางข้อให้สมบูรณ์มากขึ้น รวมข้อทดสอบที่คัดเลือกไว้สำหรับการทำวิจัยจริง ๕๐ ข้อ

๗. การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีการของคูเคอร์ ริชาร์ดสัน ผลปรากฏว่าข้อสอบฉบับนี้มีความเชื่อมั่น .๗๑๘

๘. การทดสอบความเที่ยงตรง เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความถูกต้องของพฤติกรรม ผู้วิจัยตรวจทานโดยนำข้อทดสอบแต่ละข้อมาเปรียบเทียบกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือของมหาวิทยาลัยติดต่อกไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน และทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา การดำเนินการครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยเริ่มต้นเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ถึงวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

การจัดกระทำกับข้อมูล

ก. แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่ว ๆ ไป ของอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยได้นำมาแยกสถานภาพไว้โดยแจกแจงเป็นความถี่

ตอนที่ ๒

หมวดที่ ๑ เป็นแบบสอบถามวัดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกรายการที่เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในแต่ละข้อ โดยในแต่ละข้อนั้นจะมีทั้งตัวเลือกที่ถูกและผิด กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

เลือกตอบ "ใช่" ในข้อความที่ถูกต้อง ได้คะแนน ๑ คะแนน

เลือกตอบ "ใช่" ในข้อความที่ไม่ถูกต้อง ได้คะแนน ๐ คะแนน

เลือกตอบ "ไม่ใช่" ในข้อความที่ไม่ถูกต้อง ได้คะแนน ๑ คะแนน

เลือกตอบ "ไม่ใช่" ในข้อความที่ถูกต้อง ได้คะแนน ๐ คะแนน

สำหรับผู้ที่ไม่ตอบหรือตอบทั้งสองอย่างในข้อเดียวกันไม่ได้อะไร

หมวดที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการสอนของอาจารย์ผู้สอน แบบสอบถามว่าแต่ละท่านได้สอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มากน้อยเพียงใด คำถามในหมวดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งกำหนดไว้ ๖ ระดับ โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ไต่คะแนน	๕ คะแนน
มาก	ไต่คะแนน	๔ คะแนน
ปานกลาง	ไต่คะแนน	๓ คะแนน
น้อย	ไต่คะแนน	๒ คะแนน
น้อยที่สุด	ไต่คะแนน	๑ คะแนน
ไม่ไต่สอน	ไต่คะแนน	๐ คะแนน

การให้คะแนน จะให้คะแนนเฉพาะในข้อที่เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ตาม
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเท่านั้น ข้อที่เป็นข้อลงไม่ได้นำมาคิดเป็นคะแนน

หมวดที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง ว่าไต่ทำการวัดผลประเมินผลไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด
คำถามในหมวดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งกำหนดไว้ ๕ ระดับ การตรวจและ
การให้คะแนนปฏิบัติเช่นเดียวกับหมวดที่ ๒

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ลักษณะ
ของแบบสอบถามในตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) และ
แบบตรวจสอบ (Check - lists) การจัดกระทำข้อมูลใช้วิธีการรวบรวมความถี่ของ
คำตอบแต่ละข้อ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
รวมทั้งสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนต้องการ และ/หรือต้องการความช่วยเหลือ สำหรับคำตอบของ
ตอนนี้ได้สรุปไว้เป็นหมวดหมู่ เรียงตามลำดับความสำคัญ

ข. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เมื่อรวบรวมกระดาษคำตอบเรียบร้อยแล้ว จึงตรวจให้คะแนน ข้อใดที่นักเรียน
ตอบถูกให้คะแนน ๑ คะแนน ถ้าข้อใดตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า ๑ คำตอบ ไม่ให้
คะแนน เสร็จแล้วจึงรวมคะแนนของนักเรียนทีละคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เสนอลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัย

๒. แสดงและเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล เพื่อดูความแตกต่างของคะแนนระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป โดยใช้ $t - test$ และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า ๕ ปี ที่มีประสบการณ์ ๕-๑๐ ปี และที่มีประสบการณ์มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยใช้ $F - test$ เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไปโดยใช้ $q - statistic$

นอกจากนี้ ก็ทำการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน คะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ขึ้นต่อไปก็ทำการทดสอบค่านัยสำคัญของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

๓. แสดงและเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของอาจารย์ ระหว่างกลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ประสิทธิภาพการสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ว่าจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการทดสอบไค-สแควร์ ($Chi - square$)

๔. แสดงปัญหาของอาจารย์ผู้สอนในขณะนำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้ รวมทั้งขอเสนอแนะต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้สอน ตลอดจน สิ่งที่อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาต้องการ และ/หรือต้องการความช่วยเหลือ โดยแสดงรายการรายละเอียดตามลำดับความสำคัญ

๕. แสดงและเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรี

เพื่อดูความแตกต่างของคะแนน โดยใช้ t - test และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน และที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้ F - test เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ใช้ q - statistic ทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ค่ามัธยิมเลขคณิต (Mean) คือค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Guilford, 1965 : 54})$$

ในเมื่อ \bar{X} = ค่ามัธยิมเลขคณิต
 $\sum X$ = ผลบวกของคะแนนทั้งหมด
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๒. ค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson, 1971 : 62})$$

ในเมื่อ s^2 = ค่าความแปรปรวน
 $\sum X$ = ผลบวกของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ = ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัวทั้งหมด
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๓. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร (Garrett, 1967 : 143)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

ในเมื่อ

- $\sum XY$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนน X และ Y ตามลำดับ
- $\sum X \sum Y$ = ผลรวมของคะแนน X และ Y ตามลำดับ
- $\sum X^2, \sum Y^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
- N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๔. ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ลวน สายยศ ๒๕๑๕ : ๒๒๒)

$$t = r \sqrt{\frac{N - 2}{1 - r^2}}$$

- t = เป็นค่าจาก t - distribution
- r = เป็นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- N = เป็นจำนวนคน

๕. การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ๒ กลุ่ม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{ลวน สายยศ ๒๕๑๕ : ๒๑๑})$$

ในเมื่อ

- t = ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ๒ กลุ่ม
- \bar{X}_1 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากกลุ่มที่ ๑
- \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากกลุ่มที่ ๒
- S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่ ๑
- S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่ ๒
- N_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มที่ ๑
- N_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มที่ ๒

๖. การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรที่มากกว่า ๒ กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ One-Way Classification Design โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w} \quad (\text{วิเชียร เกตุสิงห์ ๒๕๒๒ : ๗๔})$$

- ในเมื่อ
- F = เป็นค่าที่พิจารณาใน F-distribution
 - MS_b = เป็นค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 - MS_w = เป็นค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองภายในกลุ่ม

๗. ถ้าพบว่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มที่ทำการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้

Newman - Kuel Method (Winer. 1971 : 210-218)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\sqrt{MS_{error} / \bar{n}}}$$

- ในเมื่อ
- $\bar{T}_{largest}$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ไคคะแนนมากที่สุด
 - $\bar{T}_{smallest}$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ไคคะแนนน้อยที่สุด
 - MS_{error} = Mean Square error
 - \bar{n} = Harmonic mean ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

๘. เปรียบเทียบความถี่ของกลุ่มตัวอย่างแยกตามตัวแปร โดยใช้วิธีการทดสอบ คาย-สแควร์ (Chi - square) โดยใช้สูตร

$$\chi^2 = \sum \left(\frac{O - E}{E} \right)^2 \quad (\text{Ferguson. 1971 : 174})$$

- χ^2 = คาย-สแควร์ (Chi - square)
- O = ค่าความถี่ที่ไคมาจริง ๆ (Observed frequency)
- E = ค่าความถี่ที่ไคตามทฤษฎี (Expected frequency)

๘. การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา โดยใช้สูตร
(วิเชียร เกตุสิงห์ ๒๕๒๒ : ๑๓๘)

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{nS^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนข้อของแบบทดสอบ

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะเสนอต่อไป ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนอาจารย์หรือนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
X	แทน	คะแนนดิบ
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน
r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean of Square
df	แทน	Degree of Freedom
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤติใน F-distribution
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติใน t - distribution
χ^2	แทน	ค่ากาย-สแควร์ (Chi - square)
*	แทน	แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ แบ่งออกเป็น ๔ หมวด ดังนี้

หมวดที่ ๑ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดที่ ๒ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

๒.๑ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด
และแตกต่างกันหรือไม่ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

๒.๒ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า
อาจารย์ผู้สอนสามารถทำการสอนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดมากน้อย
เพียงใด และแตกต่างกันหรือไม่ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

๒.๓ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล
เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์ผู้สอนสามารถทำการวัดผลประเมินผลได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย
ที่หลักสูตรกำหนดมากน้อยเพียงใด และแตกต่างกันหรือไม่ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

๒.๔ แสดงความสัมพันธ์สัมพันธระหว่างคะแนนความเข้าใจใน
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผล
ประเมินผล และทำการทดสอบต่อไปพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
หรือไม่

หมวดที่ ๓ แสดงและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษา

๓.๑ แสดงความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
ในค่านเนื้อหาวิชา อัตราเวลาเรียน จำนวนหน่วยการเรียน แบบเรียน สื่อการเรียน
และเอกสารประกอบหลักสูตร โดยแสดงเป็นความถี่และร้อยละ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า
หลักสูตรในค่านต่าง ๆ มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

๓.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร
ในคานต่าง ๆ ตามข้อ ๓.๑ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์
การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
หลักสูตรแตกต่างกันหรือไม่

หมวดที่ ๔ แสดงความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการนำเอา
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้ รวมทั้งขอเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตร
ตลอดจนความต้องการต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า ในการที่อาจารย์ผู้สอนนำเอาหลักสูตร
ไปปฏิบัติ นั้น มีปัญหาอะไรบ้าง และมากน้อยเพียงใด รวมทั้งมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตร อีกทั้งทำให้ทราบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการ
อะไร และ/หรือต้องการความช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา
ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑ แบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑ ทหาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนทั้งหมด
ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่า นักเรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาสูงหรือต่ำกว่า
เกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยถือเกณฑ์ ๕๐ %

๒.๒ ทหาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียน
กับอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิต่างกัน พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา
ในระหว่างนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันั้นด้วย

๒.๓ ทหาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียน
กับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน
วิชาสังคมศึกษาในระหว่างนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ซึ่งมีประสบการณ์การสอนต่างกันั้นด้วย

๒.๔ ทหาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในแต่
ละขนาดโรงเรียน พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนแต่ละขนาดนั้น

ตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์

หมวดที่ ๑ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย

๑. จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ มีรายละเอียดตามตาราง ๒ ตาราง ๓ และตาราง ๔

ตาราง ๒ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและอายุ

อายุ \ เพศ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
๒๐ - ๒๔	๗	๒๒	๒๙	๓๘.๑๖
๒๕ - ๒๙	๑๑	๒๒	๓๓	๔๓.๖๒
๓๐ - ๓๔	๓	๕	๘	๑๐.๕๓
๓๕ - ๓๙	๓	๒	๕	๖.๕๘
๔๐ ปีขึ้นไป	๑	๑	๒	๒.๖๓
รวม	๒๕	๕๑	๗๖	๑๐๐
ร้อยละ	๓๒.๘๙	๖๗.๑๑	๑๐๐	

จากตาราง ๒ แสดงว่า อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงประมาณ ๒ ส่วน เป็นชาย ๑ ส่วน เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่า ส่วนมากมีอายุระหว่าง ๒๕ - ๒๙ ปี และระหว่าง ๒๐ - ๒๔ ปี ส่วนอาจารย์ที่มีอายุตั้งแต่ ๔๐ ปีขึ้นไปนั้นมีเพียงคนเดียว

ตาราง ๓ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิและขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน \ วุฒิ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	รวม	ร้อยละ
ใหญ่	๑๒	๑๙	๓๑	๕๐.๙๙
กลาง	๔	๑๑	๑๕	๒๕.๐๐
เล็ก	๑๔	๔	๒๒	๓๕.๒๑
รวม	๓๐	๓๔	๖๔	๑๐๐
ร้อยละ	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๑๐๐	

จากตาราง ๓ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน เมื่อแบ่งออกตามขนาดโรงเรียนพบว่า อาจารย์กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดใหญ่มีมากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางตามลำดับ

ตาราง ๔ จำนวนอาจารย์กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การสอนและขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน \ ประสบการณ์การสอน	ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	รวม	ร้อยละ
ใหญ่	๑๕	๔	๔	๒๓	๕๐.๙๙
กลาง	๑๐	๕	๕	๒๐	๒๕.๐๐
เล็ก	๒๐	๕	๒	๒๗	๓๕.๒๑
รวม	๔๕	๑๔	๑๑	๗๐	๑๐๐
ร้อยละ	๕๕.๒๑	๒๐.๓๗	๑๕.๔๒	๑๐๐	

จากตาราง ๔ แสดงว่าอาจารย์กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า ๕ ปีลงมา ส่วนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไปมีผู้น้อยที่สุดเพียงประมาณ ร้อยละ ๑๘.๘๒

๒. สถานที่ตั้งโรงเรียน

โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตั้งอยู่ในท้องที่ที่แตกต่างกัน ปรากฏดังตาราง ๕

ตาราง ๕ จำนวนโรงเรียนจำแนกตามสถานที่ตั้ง

สถานที่ตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	๑๒	๒๔.๐๐
ในเขตสุขาภิบาล	๑๘	๓๖.๐๐
นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล	๑๘	๓๖.๐๐
รวม	๕๐	๑๐๐

จากตาราง ๕ แสดงว่าโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตั้งกระจายอยู่ในทุกท้องที่ แต่ส่วนใหญ่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตฯ ส่วนโรงเรียนในเขตเทศบาลมีน้อยโรงกว่า

๓. การรับการอบรมของอาจารย์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อเตรียมตัวก่อนปฏิบัติงาน

อาจารย์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งผู้ที่ได้รับการอบรมและไม่ได้รับการอบรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง ๖ จำนวนอาจารย์ที่ได้รับและไม่ได้รับการอบรมก่อนปฏิบัติงาน

การอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการอบรม	๑๖	๒๑.๐๖
เข้ารับการอบรมแล้ว	๖๐	๗๘.๙๔
รวม	๗๖	๑๐๐

จากตาราง ๖ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้ผ่านการอบรมเพื่อเตรียมตัวปฏิบัติงานตามหลักสูตรใหม่มาแล้ว มีอยู่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นคือประมาณร้อยละ ๒๑ ที่ยังไม่ผ่านการอบรม

ผู้รับผิดชอบในการอบรมอาจารย์ผู้สอนเพื่อปฏิบัติงานตามหลักสูตรใหม่ ได้แก่ เขตการศึกษา อาจารย์ผู้สอนซึ่งได้ผ่านการอบรมทั้งหมดได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้รับการอบรมเพื่อเตรียมตัวปฏิบัติงาน ดังปรากฏตามตาราง ๗

ตาราง ๗ ความคิดเห็นของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการได้รับการอบรมเพื่อเตรียมตัวปฏิบัติงาน

อาจารย์ซึ่งได้รับการอบรม	ความคิดเห็นของอาจารย์		รวม
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	
๑-๓ วัน	๑	๒๔	๒๕
๔-๗ วัน	๕	๒๑	๒๖
มากกว่า ๗ วัน	-	๗	๗
รวม	๕	๕๒	๖๐
ร้อยละ	๑๓.๓๓	๘๖.๖๗	๑๐๐

จากตาราง ๓ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนจากกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๑๓.๓๓ เท่านั้นที่มีความคิดเห็นว่าการได้รับการอบรมเพื่อเตรียมตัวปฏิบัติงานเพียงพอแล้ว แต่มีอาจารย์ถึงร้อยละ ๘๖.๖๗ ที่คิดว่าได้รับการอบรมไม่เพียงพอ และอาจารย์ที่ได้รับการอบรมไม่เพียงพอให้ความคิดเห็นว่าการจะได้รับการอบรมเป็นระยะเวลาดังนี้

อาจารย์จำนวน ๑๘ คน คิดว่าการจะได้รับการอบรมนาน ๓-๑๔ วัน

อาจารย์จำนวน ๒๒ คน คิดว่าการจะได้รับการอบรมนาน ๑๕-๒๑ วัน

อาจารย์จำนวน ๘ คน คิดว่าการจะได้รับการอบรมนาน ๒๒-๒๘ วัน

อาจารย์จำนวน ๓ คน คิดว่าการจะได้รับการอบรมนาน ๒๙ วันขึ้นไป

หมวดที่ ๒ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของกลุ่มตัวอย่าง

๒.๑ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๒.๑.๑ ระดับคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของอาจารย์

กลุ่มตัวอย่าง

ตาราง ๔ ค่าสถิติพื้นฐานและระดับคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนอาจารย์	EX	\bar{X}	S.D.
๓๖	๒๑๕๘	๕๙.๓๘๔	๓.๒๑๔๑

จากตาราง ๔ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม คือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๕๙.๓๘๔ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๘๔ คะแนน ซึ่งหมายถึงอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

๒.๑.๒ เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระหว่างอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ก. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง ๘ ค่าสถิติพื้นฐานและการเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	\bar{X}	S^2	t
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘	๑๐๘๒	๒๗.๘๒๑	๗.๘๗๑	๒.๘๓๓ **
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๘	๑๑๑๖	๒๙.๓๖๘	๑๐.๐๗๖	

$$** \quad t_{.01} \quad (df = 75) = 2.660$$

จากตาราง ๘ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

ข. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระหว่างอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ตาราง ๑๐ ค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ระหว่างอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	N	ΣX	\bar{X}	S.D.
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔๕	๑๒๘๖	๒๘.๕๘	๓.๓๓๓๖
๕ - ๑๐ ปี	๑๓	๔๓๓	๒๓.๘๒	๒.๘๖๓๐
มากกว่า ๑๐ ปี	๑๔	๓๘๙	๒๘.๕๐	๒.๗๖๖๕

จากตาราง ๑๐ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า ๕ ปี มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสูงสุด รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่า ๑๐ ปี ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ๕-๑๐ ปีมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่ำที่สุด

ตาราง ๑๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรจำแนกตามประสบการณ์การสอนของอาจารย์

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๓.๒๐๙	๓.๖๐๔๕	๐.๓๖๐๘๖
ภายในกลุ่ม	๓๓	๓๒๘.๘๔๙	๙.๙๘๕๖	
ทั้งหมด	๓๕	๓๓๒.๐๕๘		

$$F_{.05} (df = 2, 73) = 3.13$$

จากตาราง ๑๑ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความเข้าใจ
ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระหว่างอาจารย์
ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ตาราง ๑๒ ค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
ของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ขนาดโรงเรียน	N	ΣX	\bar{X}	S.D.
ใหญ่	๓๑	๘๐๖	๒๖.๓๒	๓.๑๘๒๔
กลาง	๑๘	๕๓๑	๒๙.๕๕	๓.๕๑๘๒
เล็ก	๒๖	๗๒๑	๒๗.๗๓	๓.๑๘๑๖

จากตาราง ๑๒ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความ
เข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสูงสุด รองลงมาได้แก่อาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียน
ขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ

ตาราง ๑๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรของอาจารย์จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๒๕.๘๒๖	๑๒.๘๖๓	๑.๒๑๑
ภายในกลุ่ม	๗๓	๗๘๑.๐๒๔	๑๐.๖๘๔	
รวมทั้งหมด	๗๕	๘๐๖.๘๕		

$$F_{.05} (df = 2, 73) = 3.13$$

จากตาราง ๑๓ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๒ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน

๒.๒.๑ ระบุคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของอาจารย์กลุ่มตัวอย่าง

ตาราง ๑๔ ค่าสถิติพื้นฐานและระดับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนอาจารย์	ΣX	\bar{X}	S.D.
๓๒	๕๙๘๖	๓๘.๓๖๓	๑๒.๐๒๑

จากตาราง ๑๔ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๓๘.๓๖๓ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๑๐ คะแนน ซึ่งหมายถึงอาจารย์กลุ่มตัวอย่างดำเนินการสอนตามพฤติกรรมในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้คือพอสมควร

๒.๒.๒ เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ก. เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง ๑๕ ค่าสถิติพื้นฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	\bar{X}	S^2	t
วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘	๓๐๓๒	๗๙.๗๘๘	๑๑๑.๕๗๖	๐.๗๕๒๓
วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๘	๒๙๕๔	๗๗.๗๓๖	๑๗๑.๕๕๐	

$$t_{.05} (df=75) = 2.000$$

จากตาราง ๑๕ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีสัมฤทธิ์ผลในการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ตาราง ๑๖ ค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	N	ΣX	\bar{X}	S.D.
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔๕	๓๕๗๗	๗๙.๖๘	๑๒.๕๐๗๔
๕ - ๑๐ ปี	๑๗	๑๓๓๐	๗๘.๒๔	๘.๑๘๕๘
มากกว่า ๑๐ ปี	๑๔	๑๐๘๘	๗๗.๐๗	๑๓.๑๕๘๕

จากตาราง ๑๖ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า ๕ ปี สามารถทำการสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดมากที่สุด รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ ๕-๑๐ ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า ๑๐ ปี ตามลำดับ

ตาราง ๑๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน
จำแนกตามประสบการณ์การสอน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๖๘.๕๐๑	๓๔.๒๕๐	๐.๒๓๘๘
ภายในกลุ่ม	๗๓	๑๐๘๘๗.๒๓๘	๑๔๗.๖๒๐	
รวมทั้งหมด	๗๕	๑๐๙๕๕.๗๓๙		

$$F_{.05} (df = 2, 73) = 3.13$$

จากตาราง ๑๗ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันสามารถทำการสอนไต่ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนระหว่างอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ตาราง ๑๘ ค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ขนาดโรงเรียน	N	ΣX	\bar{X}	S _d D.
ใหญ่	๓๑	๒๓๘๑	๗๗.๑๓	๑๒.๘๘๗๓
กลาง	๑๘	๑๕๖๑	๘๖.๑๖	๑๑.๕๘๑๑
เล็ก	๒๖	๒๐๓๘	๗๘.๓๘	๑๑.๒๑๑๘

จากตาราง ๑๘ แสดงว่าอาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางสามารถทำการสอนไต่ตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดมากที่สุด รองลงมาได้แก่อาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ตาราง ๑๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน
ของอาจารย์จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๓๒๖.๘๔๖	๑๖๓.๔๒๓	๑.๑๕๒๔
ภายในกลุ่ม	๗๓	๑๐๒๒๕.๗๙๔	๑๔๐.๐๗๙	
รวมทั้งหมด	๗๕	๑๐๕๕๒.๖๔๐		

$$F_{.05} (df = 2, 73) = 3.13$$

จากตาราง ๑๘ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
สามารถทำการสอนได้ความที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๓ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

๒.๓.๑ รัศมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง ๒๐ ค่าสถิติพื้นฐานและรัศมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล
ของอาจารย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนอาจารย์	ΣX	\bar{X}	S.D.
๗๖	๕๘๕๐	๗๗.๕๐๐	๑๑.๓๘๕๗

จากตาราง ๒๐ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีคะแนนสัมฤทธิ์ผลใน
การวัดผลประเมินผลโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๗๗.๕๐ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๑๐ คะแนน ซึ่ง

หมายถึงอาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถทำการวัดผลประเมินผลตามพฤติกรรม
ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้คือพอสมควร

๒.๓.๒ เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลระหว่าง
อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสิทธิภาพการสอนต่างกันและทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาด
ต่างกัน

ก. เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิ
ต่ำกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง ๒๑ ค่าสถิติพื้นฐานและการเปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผล
ประเมินผลระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	N	ΣX	\bar{X}	S ²	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘	๓๐๑๔	๗๙.๓๑๕	๘๕.๙๕๑	๑.๔๓๑๒
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๘	๒๘๓๖	๗๕.๖๘๔	๑๔๕.๕๓๓	

$$t_{.05} (df = 75) = 2.000$$

จากตาราง ๒๑ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผล
ประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลระหว่างอาจารย์ที่มี
ประสิทธิภาพการสอนต่างกัน

ตาราง ๒๒ คาสถิติพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล
ของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	N	EX	\bar{X}	S.D.
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔๕	๓๔๘๖	๗๗.๖๘	๑๑.๔๔๕๑
๕ - ๑๐ ปี	๑๗	๑๒๘๘	๗๕.๘๒	๘.๔๔๗๐
มากกว่า ๑๐ ปี	๑๔	๑๑๐๕	๗๘.๙๓	๑๑.๘๔๑๖

จากตาราง ๒๒ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า ๑๐ ปี สามารถทำการวัดผลประเมินผลได้ตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดมากที่สุด รองลงมาได้แก่อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า ๕ ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ ๕-๑๐ ปี ตามลำดับ

ตาราง ๒๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการ
วัดผลประเมินผลจำแนกตามประสบการณ์การสอน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๗๗.๘๕	๓๘.๙๒๕	๐.๓๒๕๕
ภายในกลุ่ม	๗๓	๘๗๓๘.๐๕	๑๑๙.๗๑๓	
รวมทั้งหมด	๗๕	๘๘๑๖.๐๐		

$$F_{.05} (df = 2, 73) = 3.13$$

จากตาราง ๒๓ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันสามารถทำการวัดผลประเมินผลได้ตามที่จุดมุ่งหมายกำหนดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลระหว่างอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ตาราง ๒๔ ค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ขนาดโรงเรียน	N	ΣX	\bar{X}	S.D.
ใหญ่	๓๑	๒๓๗๑	๗๖.๔๘	๑๑.๖๑๒๘
กลาง	๑๘	๑๔๗๐	๘๑.๖๖	๑๐.๘๘๕๑
เล็ก	๒๖	๒๐๘๘	๗๘.๘๑	๑๐.๐๘๓๘

จากตาราง ๒๔ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กสามารถทำการวัดผลประเมินผลได้ตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดมากที่สุด รองลงมาได้แก่อาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ตามลำดับ

ตาราง ๒๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลจำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๓๘.๘๒๘	๑๙.๔๑๔	๐.๓๑๖๖
ภายในกลุ่ม	๗๓	๘๗๔๑.๑๗๒	๑๑๙.๗๔๒	
รวมทั้งหมด	๗๕	๘๘๑๐.๐๐๐		

$$F_{.05} (df = 2, 73) = 3.13$$

จากตาราง ๒๕ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันสามารถทำการวัดผลประเมินผลได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๔ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ตาราง ๒๖ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (X_1) คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน (X_2) และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล (X_3)

คะแนน	X_1	X_2	X_3
X_1	๑	.๐๕๑	.๐๐๑
X_2		๑	.๘๘๕
X_3			๑

จากตาราง ๒๖ แสดงว่าค่า r ระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินอยู่ในระดับค่า ส่วนค่า r ระหว่างคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินอยู่ในระดับสูงมาก

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ถ่วงวิธีจึงต้องทำการทดสอบหานัยสำคัญของค่า r กล่าวคือ ทดสอบว่าตัวแปรแต่ละคู่ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ (ปัจจุบันอาจจะไม่ต้องทำการทดสอบนัยสำคัญ แต่ใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จของค่า r ชั้นค่าที่จะมีนัยสำคัญสำหรับ df ทาง ๆ กัน)

ก. ทำการทดสอบหาความสำคัญของค่า r ระหว่างคะแนนความเข้าใจใน
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน

ตาราง ๒๓ คำนัยสำคัญของสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน

ตัวแปรที่จะศึกษา	N	r	t
คะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน	๗๖	๐.๐๕๑	๐.๕๓๙

$$t_{.05} (df = 74) = 1.617$$

จากตาราง ๒๓ แสดงว่าคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนน
สัมฤทธิ์ผลในการสอนมีความสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นก็คือ ไม่มีสหสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนน
สัมฤทธิ์ผลในการสอน

ข. ทำการทดสอบหาความสำคัญของค่า r ระหว่างคะแนนความเข้าใจใน
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ตาราง ๒๔ คำนัยสำคัญของสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจใน
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ตัวแปรที่จะศึกษา	N	r	t
คะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล	๗๖	๐.๐๐๑	๐.๐๐๘

$$t_{.05} (df = 74) = 1.617$$

จากตาราง ๒๔ แสดงว่าคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลมีค่าสหสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นก็คือ ไม่มีสหสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ค. ทำการทดสอบหานัยสำคัญของค่า r ระหว่างคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ตาราง ๒๕ คำนัยสำคัญของสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ตัวแปรที่จะศึกษา	N	r	t
คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน	๗๖	๐.๔๘๕	๑๓.๕๘๒**
คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล			

$$**t_{.01} (df = 74) = 2.660$$

จากตาราง ๒๕ แสดงว่าคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลมีค่าสหสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นก็คือ มีสหสัมพันธ์กันระหว่างคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนกับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

หมวดที่ ๓ แสดงและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชา
สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) พ.ศ.๒๕๒๑

๓.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์
เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

๓.๑.๑ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับเนื้อหา

ตาราง ๓๐ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับเนื้อหาในด้านต่าง ๆ

เนื้อหา	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
๑. ความชัดเจน	ชัดเจนมากที่สุด	๑	๑.๓
	ชัดเจนมาก	๒๑	๒๗.๖
	ชัดเจนพอสมควร	๓๘	๕๐.๐
	ไม่สู้จะชัดเจน	๑๕	๑๙.๗
	ไม่ชัดเจนเลย	๑	๑.๓
๒. ความสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร	สอดคล้องมากที่สุด	๑	๑.๓
	สอดคล้องมาก	๒๘	๓๖.๘
	สอดคล้องพอสมควร	๓๙	๕๑.๓
	สอดคล้องน้อย	๗	๙.๒
	สอดคล้องน้อยที่สุด	๑	๑.๓
๓. ความเหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น	เหมาะสมมากที่สุด	๐	๐
	เหมาะสมมาก	๑๒	๑๕.๘
	เหมาะสมพอสมควร	๓๖	๔๗.๔
	ไม่สู้จะเหมาะสมนัก	๒๒	๒๘.๙
	ไม่เหมาะสมเลย	๖	๗.๙

ตาราง ๓๐ (ต่อ)

เนื้อหา	ความชัดเจน	ความถี่	ร้อยละ
๔. ความเหมาะสมต่อการเป็น พื้นฐานการเรียนต่อชั้นสูง	เหมาะสมมากที่สุด	๙	๑๑.๘
	เหมาะสมมาก	๓๑	๔๐.๘
	เหมาะสมพอสมควร	๒๕	๓๒.๙
	ไม่สู้จะเหมาะสมนัก	๘	๑๐.๕
	ไม่เหมาะสมเลย	๓	๓.๙
๕. มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	มีประโยชน์มากที่สุด	๙	๑๑.๘
	มีประโยชน์มาก	๒๙	๓๘.๒
	มีประโยชน์พอสมควร	๒๘	๓๖.๘
	ไม่สู้จะมีประโยชน์	๙	๑๑.๘
	ไม่มีประโยชน์เลย	๑	๑.๙
๖. นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย	เบื่อหน่ายมากที่สุด	๐	๐
	เบื่อหน่ายมาก	๑๐	๑๓.๒
	เบื่อหน่ายพอสมควร	๘๗	๑๑๑.๘
	ไม่สู้จะเบื่อหน่าย	๑๖	๒๑.๑
	ไม่เบื่อหน่ายเลย	๓	๓.๙
๗. มีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	มีมากที่สุด	๕	๖.๖
	มีมาก	๓๑	๔๐.๘
	มีมากพอสมควร	๒๕	๓๒.๙
	มีน้อย	๑๒	๑๕.๘
	มีน้อยที่สุด	๓	๓.๙

เนื้อหา	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
๘. มีความเหมาะสมกับ สภาพของสังคมใน ปัจจุบัน	เหมาะสมมากที่สุด	๔	๕.๓
	เหมาะสมมาก	๑๙	๒๕.๐
	เหมาะสมมากพอสมควร	๒๖	๓๔.๒
	ไม่สู้จะเหมาะสมนัก	๒๒	๒๘.๙
	ไม่เหมาะสมเลย	๕	๖.๖
๙. ความยากง่าย ก. เรื่องของชาติไทย	ยากเกินไป	๔๒	๕๕.๓
	เหมาะสมแล้ว	๒๙	๓๘.๒
	ง่ายเกินไป	๔	๕.๓
	ไม่ทราบ	๑	๑.๓
ข. การสร้างสมลักษณะ วัฒนธรรมไทย	ยากเกินไป	๒๒	๒๘.๙
	เหมาะสมแล้ว	๔๓	๖๑.๔
	ง่ายเกินไป	๒	๒.๖
	ไม่ทราบ	๕	๖.๖
ค. รัฐและประชาชน	ยากเกินไป	๔๓	๕๖.๖
	เหมาะสมแล้ว	๒๙	๓๘.๒
	ง่ายเกินไป	๑	๑.๓
	ไม่ทราบ	๓	๓.๙
ง. ศาสนากับการดำเนิน การดำเนินชีวิต	ยากเกินไป	๖	๗.๙
	เหมาะสมแล้ว	๖๓	๘๒.๙
	ง่ายเกินไป	๕	๖.๖
	ไม่ทราบ	๒	๒.๖

ตาราง ๓๐ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
๑๐. ความมากมาย ก. เรื่องของชาติไทย	มากเกินไป	๒๓	๓๐.๓
	เหมาะสมแล้ว	๔๒	๕๕.๓
	น้อยเกินไป	๙	๑๑.๘
	ไม่ทราบ	๒	๒.๖
ข. การสร้างสมลักษณะ วัฒนธรรม	มากเกินไป	๑๑	๑๔.๕
	เหมาะสมแล้ว	๔๗	๖๑.๕
	น้อยเกินไป	๑๔	๑๘.๔
	ไม่ทราบ	๔	๕.๓
ค. รัฐและประชาชน	มากเกินไป	๓๔	๔๔.๗
	เหมาะสมแล้ว	๓๓	๔๓.๔
	น้อยเกินไป	๗	๙.๒
	ไม่ทราบ	๒	๒.๖
ง. ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	มากเกินไป	๙	๑๑.๘
	เหมาะสมแล้ว	๕๔	๗๑.๑
	น้อยเกินไป	๑๒	๑๕.๘
	ไม่ทราบ	๑	๑.๓

จากตาราง ๓๐ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่าเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาคามหลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๑ มีความชัดเจน มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของสังคมปัจจุบันในระดับปานกลาง และมีความเห็นว่า

เนื้อหาวิชาสังคมศึกษามีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในชั้นสูง มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และมีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจอยู่ในระดับสูง ส่วนในคานความยากง่ายของเนื้อหา อาจารย์มากกว่าครึ่งมีความเห็นว่าเนื้อหาตอน"เรื่องของชาติไทย"และตอน"รัฐและประชาชน"เป็นเนื้อหาที่ยากเกินไป ส่วนเนื้อหาตอน"การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย"และตอน"ศาสนากับการดำเนินชีวิต" อาจารย์ส่วนมากเห็นว่าเหมาะสมแล้ว

๓.๑.๒ ความคิดเห็นของอาจารย์ในเรื่องอัตราเวลาเรียน

ตาราง ๓๑ ความคิดเห็นของอาจารย์ในเรื่องอัตราเวลาเรียน

อัตราเวลาเรียน	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
หลักสูตรกำหนดไว้ ๕ คาบต่อสัปดาห์	มากเกินไป	๘	๑๐.๕
	เหมาะสมแล้ว	๖๓	๘๒.๕
	น้อยเกินไป	๕	๖.๖
	ไม่ทราบ	๐	๐

จากตาราง ๓๑ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากเห็นว่าตามที่หลักสูตรกำหนดให้เรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เป็นเวลา ๕ คาบต่อสัปดาห์นั้นเหมาะสมแล้ว

๓.๑.๓ ความคิดเห็นของอาจารย์ในเรื่องจำนวนหน่วยการเรียน

ตาราง ๓๒ ความคิดเห็นของอาจารย์ในเรื่องจำนวนหน่วยการเรียน

จำนวนหน่วยการเรียน	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
หลักสูตรกำหนดไว้ ๒.๕ หน่วยการเรียนต่อภาค	มากเกินไป	๖	๗.๕
	เหมาะสมแล้ว	๖๒	๘๑.๖
	น้อยเกินไป	๗	๙.๒
	ไม่ทราบ	๑	๑.๓

จากตาราง ๓๒ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากเห็นว่าจำนวนหน่วยการเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้ ๒.๕ หน่วยการเรียนต่อภาคนั้นมีความเหมาะสมแล้ว

๓.๑.๔ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับแบบเรียน

ตาราง ๓๓ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับแบบเรียน

แบบเรียน	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
๑. จำนวนที่นักเรียนมี	มีครบทุกคน	๕๓	๖๙.๗
	มีมากกว่าครึ่ง	๑๘	๒๓.๗
	มีประมาณครึ่งหนึ่ง	๑	๑.๓
	มีน้อยกว่าครึ่ง	๘	๑๐.๓
๒. ความยากง่ายของภาษาที่ใช้	ใช้ภาษายากเกินไป	๕๑	๖๗.๑
	ใช้ภาษาเหมาะสมแล้ว	๒๓	๓๐.๓
	ใช้ภาษาง่ายเกินไป	๑	๑.๓
	ไม่ทราบ	๑	๑.๓
๓. คำอธิบายในแบบเรียน	ไม่ละเอียดพอ	๘๒	๑๐๖.๓
	ละเอียดพอสมควร	๒๘	๓๖.๓
	ละเอียดมาก	๕	๖.๖
	ไม่ทราบ	๑	๑.๓
๔. ความมากน้อยของรูปภาพ ในแบบเรียน	มีมากเกินไป	๐	๐
	มีพอเหมาะ	๑๒	๑๕.๘
	มีน้อยเกินไป	๖๓	๘๒.๙
	ไม่ทราบ	๑	๑.๓

ตาราง ๓๓ (ต่อ)

แบบเรียน	ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
๕. ความสอดคล้องของรูปภาพ กับเนื้อหา	สอดคล้องมาก	๖	๗.๘
	สอดคล้องพอสมควร	๕๔	๗๑.๑
	ไม่สอดคล้อง	๑๒	๑๕.๘
	ไม่ทราบ	๔	๕.๓

จากตาราง ๓๓ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่าแบบเรียนตามหลักสูตรกำหนดให้เรียนนั้น ใช้ภาษายากเกินไปและมีคำอธิบายไม่ละเอียดพอ ส่วนรูปภาพในแบบเรียนนั้นมีน้อยเกินไปแต่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาพอสมควร และอาจารย์ส่วนมากระบุว่านักเรียนมีแบบเรียนครบทุกคน

๓.๑.๕ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน

ตาราง ๓๔ ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อความพร้อมของสื่อการเรียน

สื่อการเรียน	ร้อยละของความคิดเห็น		
	ไม่มีเลย	มีแต่ไม่เพียงพอ	มีเพียงพอ
๑. ขอลคดียุติ	๑๓.๒	๑๘.๗	๖๗.๑
๒. บัตรคำ	๕๘.๒	๒๓.๗	๑๗.๑
๓. แผนที่	๑๑.๘	๖๐.๕	๒๗.๖
๔. แผนภูมิ	๓๔.๒	๕๓.๘	๑๑.๘
๕. แผนสถิติ	๕๖.๖	๓๘.๒	๕.๓
๖. หุ่นจำลอง	๕๗.๘	๓๘.๒	๗.๘
๗. ตัวอย่างของจริง	๕๒.๖	๔๐.๘	๖.๖
๘. เครื่องบันทึกเสียง	๕๖.๖	๓๑.๖	๑๑.๘
๙. สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	๑๑.๘	๕๓.๘	๓๔.๒

จากตาราง ๓๔ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากยังขาดสื่อการเรียนประกอบการเรียนการสอนอยู่อีกเป็นจำนวนมาก สำหรับสื่อการเรียนที่พอมีบ้างแต่ไม่เพียงพอ ได้แก่ แผนที่ แผนภูมิ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ส่วนที่มีเพียงพอ ได้แก่ ซอคล้อง

๓.๑.๖ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตร
ก. ความพร้อมของเอกสารประกอบหลักสูตร

ตาราง ๓๕ จำนวนเอกสารประกอบหลักสูตรที่อาจารย์มีและไม่มี

เอกสารประกอบหลักสูตร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	มี	%	ไม่มี	%
๑. คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา	๒๔	๘๔.๖	๑๒	๑๕.๔
๒. แผนการสอน	๓๒	๘๒.๑	๔๔	๕๓.๙
๓. ประมวลการสอน	๓๒	๘๒.๑	๔๔	๕๓.๙
๔. โครงการสอนระยะยาว	๓๒	๘๒.๑	๔๔	๕๓.๙
๕. หนังสืออ่านประกอบ	๔๐	๕๒.๖	๓๖	๔๓.๔
๖. คู่มือประเมินผลการเรียน	๓๓	๔๓.๔	๔๓	๕๖.๖
๗. หนังสือแบบฝึกหัด	๔๖	๖๐.๕	๓๐	๓๙.๕

จากตาราง ๓๕ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากยังขาดเอกสารประกอบหลักสูตรกันมาก ยกเว้น คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษาซึ่งส่วนมากมี

ข. ความชัดเจนของเอกสารประกอบหลักสูตรประเภทต่าง ๆ

ตาราง ๓๖ แสดงความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับความชัดเจน
ของเอกสารประกอบหลักสูตรประเภทต่าง ๆ

เอกสารประกอบหลักสูตร	การยบละเอียดของความชัดเจน				หมายเหตุ
	ชัดเจน มาก	ชัดเจน พอสมควร	ไม่ ชัดเจน	ไม่ทราบ	
๑. คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา	๑๒.๕	๓๓.๔	๑๔.๑	-	กลุ่มตัวอย่าง ๖๔
๒. แผนการสอน	๑๒.๕	๓๘.๑	๘.๔	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๒
๓. ประมวลการสอน	๑๘.๘	๓๕.๐	๖.๒	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๒
๔. โครงการสอนระยะยาว	๒๑.๙	๓๑.๙	๖.๒	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๒
๕. หนังสืออ่านประกอบ	๑๒.๒	๓๓.๒	๑๔.๖	-	กลุ่มตัวอย่าง ๔๑
๖. คู่มือประเมินผลการเรียน	๑๘.๒	๓๘.๘	๓.๐	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๓
๗. หนังสือแบบฝึกหัดหรือฝึกทักษะ	๑๕.๒	๓๓.๙	๘.๓	๒.๒	กลุ่มตัวอย่าง ๔๖

จากตาราง ๓๖ แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนส่วนมากเห็นว่าเอกสารประกอบหลักสูตร
ที่ตนมีอยู่นั้นมีความชัดเจนพอสมควร

ค. ความสอดคล้องระหว่างเอกสารประกอบหลักสูตรกับเนื้อหา

ตาราง ๓๓ แสดงความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่าง
เอกสารประกอบหลักสูตรกับเนื้อหา

เอกสารประกอบหลักสูตร	การยละของความสอดคล้อง				หมายเหตุ
	สอดคล้อง มาก	สอดคล้อง พอสมควร	ไม่ สอดคล้อง	ไม่ทราบ	
๑. คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา	๑๕.๖	๓๙.๓	๔.๓	-	กลุ่มตัวอย่าง ๖๔
๒. แผนการสอน	๑๕.๖	๓๘.๑	๔.๓	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๒
๓. ประมวลการสอน	๑๒.๕	๔๔.๔	๓.๑	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๒
๔. โครงการสอนระยะยาว	๙.๔	๔๓.๕	๓.๑	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๒
๕. หนังสืออ่านประกอบ	๒๙.๓	๒๘.๓	๒.๔	-	กลุ่มตัวอย่าง ๔๑
๖. คู่มือการประเมินผลการเรียน	๑๘.๒	๔๑.๘	-	-	กลุ่มตัวอย่าง ๓๓
๗. หนังสือแบบฝึกหัดหรือฝึกทักษะ	๑๕.๒	๓๓.๙	๘.๓	๒.๒	กลุ่มตัวอย่าง ๔๖

จากตาราง ๓๓ แสดงว่าอาจารย์ ส่วนมากเห็นว่าเอกสารประกอบหลักสูตรมี
ความสอดคล้องกับเนื้อหาพอสมควร

๓.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชา
สังคมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ โดยแยกตามวุฒิ ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน

๓.๒.๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับเนื้อหา

ก. จำแนกตามวุฒิ

ตาราง ๓๘ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน
เกี่ยวกับเนื้อหา

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรี	
๑. ความชัดเจน	มากที่สุด	๑	๐	๓.๔๘๘
	มาก	๑๓	๘	
	ปานกลาง	๑๔	๒๔	
	น้อย	๑๐	๕	
	น้อยที่สุด	๐	๑	
๒. ความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย	มากที่สุด	๐	๑	๕.๐๓๐
	มาก	๑๘	๑๐	
	ปานกลาง	๑๙	๒๒	
	น้อย	๓	๔	
	น้อยที่สุด	๐	๑	
๓. ความเหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น	มากที่สุด	๐	๐	๘.๐๖๑
	มาก	๘	๔	
	ปานกลาง	๒๑	๑๕	
	น้อย	๙	๑๓	
	น้อยที่สุด	๐	๖	

ตาราง ๓๘ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ค่ากว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรี	
๔. ความเหมาะสมต่อการเป็น พื้นฐานการเรียนต่อชั้นสูง	มากที่สุด	๔	๕	๕.๗๕๑
	มาก	๑๓	๑๔	
	ปานกลาง	๑๓	๑๒	
	น้อย	๗	๑	
	น้อยที่สุด	๑	๒	
๕. เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ประจำวัน	มากที่สุด	๒	๓	๓.๑๑๖
	มาก	๑๒	๑๗	
	ปานกลาง	๑๕	๑๓	
	น้อย	๕	๔	
	น้อยที่สุด	๐	๑	
๖. น่าเบื่อหน่าย	มากที่สุด	๑	๒	๒.๒๐๕
	มาก	๗	๕	
	ปานกลาง	๒๓	๒๔	
	น้อย	๗	๓	
	น้อยที่สุด	๐	๐	
๗. มีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	มากที่สุด	๓	๒	๔.๑๘๔
	มาก	๑๗	๑๔	
	ปานกลาง	๑๑	๑๔	
	น้อย	๗	๕	
	น้อยที่สุด	๑	๓	

ตาราง ๓๘ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรี	
๔. มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	มากที่สุด	๑	๘	๓.๘๖๕
	มาก	๘	๑๓	
	ปานกลาง	๑๖	๑๐	
	น้อย	๑๐	๘	
	น้อยที่สุด	๒	๒	

$$\chi^2_{.05} (df=4) = 9.49$$

จากตาราง ๓๘ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในคานตาง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๓๙ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะคานความยากง่าย

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรี	
ความยากง่าย ก. เรื่องของชาติไทย	ยากเกินไป	๒๒	๒๐	๑.๘๐๖
	เหมาะสมแล้ว	๑๓	๑๖	
	ง่ายเกินไป	๒	๒	
	ไม่ทราบ	๑	๐	

ตาราง ๓๘ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรี	
ความยากง่าย ของการสร้างสมลักษณะ วัฒนธรรม	ยากเกินไป	๘	๑๓	๘.๓๗๐*
	เหมาะสมแล้ว	๒๗	๒๐	
	ง่ายเกินไป	๒	๐	
	ไม่ทราบ	๐	๕	
ครูและประชาชน	ยากเกินไป	๑๗	๒๖	๖.๐๑๐
	เหมาะสมแล้ว	๑๘	๑๐	
	ง่ายเกินไป	๑	๐	
	ไม่ทราบ	๑	๒	
ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	ยากเกินไป	๘	๒	๘.๖๑๐
	เหมาะสมแล้ว	๓๐	๓๓	
	ง่ายเกินไป	๘	๑	
	ไม่ทราบ	๐	๒	

$$*\chi^2_{.05} (df = 3) = 7.82$$

จากตาราง ๓๘ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะด้านความยากง่ายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นเนื้อหาตอน "การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย" ที่อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตาราง ๔๐ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน
เกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความมากน้อย

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2	
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรี		
ความมากน้อย	ก. เรื่องของชาติไทย	มากเกินไป	๔	๑๔	๕.๕๖๐
		เหมาะสมแล้ว	๒๒	๒๐	
		น้อยเกินไป	๓	๒	
		ไม่ทราบ	๐	๒	
ข. การสร้างสมลักษณะ วัฒนธรรมไทย	มากเกินไป	๑	๑๐	๑๐.๕๓๘*	
		เหมาะสมแล้ว	๒๔		๑๘
		น้อยเกินไป	๓		๓
		ไม่ทราบ	๑		๓
ค. รัฐและประชาชน	มากเกินไป	๑๔	๒๐	๔.๖๘๓	
		เหมาะสมแล้ว	๒๐		๑๓
		น้อยเกินไป	๔		๓
		ไม่ทราบ	๐		๒
ง. ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	มากเกินไป	๕	๔	๑.๕๑๕	
		เหมาะสมแล้ว	๒๖		๒๕
		น้อยเกินไป	๓		๕
		ไม่ทราบ	๐		๑

$$*\chi^2_{.05} (df=3) = 7.82$$

จากตาราง ๔๐ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะ
 ด้านความมากน้อยของเนื้อหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นเนื้อหาตอน
 "การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย" ที่อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข. จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง ๔๑ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์
 การสอนต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๑. ความชัดเจน	มากที่สุด	๑	๐	๐	๔.๔๔๒
	มาก	๑๓	๔	๓	
	ปานกลาง	๒๒	๑๐	๖	
	น้อย	๔	๕	๕	
	น้อยที่สุด	๑	๐	๐	
๒. ความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย	มากที่สุด	๑	๐	๐	๒.๖๑๘
	มาก	๑๘	๖	๔	
	ปานกลาง	๒๑	๙	๙	
	น้อย	๔	๕	๑	
	น้อยที่สุด	๑	๐	๐	

ตาราง ๔๑ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๓. ความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	มากที่สุด	๐	๐	๐	๑๐.๘๘๐
	มาก	๒	๔	๒	
	ปานกลาง	๒๓	๗	๒	
	น้อย	๑๓	๔	๔	
	น้อยที่สุด	๓	๒	๑	
๔. ความเหมาะสมต่อการเป็นพื้นฐานการเรียนการสอน	มากที่สุด	๗	๐	๒	๘.๕๗๐
	มาก	๑๒	๕	๒	
	ปานกลาง	๑๖	๗	๒	
	น้อย	๔	๑	๓	
	น้อยที่สุด	๒	๐	๑	
๕. เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	มากที่สุด	๗	๒	๐	๑๐.๑๕๓
	มาก	๑๕	๕	๕	
	ปานกลาง	๑๕	๔	๕	
	น้อย	๗	๒	๐	
	น้อยที่สุด	๑	๐	๐	
๖. นาเขื่อนาย	มากที่สุด	๓	๐	๐	๓.๒๕๗
	มาก	๕	๕	๒	
	ปานกลาง	๒๗	๑๐	๑๐	
	น้อย	๖	๒	๒	
	น้อยที่สุด	๐	๐	๐	

ตาราง ๔๑ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๓. มีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	มากที่สุด	๔	๐	๑	๕.๐๓๓
	มาก	๑๓	๑๐	๔	
	ปานกลาง	๑๕	๕	๕	
	น้อย	๗	๒	๑	
	น้อยที่สุด	๒	๐	๑	
๔. มีความเหมาะสม กับสภาพของสังคม ในปัจจุบัน	มากที่สุด	๒	๒	๑	๕.๕๕๑
	มาก	๑๕	๕	๕	
	ปานกลาง	๑๔	๕	๓	
	น้อย	๑๑	๕	๑	
	น้อยที่สุด	๓	๐	๑	

$$\chi^2_{.05} (df=8) = 15.51$$

จากตาราง ๔๑ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในคานต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๔๖ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์
การสอนต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากง่าย

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
ความยากง่าย ก. เรื่องของชาติไทย	ยากเกินไป	๕๓	๑๐	๙	๕.๔๕๔
	เหมาะสมแล้ว	๑๙	๓	๓	
	ง่ายเกินไป	๒	๐	๒	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	
ข. การสร้างสม ลักษณะวัฒนธรรม ไทย	ยากเกินไป	๑๖	๒	๔	๑๓.๖๕๕*
	เหมาะสมแล้ว	๒๖	๑๓	๔	
	ง่ายเกินไป	๐	๐	๒	
	ไม่ทราบ	๓	๒	๐	
ค. รัฐและประชาชน	ยากเกินไป	๒๔	๑๐	๙	๓.๐๖๖
	เหมาะสมแล้ว	๑๓	๓	๕	
	ง่ายเกินไป	๑	๐	๐	
	ไม่ทราบ	๓	๐	๐	
ง. ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	ยากเกินไป	๕	๑	๐	๕.๓๖๔
	เหมาะสมแล้ว	๓๔	๑๖	๑๓	
	ง่ายเกินไป	๔	๐	๑	
	ไม่ทราบ	๒	๑	๑	

* $\chi^2_{.05} (df = 6) = 12.59$

จากตาราง ๔๒ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากง่ายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นเนื้อหาตอน "การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย" ที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างก็มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ตาราง ๔๓ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากน้อย

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
<u>ความยากน้อย</u> ก. เรื่องของชาติไทย	มากเกินไป	๑๓	๖	๔	๓.๕๖๔
	เหมาะสมแล้ว	๒๕	๑๑	๖	
	น้อยเกินไป	๕	๐	๔	
	ไม่ทราบ	๒	๐	๐	
ข. การสร้างสม ลักษณะวัฒนธรรม ไทย	มากเกินไป	๓	๓	๑	๔.๒๓๑
	เหมาะสมแล้ว	๒๖	๑๒	๙	
	น้อยเกินไป	๘	๑	๔	
	ไม่ทราบ	๓	๑	๐	
ค. รัฐและประชาชน	มากเกินไป	๑๓	๘	๔	๓.๓๖๔
	เหมาะสมแล้ว	๒๑	๓	๕	
	น้อยเกินไป	๕	๑	๑	
	ไม่ทราบ	๒	๐	๐	

ตาราง ๔๓ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
ง. ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	มากเกินไป	๒	๓	๐	๗.๐๘๐
	เหมาะสมแล้ว	๒๘	๑๔	๑๑	
	น้อยเกินไป	๘	๐	๓	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๔๓ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความมากน้อยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. จำนวนตามขนาดโรงเรียน

ตาราง ๔๔ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๑. ความชัดเจน	มากที่สุด	๐	๐	๑	๘.๓๓๘
	มาก	๘	๗	๕	
	ปานกลาง	๑๓	๘	๑๗	
	น้อย	๘	๓	๘	
	น้อยที่สุด	๐	๑	๐	

ตาราง ๔๔ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๒. ความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย	มากที่สุด	๐	๑	๐	๑๐.๑๓๗
	มาก	๗	๑๑	๑๐	
	ปานกลาง	๑๖	๖	๑๗	
	น้อย	๓	๑	๓	
	น้อยที่สุด	๐	๐	๑	
๓. ความเหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น	มากที่สุด	๐	๐	๐	๘.๕๑๒
	มาก	๗	๓	๒	
	ปานกลาง	๑๔	๕	๑๓	
	น้อย	๔	๕	๑๓	
	น้อยที่สุด	๑	๒	๐	
๔. ความเหมาะสมต่อ การเป็นพื้นฐาน การเรียนการสอนสูง	มากที่สุด	๔	๓	๒	๙.๖๒๗
	มาก	๑๒	๕	๑๐	
	ปานกลาง	๗	๕	๑๓	
	น้อย	๓	๐	๕	
	น้อยที่สุด	๐	๒	๑	
๕. เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ประจำวัน	มากที่สุด	๔	๒	๓	๘.๑๗๐
	มาก	๑๑	๕	๕	
	ปานกลาง	๗	๕	๑๖	
	น้อย	๔	๒	๓	
	น้อยที่สุด	๐	๑	๐	

ตาราง ๔๔ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๖. ณาเบื่อหน่าย	มากที่สุด	๒	๑	๑	๒.๘๘๘
	มาก	๔	๔	๘	
	ปานกลาง	๑๖	๑๓	๑๘	
	น้อย	๔	๒	๔	
	น้อยที่สุด	๐	๐	๑	
๗. มีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ	มากที่สุด	๓	๑	๑	๕.๓๕๐
	มาก	๑๒	๘	๑๐	
	ปานกลาง	๘	๖	๑๑	
	น้อย	๓	๑	๘	
	น้อยที่สุด	๐	๒	๑	
๘. มีความเหมาะสมกับ สภาพสังคมในปัจจุบัน	มากที่สุด	๑	๓	๑	๑๓.๘๘๘
	มาก	๘	๔	๑๐	
	ปานกลาง	๘	๘	๘	
	น้อย	๘	๑	๑๐	
	น้อยที่สุด	๐	๓	๑	

$$\chi_{.05}^2 (df=8) = 15.51$$

จากตาราง ๔๔ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในค่านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๔๕ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน
โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากง่าย

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ความยากง่าย ก. เรื่องของชาติไทย	ยากเกินไป	๑๔	๘	๒๐	๕.๐๕๘
	เหมาะสมแล้ว	๑๐	๙	๑๐	
	ง่ายเกินไป	๑	๒	๑	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	
ข. การสร้างสมลักษณะ วัฒนธรรมไทย	ยากเกินไป	๕	๖	๑๑	๓.๕๓๓
	เหมาะสมแล้ว	๑๙	๑๓	๑๕	
	ง่ายเกินไป	๐	๐	๒	
	ไม่ทราบ	๒	๐	๓	
ค. รัฐและประชาชน	ยากเกินไป	๙	๑๔	๒๐	๘.๘๕๐
	เหมาะสมแล้ว	๑๔	๕	๑๐	
	ง่ายเกินไป	๑	๐	๐	
	ไม่ทราบ	๒	๐	๑	
ง. ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	ยากเกินไป	๕	๑	๐	๘.๕๒๘
	เหมาะสมแล้ว	๑๘	๑๓	๒๔	
	ง่ายเกินไป	๒	๑	๒	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๑	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๔๕ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความยากง่ายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง ๔๖ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความมากมาย

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ความมากมาย ก. เรื่องของชาติไทย	มากเกินไป	๘	๘	๑๐	๘.๑๖๓
	เหมาะสมแล้ว	๑๓	๑๘	๑๕	
	น้อยเกินไป	๓	๑	๕	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๑	
ข. การสร้างสมลักษณะ วัฒนธรรมไทย	มากเกินไป	๒	๓	๖	๗.๒๑๗
	เหมาะสมแล้ว	๒๐	๑๒	๑๕	
	น้อยเกินไป	๒	๘	๘	
	ไม่ทราบ	๒	๐	๒	
ค. รัฐและประชาชน	มากเกินไป	๑๑	๑๑	๑๒	๓.๘๑๐
	เหมาะสมแล้ว	๑๓	๖	๑๘	
	น้อยเกินไป	๑	๒	๘	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๑	

ตาราง ๘๖ (ต่อ)

เนื้อหา	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ความมากน้อย ของ. ศาสนากับ การดำเนินชีวิต	มากเกินไป	๔	๒	๓	๖.๑๐๐
	เหมาะสมแล้ว	๑๘	๑๕	๒๐	
	น้อยเกินไป	๒	๒	๔	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๘๖ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา เฉพาะด้านความมากน้อยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๒.๒ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน

ก. จำแนกตามวุฒิ

ตาราง ๔๗ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน
เกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน

อัตราเวลาเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	
๕ คาบต่อสัปดาห์	มากเกินไป	๓	๕	๐.๘๕๓
	เหมาะสมแล้ว	๓๓	๓๐	
	น้อยเกินไป	๒	๓	
	ไม่ทราบ	๐	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=3) = 7.82$$

จากตาราง ๔๗ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมากน้อย
ของอัตราเวลาเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง ๔๘ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การสอนต่างกันเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน

อัตราเวลาเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๕ คาบต่อสัปดาห์	มากเกินไป	๒	๐	๒	๓.๕๒๐
	เหมาะสมแล้ว	๓๗	๑๕	๑๑	
	น้อยเกินไป	๒	๒	๑	
	ไม่ทราบ	๐	๐	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๔๔ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมากน้อยของอัตราเวลาเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง ๔๕ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียน

อัตราเวลาเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๕ คาบต่อสัปดาห์	มากเกินไป	๑	๓	๔	๕.๕๐๐
	เหมาะสมแล้ว	๒๒	๑๔	๒๓	
	น้อยเกินไป	๓	๒	๐	
	ไม่ทราบ	๐	๐	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๔๕ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมากน้อยของอัตราเวลาเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๒.๓ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียนตามที

หลักสูตรกำหนด

ก. จำแนกตามวุฒิ

ตาราง ๕๐ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน
เกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียน

จำนวนหน่วยการเรียน

χ^2

๒.๕ หน่วยการเรียน
ต่อสัปดาห์ต่อภาค

๓	๓
๓๓	๒๘
๒	๕
๐	๑

๒.๕๔๔

$$\chi^2_{.05} (df=3) = 7.82$$

จากตาราง ๕๐ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องความมากน้อย
ของหน่วยการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง ๕๑ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์
การสอนต่างกันเกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียน

จำนวนหน่วยการเรียน	ความคิดเห็น		χ^2
	จำนวนความถี่ ต่ำกว่า ๕ ปี		
๒.๕ หน่วยการเรียน ต่อสัปดาห์ ต่อภาค	มากเกินไป	๘	๕.๘๖๘
	เหมาะสมแล้ว	๓๖	
	น้อยเกินไป	๘	
	ไม่ทราบ	๑	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๕๑ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็น
เกี่ยวกับความมากน้อยของหน่วยการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง ๕๒ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับจำนวนหน่วยการเรียน

จำนวนหน่วยการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๒.๕ หน่วยการเรียน ต่อสัปดาห์ ต่อภาค	มากเกินไป	๑	๒	๓	๕.๒๖๘
	เหมาะสมแล้ว	๒๑	๑๔	๒๗	
	น้อยเกินไป	๓	๓	๑	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	

$$\chi_{.05}^2 (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๕๒ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมากน้อยของหน่วยการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๒.๔ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับแบบเรียน

ก. จำแนกตามวุฒิ

ตาราง ๕๓ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน
เกี่ยวกับแบบเรียน

แบบเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	
๑. จำนวนแบบเรียน	มีครบทุกคน	๒๔	๒๔	๓.๔๗๒
	มีมากกว่าครึ่ง	๖	๑๒	
	มีราวครึ่งหนึ่ง	๑	๐	
	มีน้อยกว่าครึ่ง	๒	๒	
๒. ภาษาที่ใช้	ยากเกินไป	๒๗	๒๔	๒.๕๒๔
	เหมาะสมแล้ว	๑๐	๑๓	
	ง่ายเกินไป	๑	๐	
	ไม่ทราบ	๐	๑	
๓. มีคำอธิบาย	ไม่ละเอียดพอ	๒๔	๑๔	๔.๒๒๔
	ละเอียดพอสมควร	๑๒	๑๖	
	ละเอียดมาก	๑	๔	
	ไม่ทราบ	๑	๐	

ตาราง ๕๓ (ต่อ)

แบบเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	
๔. มีรูปภาพประกอบ	มากเกินไป	๐	๐	๑.๕๓๖
	เหมาะสมแล้ว	๗	๕	
	น้อยเกินไป	๓๐	๓๓	
	ไม่ทราบ	๑	๐	
๕. รูปภาพมีความสอดคล้อง กับเนื้อหา	สอดคล้องมาก	๔	๒	๑.๕๖๓
	สอดคล้องพอควร	๒๕	๒๔	
	ไม่สอดคล้อง	๖	๖	
	ไม่ทราบ	๓	๑	

$$\chi^2_{.05} (df=3) = 7.82$$

จากตาราง ๕๓ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียน
ในท่านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข. จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง ๕๔ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มี
ประสบการณ์การสอนต่างกันเกี่ยวกับแบบเรียน

แบบเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๑. จำนวนแบบเรียน	มีครบทุกคน	๓๑	๑๒	๑๐	๐.๕๐๖
	มีมากกว่าครึ่ง	๑๑	๔	๓	
	มีราวครึ่งหนึ่ง	๑	๐	๐	
	มีน้อยกว่าครึ่ง	๒	๑	๑	
๒. ภาษาที่ใช้	ยากเกินไป	๓๐	๑๓	๔	๕.๕๕๑
	เหมาะสมแล้ว	๑๔	๔	๕	
	ง่ายเกินไป	๐	๐	๑	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	
๓. มีคำอธิบาย	ไม่ละเอียดพอ	๒๔	๕	๔	๘.๖๘๘
	ละเอียดพอควร	๑๒	๑๐	๖	
	ละเอียดมาก	๓	๒	๐	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	
๔. มีรูปภาพประกอบ	มากเกินไป	๐	๐	๐	๐.๗๖๔
	เหมาะสมแล้ว	๗	๓	๒	
	น้อยเกินไป	๓๗	๑๔	๑๒	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	

ตาราง ๕๔ (ต่อ)

แบบเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๕. รูปภาพมีความสอดคล้อง กับเนื้อหา	สอดคล้องมาก	๕	๑	๐๐	๕.๖๓๔
	สอดคล้องพอควร	๓๐	๑๔	๑๐	
	ไม่สอดคล้อง	๗	๑	๔	
	ไม่ทราบ	๓	๑	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๕๔ แสดงว่าอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จการสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง ๕๕ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับแบบเรียน

แบบเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๑. จำนวนแบบเรียน	มีครบทุกคน	๙	๑๔	๒๐	๔.๖๘๙
	มีมากกว่าครึ่ง	๔	๕	๙	
	มีราวครึ่งหนึ่ง	๑	๐	๐	
	มีน้อยกว่าครึ่ง	๒	๐	๒	

ตาราง ๕๕ (ต่อ)

แบบเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๒. ภาษาที่ใช้	ยากเกินไป	๑๘	๑๐	๒๓	๖.๘๐๘
	เหมาะสม	๘	๘	๖	
	ง่ายเกินไป	๐	๐	๑	
	ไม่ทราบ	๐	๐	๑	
๓. มีคำอธิบาย	ไม่ละเอียดพอ	๑๓	๑๑	๑๘	๓.๖๖๗
	ละเอียดพอควร	๑๑	๖	๑๑	
	ละเอียดมาก	๒	๑	๒	
	ไม่ทราบ	๐	๑	๐	
๔. มีรูปภาพประกอบ	มากเกินไป	๐	๐	๐	๒.๖๘๑
	เหมาะสมแล้ว	๘	๒	๖	
	น้อยเกินไป	๒๑	๑๗	๒๕	
	ไม่ทราบ	๑	๐	๐	
๕. รูปภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหา	สอดคล้องมาก	๕	๑	๐	๑๑.๐๖๘
	สอดคล้องพอควร	๑๖	๑๓	๒๕	
	ไม่สอดคล้อง	๓	๓	๖	
	ไม่ทราบ	๒	๒	๐	

$$\chi^2_{.05} (df=6) = 12.59$$

จากตาราง ๕๕ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนในคานต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๒.๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสื่อการเรียน
ก. จำแนกตามวุฒิ

ตาราง ๕๖ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน
เกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน

สื่อการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	
๑. ขอลดค่า	ไม่มีใช้เลย	๓	๗	๓.๒๘๖
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๐	๕	
	มีใช้เพียงพอ	๒๕	๒๖	
๒. บัณฑิต	ไม่มีใช้เลย	๒๓	๒๒	๐.๐๙๙
	มีใช้แต่ไม่พอ	๙	๙	
	มีใช้เพียงพอ	๖	๗	
๓. แผนก	ไม่มีใช้เลย	๖	๓	๑.๕๒๙
	มีใช้แต่ไม่พอ	๒๓	๒๓	
	มีใช้เพียงพอ	๙	๑๒	
๔. แผนกวุฒิ	ไม่มีใช้เลย	๑๕	๑๑	๒.๘๑๑
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๗	๒๔	
	มีใช้เพียงพอ	๖	๓	
๕. แผนกสถิติ	ไม่มีใช้เลย	๒๕	๑๘	๓.๐๐๒
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๒	๑๗	
	มีใช้เพียงพอ	๑	๓	

ตาราง ๕๖ (ต่อ)

สื่อการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่		χ^2
		ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไป	
๖. หุ่นจำลอง	ไม่มีเลย	๑๘	๒๖	๓.๕๐๖
	มีแค่ไม่พอ	๑๖	๑๐	
	มีเพียงพอ	๔	๒	
๗. ตัวอย่างของจริง	ไม่มีเลย	๑๘	๒๒	๒.๒๓๒
	มีแค่ไม่พอ	๑๖	๑๕	
	มีเพียงพอ	๔	๑	
๘. เครื่องบันทึกเสียง	ไม่มีเลย	๑๙	๒๔	๑.๓๕๙
	มีแค่ไม่พอ	๑๔	๑๐	
	มีเพียงพอ	๕	๔	
๙. สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	ไม่มีเลย	๖	๓	๒.๖๐๔
	มีแค่ไม่พอ	๒๒	๑๙	
	มีเพียงพอ	๑๐	๑๖	

$$\chi^2_{.05} (df=2) = 5.99$$

จากตาราง ๕๖ แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข. จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ตาราง ๕๗ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์
การสอนต่างกันเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน

สื่อการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			Σ ²
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ปี	
๑. วัสดุสิ่ง	ไม่มีใช้เลย	๖	๓	๑	๓. ๒๘๐
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๐	๑	๔	
	มีใช้เพียงพอ	๒๔	๑๓	๕	
๒. บัตรคำ	ไม่มีใช้เลย	๒๓	๑๒	๑๐	๗. ๔๕๗
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๐	๔	๔	
	มีใช้เพียงพอ	๑๒	๑	๐	
๓. แผนที่	ไม่มีใช้เลย	๗	๐	๒	๕. ๑๗๒
	มีใช้แต่ไม่พอ	๒๔	๑๔	๖	
	มีใช้เพียงพอ	๑๔	๓	๔	
๔. แผนภูมิ	ไม่มีใช้เลย	๑๖	๕	๕	๐. ๖๖๒
	มีใช้แต่ไม่พอ	๒๓	๑๐	๖	
	มีใช้เพียงพอ	๖	๒	๑	
๕. แผนสถิติ	ไม่มีใช้เลย	๕๙	๑๑	๖	๑. ๖๖๓
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๘	๕	๖	
	มีใช้เพียงพอ	๓	๑	๐	

ตาราง ๕๗ (ต่อ)

สื่อการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		ต่ำกว่า ๕ ปี	๕-๑๐ ปี	มากกว่า ๑๐ ปี	
๖. หุ่นจำลอง	ไม่มีเลย	๒๓	๑๑	๑๐	๓.๑๓๑
	มีแต่ไม่พอ	๑๗	๕	๔	
	มีเพียงพอ	๕	๑	๐	
๗. ของจริง	ไม่มีเลย	๒๔	๙	๗	๒.๐๖๓
	มีแต่ไม่พอ	๑๔	๖	๗	
	มีเพียงพอ	๓	๕	๑	
๘. เครื่องบันทึกเสียง	ไม่มีเลย	๒๕	๘	๗	๖.๐๖๓
	มีแต่ไม่พอ	๑๐	๗	๗	
	มีเพียงพอ	๗	๕	๐	
๙. สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	ไม่มีเลย	๖	๓	๐	๓.๓๘๖
	มีแต่ไม่พอ	๒๓	๘	๑๐	
	มีเพียงพอ	๑๖	๖	๔	

$$\chi^2_{.05} (df = 4) = 9.49$$

จากตาราง ๕๗ แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง ๕๔ ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ใน
โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียน

สื่อการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๑. ขอลูกสี	ไม่มีใช้เลย	๔	๓	๓	๒.๕๑๗
	มีใช้แต่ไม่พอ	๗	๒	๖	
	มีใช้เพียงพอ	๑๕	๑๔	๒๒	
๒. บัตรคำ	ไม่มีใช้เลย	๑๔	๑๒	๑๔	๑.๕๐๑
	มีใช้แต่ไม่พอ	๘	๓	๗	
	มีใช้เพียงพอ	๔	๔	๕	
๓. แผนที่	ไม่มีใช้เลย	๕	๐	๔	๒.๐๐๒
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๗	๑๒	๑๗	
	มีใช้เพียงพอ	๔	๗	๑๐	
๔. แผนภูมิ	ไม่มีใช้เลย	๑๐	๕	๑๑	๑.๘๖๒
	มีใช้แต่ไม่พอ	๑๔	๑๒	๑๕	
	มีใช้เพียงพอ	๖	๖	๕	
๕. แผนสถิติ	ไม่มีใช้เลย	๑๖	๑๐	๑๗	๑.๗๓๖
	มีใช้แต่ไม่พอ	๔	๗	๑๑	
	มีใช้เพียงพอ	๑	๒	๑	

ตาราง ๕๔ (ต่อ)

สื่อการเรียน	ความคิดเห็น	จำนวนความถี่			χ^2
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
๒. หุ่นจำลอง	ไม่มีไขเลย	๑๙	๑๐	๑๕	๔.๔๑๕
	มีไขแต่ไม่พอ	๕	๘	๑๓	
	มีไขเพียงพอ	๒	๑	๓	
๓. ตัวอย่างของจริง	ไม่มีไขเลย	๑๓	๑๒	๑๑	๓.๔๘๕
	มีไขแต่ไม่พอ	๓	๓	๑๓	
	มีไขเพียงพอ	๒	๐	๓	
๔. เครื่องบันทึกเสียง	ไม่มีไขเลย	๑๓	๑๑	๑๕	๑.๘๘๓
	มีไขแต่ไม่พอ	๒	๒	๑๒	
	มีไขเพียงพอ	๓	๒	๔	
๕. สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	ไม่มีไขเลย	๕	๒	๒	๓.๒๒๐
	มีไขแต่ไม่พอ	๑๓	๑๐	๑๔	
	มีไขเพียงพอ	๔	๓	๑๕	

$$\chi^2_{.05} (df=4) = 9.49$$

จากตาราง ๕๔ แสดงว่าอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสื่อการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๔.๒ ข้อเสนอแนะของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตร

ตาราง ๒๐ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข
ปรับปรุงหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
ก. สิ่งที่ควรปรับปรุง		
๑. เนื้อหาควรจะลดลงบ้าง	๑๖	๑๐.๗
๒. เนื้อหาควรจะเขียนให้ชัดเจนและถูกต้องมากกว่าที่เป็นอยู่	๑๔	๘.๓
๓. เนื้อหาควรจะเขียนให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น	๑๒	๘.๐
๔. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในบางข้อควรจะเขียนให้เข้าใจง่ายขึ้นและสามารถที่จะนำเอาไปปฏิบัติได้	๘	๕.๓
๕. แบบเรียนควรจะเป็นเล่มเดียวกัน	๘	๕.๓
๖. ควรเรียนเนื้อหาที่อยู่ใกล้เคียงกัน	๓	๒.๐
ข. เนื้อหาที่ควรเพิ่มเติม		
๑. สถานที่สำคัญ ๆ	๓	๒.๐
๒. กฎหมายที่สำคัญ ๆ	๒	๑.๓
๓. แผนที่	๒	๑.๓

ตาราง ๖๐ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร	ความถี่	ร้อยละ
ค. เนื้อหาที่ควรตัดออก		
๑. ถิ่นเดิมของไทยและการอพยพ	๑๔	๕.๓
๒. ธรรมเนียมเพื่อนสติ	๑๐	๖.๗
๓. ระบอบการปกครอง	๘	๕.๓
๔. แหล่งอารยธรรมของโลก	๘	๕.๓
๕. ชาติพันธุ์มนุษย์	๘	๕.๓
๖. อาณาจักรไทยสมัยโบราณ	๖	๔.๐
๗. สหกรณ์	๔	๒.๗
๘. การปฏิรูปที่ดิน	๒	๑.๓
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ		
๑. ควรมีการอบรมครูก่อนสอน	๙	๖.๐
๒. ควรจะผลิตหนังสือให้ทันเวลาเปิดเรียน	๗	๔.๗
๓. การเข้ารูปเล่มหนังสือควรจะทำให้มีคุณภาพดีกว่าเดิม	๖	๔.๐
๔. ควรจะมีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรเพิ่มเติม	๔	๒.๗
รวม	๑๕๐*	๑๐๐.๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

จากตาราง ๒๐ แสดงว่าอาจารย์ต้องการให้มีการปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตร ให้มีความถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรบางข้อควรเขียนให้ เข้าใจง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะให้มีการอบรมอาจารย์ ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาทั้งก่อนและระหว่างการทำงาน และการผลิตหนังสือควรจะผลิต ให้รวดเร็วและมีสภาพแข็งแรงทนทานกว่าเดิม

๔.๓ ความช่วยเหลือที่อาจารย์ต้องการ

ตาราง ๒๑ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือ

รายการความต้องการความช่วยเหลือ	ความถี่	ร้อยละ
๑. ต้องการสื่อการเรียนต่าง ๆ	๓๒	๖๗.๔
๒. ต้องการเอกสารประกอบหลักสูตร	๑๘	๒๒.๐
๓. ต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน	๘	๑๐.๖
๔. ต้องการขอสอบมาตรฐาน	๔	๕.๘
๕. ต้องการให้มีการอบรมเกี่ยวกับวิธีการวัดผลประเมินผล	๔	๕.๘
๖. ต้องการงบประมาณในการจัดกิจกรรม	๓	๔.๓
รวม	๖๙*	๑๐๐.๐

* ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

จากตาราง ๒๑ แสดงว่าอาจารย์ส่วนมากต้องการความช่วยเหลือในด้าน สื่อการเรียนสูงที่สุด รองลงมาคือ เอกสารประกอบหลักสูตร และการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหา ที่สอน ส่วนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ ๒ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒.๑ ทหาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งหมดควาย้อยสูงกว่าเกณฑ์
หรือต่ำกว่าเกณฑ์ โดยถือเกณฑ์ ๕๐ %

ตาราง ๒๒ ค่าสถิติพื้นฐานและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนนักเรียน	ΣX	\bar{X}	S.D.	จำนวนนักเรียน ที่ได้ ๕๐ % ขึ้นไป	ร้อยละของ จำนวนนักเรียน ที่ได้ ๕๐ % ขึ้นไป
๓๖๐	๒๔๒๒๓	๓๑.๗๒๕	๕.๘๙๓๒	๒๖๘	๘๘.๐๓

จากตาราง ๒๒ แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแล้วสูงกว่า
ครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๕ และมีจำนวนนักเรียน ๒๖๘ คน ที่ทำ
คะแนนได้ตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐๓

๒.๒ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ของนักเรียน จำแนกตามวุฒิ

๒.๒.๑ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำแนกตามวุฒิของอาจารย์

ตาราง ๒๓ ค่าสถิติพื้นฐานและร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ ๕๐% ขึ้นไป จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

วุฒิของอาจารย์	จำนวนนักเรียน	ΣX	\bar{X}	S.D.	จำนวนนักเรียนที่ได้ ๕๐% ขึ้นไป	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ ๕๐% ขึ้นไป
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘๐	๑๑๘๘๗	๓๑.๕๓	๕.๘๘๕๘	๓๓๘	๘๘.๙๕
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๘๐	๑๒๒๖๖	๓๒.๒๘	๕.๘๕๑๑	๓๓๑	๘๗.๑๑

จากตาราง ๒๓ แสดงว่า

๑. นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแล้วสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม กล่าวคือ จากคะแนน ๕๐ คะแนน นักเรียนในกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๒.๒๘ คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้สูงกว่าคะแนนของนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีด้วย และมีจำนวนนักเรียน ๓๓๑ คน ที่ทำคะแนนได้ตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๑

๒. นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแล้วสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม กล่าวคือ จากคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน นักเรียนในกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๑.๕๓ คะแนน และมีจำนวนนักเรียน ๓๓๘ คน ที่ทำคะแนนได้ตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๙๕

๒.๒.๒ เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของ
นักเรียนจำแนกตามวุฒิของอาจารย์ผู้สอน

ตาราง ๒๔ ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียน
ที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน

วุฒิของอาจารย์ผู้สอน	N	ΣX	\bar{X}	S^2	t
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๓๘๐	๑๑๘๘๘	๓๑.๕๓๑	๓๐.๒๐๓	๑.๙๐๓
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๘๐	๑๒๒๖๖	๓๒.๒๘๘	๓๕.๔๑๕	
รวมทั้งหมด	๗๖๐	๒๔๑๕๔	๓๑.๘๒๕		

$$t_{.05} (df = 759) = 1.960$$

จากตาราง ๒๔ แสดงว่านักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและ
นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๓ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ของนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์การสอน

๒.๓.๑ ระบุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำแนกตามประสบการณ์
การสอนของอาจารย์

ตาราง ๒๕ ค่าสถิติพื้นฐานและร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ไต่คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์การสอน

ประสบการณ์การสอน	จำนวนนักเรียน	EX	\bar{X}	S.D.	จำนวนนักเรียนที่ไต่ ๕๐% ขึ้นไป	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ไต่ ๕๐% ขึ้นไป
ต่ำกว่า ๕ ปี	๔๕๐	๑๔๒๘๕	๓๑.๗๔๔	๕.๗๓๒๔	๔๐๕	๙๐.๐๐
๕ - ๑๐ ปี	๑๗๐	๕๓๘๓	๓๑.๖๖๕	๕.๘๗๗๒	๑๕๖	๘๓.๕๓
มากกว่า ๑๐ ปี	๑๔๐	๔๕๙๖	๓๒.๘๓๑	๕.๓๖๔๓	๑๒๒	๘๗.๑๔

จากตาราง ๒๕ แสดงว่า

- นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า ๑๐ ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงสุด คือจากคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน นักเรียนกลุ่มนี้ไต่คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๒.๘๓๑ คะแนน ซึ่งคะแนนเฉลี่ยที่ไต่สูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนจำนวน ๑๒๒ คนที่ไต่คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๑๔
- นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า ๕ ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา รองลงมาจากนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า ๑๐ ปี โดยนักเรียนในกลุ่มนี้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม คือจากคะแนนเต็ม ๕๐ นักเรียนกลุ่มนี้ไต่คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๑.๗๔๔ และมีจำนวนนักเรียน ๔๐๕ คนที่ไต่คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐๐
- นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน ๕-๑๐ ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่ำสุด แต่คะแนนเฉลี่ยก็ยังสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนจำนวน ๑๕๖ คนที่ไต่คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๓

๒.๓.๒ เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
จำแนกตามประสบการณ์การสอนของอาจารย์

ตาราง ๖๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์การสอนของ
อาจารย์ผู้สอน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๓๘.๕๒	๓๘.๕๒๕	๑.๑๓๓๑
ภายในกลุ่ม	๗๕๗	๒๔๘๕๘.๘๘	๓๒.๘๔๐	
รวมทั้งหมด	๗๕๙	๒๔๘๙๗.๔๑		

$$F_{.05} (df = 2, 757) = 3.00$$

จากตาราง ๖๖ แสดงว่านักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอน
ต่ำกว่า ๕ ปีลงมา นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ ๕-๑๐ ปี และนักเรียนที่เรียน
กับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒.๔ แสดงและเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

๒.๔.๑ ระบุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง ๒๗ ค่าสถิติพื้นฐานและร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	EX	χ ²	S.D.	จำนวนนักเรียนที่ได้ ๕๐% ขึ้นไป	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ ๕๐% ขึ้นไป
เล็ก	๒๒๐	๓๖๕๔	๒๘.๔๓๘	๕.๒๑๓๑	๒๐๘	๘๐.๐๐
กลาง	๑๘๐	๒๐๓๖	๓๑.๓๖๘	๕.๑๘๕๔	๑๓๒	๘๐.๕๓
ใหญ่	๓๑๐	๑๐๕๓๓	๓๔.๑๐๖	๕.๒๘๔๓	๒๘๘	๘๓.๒๒

จากตาราง ๒๗ แสดงว่า

๑. นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงสุด คือจากคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน นักเรียนกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๔.๑๐๖ คะแนน ซึ่งคะแนนเฉลี่ยที่ได้สูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และถ้านับจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป มีจำนวน ๒๘๘ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๒๒

๒. นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงรองจากนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเต็ม โดยมีจำนวนนักเรียน ๑๓๒ คน ที่ได้คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕๓

๓. นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ต่ำสุด แต่คะแนนเฉลี่ยที่ได้ก็ยิ่งสูงกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเต็ม และมีนักเรียน ๒๐๘ คน ที่ได้
คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐

๒.๔.๒ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
ในแต่ละขนาดโรงเรียน

ตาราง ๖๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	๒	๓๐๘๓.๘๐	๑๕๔๓.๓๑	๕๑.๖๑๕๔ **
ภายในกลุ่ม	๓๕๓	๒๒๖๓๘.๓๓	๖๔.๑๘๐	
รวมทั้งหมด	๓๕๕	๒๕๗๒๑.๑๓		

**

$$F_{.01} (df = 2, 757) = 4.62$$

จากตาราง ๖๘ แสดงว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นักเรียนที่
เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลาง และนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาจากแบบทดสอบวิชาสังคมศึกษา แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ดังนั้นจึงต้องทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นรายคู่ต่อไป โดยใช้ α - statistic ตามวิธีการของ
Newman - Kuels เพื่อที่จะได้ทราบว่าคู่ใดบางได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แตกต่างกัน

ตาราง ๒๘ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ร.ร.ขนาดเล็ก ๒๘.๔๔	ร.ร.ขนาดกลาง ๓๑.๗๗	ร.ร.ขนาดใหญ่ ๓๔.๑๑
ร.ร.ขนาดเล็ก	๒๘.๔๔	-	๒.๓๓ **	๔.๖๗ **
ร.ร.ขนาดกลาง	๓๑.๗๗		-	๒.๓๘ **
ร.ร.ขนาดใหญ่	๓๔.๑๑			-

$$q_{.01} \sqrt{\frac{MS_{\text{error}}}{n}} = ๑.๒๘๕๗ \text{ (เมื่อ } r = ๒)$$

$$= ๑.๓๕๐๓ \text{ (เมื่อ } r = ๓)$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๒๘ แสดงว่า

๑. นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

๑. เพื่อศึกษาความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการจัดการเรียนการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับสัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
๓. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ในด้าน เนื้อหาวิชา อัตราเวลาเรียน จำนวนหน่วยการเรียน แบบเรียน สื่อการเรียน และเอกสารประกอบหลักสูตร
๔. เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ จากการนำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ตลอดจน ศึกษาความต้องการและขอเสนอแนะต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้สอน
๕. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอาจารย์ผู้สอนและนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๑ ในท้องที่เขตการศึกษา ๕ กลุ่มตัวอย่างอาจารย์มี ๓๒ คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนซึ่งเรียนกับอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ๓๒๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมา ๒ ชุด

- ชุดที่ ๑ แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ แบ่งเป็น ๔ ตอน
- ตอนที่ ๑ รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล
- ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร
วิชาสังคมศึกษา
- ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของอาจารย์
ภายหลังจากได้นำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปปฏิบัติในโรงเรียน
- ชุดที่ ๒ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ซึ่งมีจำนวน ๕๐ ข้อ เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบมี ๔ ตัวเลือก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน

๑. รวมคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล
๒. เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอน และคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลระหว่างกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ โดยการใช t -test และ F -test สำหรับกลุ่มตัวแปรซึ่งใช้ F -test ทดสอบนั้น ถ้าหากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ใช้ q -statistic ทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป
๓. หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล แล้วทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระหว่างแต่ละตัวแปรว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

๔. รวบรวมความถี่ของคำตอบแต่ละข้อในแต่ละคำถามจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ ๓ และตอนที่ ๔ แล้วทำการยอดละ สำหรับแบบสอบถามของตอนที่ ๔ ในส่วนที่เป็นความคิดเห็น อย่างเสรีของอาจารย์นั้น ได้สรุปไว้เป็นหมวดหมู่เรียงตามลำดับความสำคัญ

๕. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้วิธีการทดสอบคาย-สแควร์

ข. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑

๑. ทหาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยเปรียบเทียบกันเกณฑ์ ๕๐ %

๒. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน โดยใช้ t -test สำหรับตัวแปรรูขุมของอาจารย์ และใช้ F -test กับตัวแปรด้าน ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์และขนาดโรงเรียนที่นักเรียนเรียน และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ใช้ q -statistic ทดสอบเป็นรายคู่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. อาจารย์ส่วนมากมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และสามารถสอนและวัดผลประเมินผลได้ตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ของหลักสูตรในระดับที่พอสมควร

และเมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนแยกตามตัวแปร พบว่า

อาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สูงกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีลงมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

สำหรับอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่างกันและทำการสอนอยู่ในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกันมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ในการสอนและสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการสอนและการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

๒.๑ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการสอนไม่มีความสัมพันธ์กัน (ค่า r ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

๒.๒ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับการวัดผลประเมินผลไม่มีความสัมพันธ์กัน (ค่า r ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

๒.๓ การสอนกับการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กัน (ค่า r มีนัยสำคัญทางสถิติ)

๓. แสดงและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

๓.๑ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

๓.๑.๑ เนื้อหา

อาจารย์ส่วนมากเห็นว่าเนื้อหามีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อขั้นสูง มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและมีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ส่วนในคานความยากง่าย ส่วนมากเห็นว่าเนื้อหาในตอน "เรื่องของชาติไทย" และตอน "รัฐและประชาชน" มีความยากเกินความสามารถของผู้เรียน

๓.๑.๒ อัตราเวลาเรียน

อาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว

๓.๑.๓ จำนวนหน่วยการเรียน

อาจารย์ส่วนมากมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว

๓.๑.๔ แบบเรียน

อาจารย์ส่วนมากตอบว่านักเรียนมีหนังสือครบทุกคน แต่ว่าการใช้ภาษายากเกินไปสำหรับเด็กและมีคำอธิบายไม่ละเอียดพอ ส่วนรูปภาพก็มันน้อยเกินไป แต่รูปภาพที่มีก็สอดคล้องกับเนื้อหาพอสมควร

๓.๑.๕ สื่อการเรียน

อาจารย์ส่วนมากยังขาดสื่อการเรียนอีกหลายชนิด

๓.๑.๖ เอกสารประกอบหลักสูตร

อาจารย์ส่วนมากยังขาดเอกสารประกอบหลักสูตร สำหรับอาจารย์ที่มีเอกสารประกอบหลักสูตรอยู่แล้วส่วนมากแสดงความคิดเห็นว่า เอกสารประกอบหลักสูตรที่มีอยู่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหาพอสมควร

๓.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

๓.๒.๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ จำแนกตามวุฒิ

อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่อง เนื้อหาเท่านั้นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ

อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายและความมากน้อยของเนื้อหา (เฉพาะตอน "การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย") แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓.๒.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชา

สังคมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน

อาจารย์ที่ประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสอดคล้องกันเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่อง เนื้อหาเท่านั้นที่อาจารย์มีความคิดเห็นต่างกัน กล่าวคือ

อาจารย์ที่ประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายของเนื้อหา (เฉพาะตอน "การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย") แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓.๒.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชา

สังคมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

อาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสอดคล้องกันในทุก ๆ เรื่อง

๔. ปัญหา ข้อเสนอแนะ และความตองการของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

๔.๑ ปัญหาของอาจารย์ในระหว่างปฏิบัติงาน

/ ๔.๑.๑. เกี่ยวกับตัวอาจารย์เอง

อาจารย์ส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับมีสื่อการเรียนไม่เพียงพอ รองลงมาคือสอนไม่ทันหลักสูตร ปัญหาไม่สามารถวัดผลได้ครอบคลุมตามเนื้อหา ปัญหาไม่มีคู่มือหรือเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ ฯลฯ เป็นต้น

๔.๑.๒ ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

อาจารย์ส่วนมากประสบกับปัญหาจำนวนนักเรียนที่สอนมีมากเกินไป รองลงมาได้แก่ปัญหาความรู้พื้นฐานของนักเรียนไม่เพียงพอ ปัญหา นักเรียนขาดทักษะในการคิดและในการตอบปัญหา และปัญหานักเรียนไม่คอยให้ความสำคัญต่อวิชานี้ ฯลฯ เป็นต้น

๔.๑.๓ ปัญหาทั่ว ๆ ไป

ปัญหาที่พบมากได้แก่ ปัญหาหนังสือแบบเรียนเสร็จช้าเกินไป รองลงมาได้แก่ ปัญหาเนื้อหายากและมากเกินไป ปัญหาพ่อแม่ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียนของลูก ปัญหาผู้บริหารไม่เอาใจใส่ ตามลำดับ

๔.๒ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์เสนอแนะว่าควรจะลดเนื้อหาลงบ้างโดยเฉพาะตอน "เรื่องของชาติไทย" และตอน "ธรรมเพื่อเพื่อนสดี" เนื้อหาควรจะให้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้ผลิตหนังสือให้ทันเวลาเปิดเรียนและมีคุณภาพคงทนถาวรด้วย

๔.๓ ความตองการหรือสิ่งที่อาจารย์ตองการความช่วยเหลือ

อาจารย์ตองการความช่วยเหลือเรื่องสื่อการเรียน เอกสารประกอบหลักสูตร ตองการให้มีการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหา ตองการความช่วยเหลือในเรื่องข้อสอบ การอบรมเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ส่วนในเรื่องงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมนั้น อาจารย์ตองการความช่วยเหลือน้อยที่สุด

๕. รัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และการเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

๕.๑ รัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ถ้าใช้เกณฑ์ร้อยละ ๕๐ เป็นเครื่องตัดสิน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ โดยโคเคแนนคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๕ และจำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนเกิน ๕๐ % ขึ้นไปมีจำนวนถึง ๘๘.๓๓ %

๕.๒ รัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ถ้าใช้เกณฑ์ร้อยละ ๕๐ เป็นเครื่องตัดสิน พบว่า นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและนักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๕.๓ รัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ถ้าใช้เกณฑ์ร้อยละ ๕๐ เป็นเครื่องตัดสิน พบว่า นักเรียนที่เรียนกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า ๕ ปี ตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี และมากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๕.๔ รัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ถ้าใช้เกณฑ์ร้อยละ ๕๐ เป็นเครื่องตัดสิน พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ และเมื่อทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสามกลุ่ม พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ กล่าวคือ

๕.๔.๑ นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕.๔.๒ นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

การอภิปรายผล

ก. ผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์

๑. ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

วัตถุประสงค์ที่สำคัญคือต้องการศึกษาว่าอาจารย์มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด ตลอดจนทำการสอนและทำการวัดผลประเมินผลใดสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเพียงใด

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลที่ออกมายังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก เพราะการที่อาจารย์มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไม่กระจ่างนักก็ไม่สามารถบรณักเรียนที่คนสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ซึ่งปัญหานี้ที่น่าที่จะพิจารณาแก้ไขจุดมุ่งหมายข้อที่ยังคลุมเครือหรือไม่ชัดเจนให้กระจ่างชัดหรือเป็นที่เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น หรืออาจจะให้โคผลดียิ่งขึ้นก็ควรที่จะแปลจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ เพื่อที่อาจารย์จะได้อ่านเข้าใจจุดมุ่งหมายใดตรงกันและเข้าใจโคดียิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อเนื่องไปถึงการสอนและการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ด้วย เพราะอาจารย์จะได้นำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนี้ไปใช้เป็นเกณฑ์ในการ เรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลนักเรียนของตนให้บรรลุผลตามที่โคคาดหวังไว้

นอกจากนี้ ยังพบว่า ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระหว่างอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความแตกต่างกันซึ่ง เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีไม่เคยศึกษาหรือศึกษามาน้อยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจากสถาบันการศึกษาที่จบมา และ/หรือไม่รู้จักจุดมุ่งหมายที่วั้น ดังนั้นจึงไม่สามารถตัดสินใจพฤติกรรมใดสามารถวัดโคและปฏิบัติโค ซึ่งตรงกันข้ามกับอาจารย์ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปซึ่งโคผ่านการศึกษาจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามาแล้ว ย่อมที่จะศึกษาหรือรับทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเช่นวั้นโคมากกว่าหรือโคกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโคกว่าไปคย

ส่วนผลการวิจัยที่ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรใหม่ ดังนั้นไม่ว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากหรือน้อยต่างก็ได้รับคำชี้แจงแนะนำพร้อม ๆ กัน หรืออาจไม่ได้ทำการศึกษาหลักสูตรอย่างจริงจังหรือมากเท่าที่ควร ฉะนั้นเมื่อตอบแบบสอบถามก็ตอบได้ใกล้เคียงกันจึงทำให้คะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่ปรากฏว่า อาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ในแต่ละขนาดโรงเรียนเพียงจะได้รับรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่เหมือนกันทุกโรงเรียน ตลอดจนการเข้ารับการอบรมก็ได้รับจากเขตการศึกษา ๕ มาเหมือนกัน ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคล้ายคลึงกัน

จากการศึกษาคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนและคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน และที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน มีประสบการณ์การสอนต่างกัน และที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ในการสอนและสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรใหม่เพิ่งประกาศใช้เป็นที่แรก อาจารย์ทุกท่านเพียงจะได้สอนเนื้อหาตามหลักสูตรใหม่ จึงมีความชำนาญในเนื้อหา วิธีการเรียนการสอนตามหลักสูตรฉบับใหม่นี้เหมือนกัน ดังนั้นในการสอนและวัดผลประเมินผลให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงไม่แตกต่างกัน และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่นำพิจารณาก็คือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ที่อาจารย์ส่วนมากกล่าวว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเขียนไว้อย่างคลุมเครือและไม่ชัดเจน บางข้อเป็นการยากที่จะปฏิบัติได้ ด้วยเหตุนี้ การที่จะสอนและวัดผลประเมินผลให้บรรลุได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงไม่สมบูรณ์เต็มที่ ฉะนั้นจึงส่งผลให้สัมฤทธิ์ผลในการสอนและสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอน

ต่างกัน และที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันไม่แตกต่างกัน

๒. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลในการสอนและสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นวางไว้กว้างหรือยากเกินไป อาจารย์ไม่สามารถสอนและวัดผลประเมินผลได้ตามนั้นมากนัก และอีกประการหนึ่ง อาจเนื่องมาจากอาจารย์ไม่ได้ทำการสอนและวัดผลประเมินผลไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ได้ทำการสอนและวัดผลประเมินผลไปตามเนื้อหาในหลักสูตร ดังนั้นคะแนนความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนและสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลในการสอนกับสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลพบว่า มีความสัมพันธ์กันสูงมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนย่อมทราบได้เป็นอย่างดีว่าตนได้สอนในเรื่องใด ไปมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือทักษะอะไรบ้าง เมื่อทำการวัดผลประเมินผลก็ย่อมทำการวัดผลประเมินผลไปตามที่ตนได้สอนไปแล้วนั้น ดังนั้นคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการสอนและคะแนนสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผลจึงมีความสัมพันธ์กันสูงมาก

๓. แสดงและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตร

๓.๑ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

๓.๑.๑ เนื้อหา

จากการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนมากเห็นว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีความชัดเจน มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน และเป็นเนื้อหาที่นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลที่ออกมาเช่นนี้ยังไม่น่าพอใจนักเพราะหลักสูตรมุ่งที่จะให้เนื้อหาที่มีความชัดเจนมากที่สุด มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของสังคมมากที่สุด นอกจากนี้ อาจารย์ส่วนมากยังเห็นว่าเนื้อหาตอน

"เรื่องของชาติไทย" กับตอน "รัฐและประชาชน" มีความยากเกินไปสำหรับเด็ก อีกทั้งเนื้อหาค่อนข้างจะมากเกินไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งสองเรื่องนี้เป็นเรื่องที่กว้างและลึกซึ้งมาก การจะเขียนให้อ่านง่ายและไม่เยิ่นเย้อจึงเป็นเรื่องที่ยากมาก แต่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน่าจะได้อบรมและปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ แล้วยังไงก็ตาม เนื้อหาตามที่อาจารย์วาทะและมากเกินไปนั้นก็อาจจะไม่ใช่อยู่ที่เนื้อหาอย่างเดียว ควรที่อาจารย์จะได้พิจารณาให้ถ่องแท้ถึงวิธีการเรียนการสอน และ/หรือการใช้สื่อการเรียนประกอบควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาเพียงใด เพราะมีฉะนั้นแล้วการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่จะไม่เกิดประโยชน์มากนัก

๓.๑.๒ อัตราเวลาเรียน

จากการวิจัยพบว่า อาจารย์ร้อยละ ๘๒ เห็นว่าอัตราเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนดมีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรกำหนดเวลาเรียนเอาไว้ ๕ คาบต่อสัปดาห์ จึงได้สัดส่วนหรือเหมาะสมกับเนื้อหาที่บรรจุเอาไว้มากเช่นกัน ซึ่งถ้าหากกำหนดไว้น้อยกว่านี้คงจะเกิดปัญหาการสอนไม่จบหลักสูตร เกิดขึ้นอย่างแน่นอน

๓.๑.๓ จำนวนหน่วยการเรียน

จากการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนมากเห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรกำหนดจำนวนหน่วยการเรียนวิชาสังคมศึกษาเอาไว้ ๒.๕ คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค ซึ่งสูงที่สุดในปรกาศวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ดังนั้น ถึงแม้เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาจะมีมากก็ตามแต่อัตราส่วนก็พอเหมาะกับจำนวนหน่วยการเรียนดังกล่าว

๓.๑.๔ แบบเรียน

จากการวิจัยพบว่า ภาษาที่ใช้ในแบบเรียนยากแก่การเข้าใจ ส่วนคำอธิบายก็มีไม่ละเอียดพอ และจำนวนรูปภาพก็น้อยเกินไป ซึ่งการที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ก็อาจเนื่องมาจากว่าความเร่งด่วนในการผลิตหนังสือแบบเรียนเพื่อให้ทันกับการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ ทุกอย่างจึงต้องรีบกระทำ ดังนั้นผลงานจึงมีความบกพร่องและไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

๓.๑.๕ สื่อการเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ยังขาดสื่อการเรียนชนิดต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ไม่มีผู้ทำหรือผู้ทำไม่มีความชำนาญพอ หรืออาจเนื่องมาจากหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรใหม่ดังนั้น จึงไม่สามารถจัดเตรียมสื่อการเรียนต่าง ๆ ได้ทัน

๓.๑.๖ เอกสารประกอบหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า เอกสารประกอบหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของอาจารย์ผู้สอน แต่เอกสารที่มีอยู่ก็มีความชัดเจน และมีความสอดคล้องกับเนื้อหาพอสมควร ซึ่งผลที่ออกมาเช่นนี้ไม่เป็นที่น่าพอใจนักเพราะว่า เอกสารประกอบหลักสูตร เป็นเครื่องช่วยหรือเป็นคู่มือสำหรับอาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามที่มุ่งหวังไว้ แต่เมื่อเอกสารเหล่านี้มีไม่เพียงพอและไม่สมบูรณ์มากพอก็จะทำให้การดำเนินการสอนของอาจารย์ลดหย่อนลงไป ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะได้ผลิตเอกสารเหล่านี้เพิ่มเติมและพร้อมกันนั้นก็ควรที่จะปรับปรุงเนื้อหาให้มีความชัดเจน มีประโยชน์ต่อการเตรียมการสอน และให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น หรือทำการแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์หรือที่ยังบกพร่องให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๑

เมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์แยกตามวุฒิ ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน พบว่ามีความคล้ายคลึงกันเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในค่านความยากง่ายและความมากมายของเนื้อหา (เฉพาะตอน "การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย") ที่อาจารย์ซึ่งมีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเนื้อหาตอนนี้เช่นเดียวกัน ปรากฏว่าในค่านความยากง่าย พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

การที่อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้นอาจเป็นเพราะ

๑. อาจารย์ส่วนมากได้รับการอบรมมาก่อนที่จะนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติจริง ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์มีความเข้าใจหลักสูตรไปในแนวทางเดียวกันและมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

๒. ศึกษานิเทศก์เขตและศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ออกไปเยี่ยมเยียน ไปให้ความช่วยเหลือและแนะนำเป็นครั้งคราวในบางเรื่อง จึงมีส่วนให้การปฏิบัติงานของอาจารย์มีความคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีส่วนให้ความคิดเห็นที่ออกมาสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่

๓. อาจารย์ทุก ๆ ท่านต่างก็เพิ่งได้รับและนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติเป็นปีแรกจึงอาจจะไม่เห็นข้อดีข้อเสียของหลักสูตรได้มากพอ จึงทำให้ความคิดเห็นที่ออกมา นั้นคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

การที่อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้นนับว่าเป็นนิมิตรหมายอันดี เพราะอันที่จริงนั้นหลักสูตรสร้างขึ้นมากสำหรับเพื่อให้อาจารย์ทุกท่านนำไปปฏิบัติโดยมิได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ วุฒิ ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน เพราะฉะนั้นจึงสามารถพูดได้ว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษานี้มีความเหมาะสมกับอาจารย์ทุกท่าน

๔. ปัญหาในการนำเอาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนมากประสบกับปัญหามีสื่อการเรียนไม่เพียงพอ และปัญหาไม่สามารถวัดผลได้ครอบคลุมตามเนื้อหาที่เรียน สำหรับปัญหาทั้งสองประการดังกล่าวนี้ที่จริงไม่ใช่ปัญหาใหม่และสามารถแก้ไขได้

สำหรับปัญหามีสื่อการเรียนไม่เพียงพอสามารถแก้ไขได้บ้าง ดังต่อไปนี้

ก. นำหนังสือขอสื่อการเรียนไปยังสถาบัน กรม กอง องค์การ มูลนิธิต่าง ๆ ซึ่งจัดให้เป็นวัสดุให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่าใด ๆ ทั้งสิ้น

ข. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรควรจะให้มีการอบรมเกี่ยวกับการทำและการใช้สื่อการเรียนบ้าง เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์เห็นความสำคัญของการใช้สื่อการเรียน

ค. ศึกษาวิเคราะห์และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องของควรจะได้จัดทำหนังสือคู่มือการทำและการใช้สื่อการเรียนบางประเภท เพื่อเป็นแนวทางแก่อาจารย์ผู้สอน

ง. ศึกษาวิเคราะห์รวมทั้งผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องของควรจะได้จัดทำสื่อการเรียนไว้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้อาจารย์เกิดความคิดนำไปสร้างหรือคิดแปลงขึ้นใช้ใหม่เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมต่อไป

ส่วนในปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่สามารถทำการวัดผลประเมินผลได้ครอบคลุมตามเนื้อหาที่สอนนั้น สำหรับปัญหานี้อาจารย์สามารถแก้ไขได้เองดังนี้

ก. จัดทำข้อสอบไวล่วงหน้าขณะเตรียมการสอน ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้ได้ข้อสอบที่คลุมเนื้อหาที่อาจารย์สอนทั้งหมด

ข. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดจากเนื้อหาในแต่ละบท เมื่อจะทำการวัดผลประเมินผลก็วัดไปตามนั้น

ค. จัดทำเป็นข้อสอบมาตรฐานที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดเอาไว้ เมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนดก็นำเอาข้อสอบนั้นมาสอบวัด

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบปัญหาทั่ว ๆ ไป ที่น่าสนใจอีกปัญหาหนึ่ง นั่นก็คือ ปัญหาผู้ปกครองของนักเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่ต่อการเรียนของบุตรหลาน ทั้งนี้เพราะมีการอยู่กับการประกอบอาชีพจนไม่ค่อยจะมีเวลามาสนใจกับการเรียนของบุตรหลาน ปัญหานี้อาจจะคลี่คลายลงได้บ้างถ้าหากโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยเชิญผู้ปกครองมาโรงเรียนเป็นครั้งคราวเพื่อรับทราบนโยบายของโรงเรียน การดำเนินงานของโรงเรียน และหน้าที่ของผู้ปกครองที่จะปฏิบัติหรือให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียน เพราะเมื่อผู้ปกครองรับรู้และเข้าใจว่าตนเองมีหน้าที่เอาใจใส่ ควบคุม และส่งเสริมการเรียนของเด็กแล้ว การเรียนการสอนก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น

ข. ผลการวิจัยที่ได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา

๑. รัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อใช้เกณฑ์ ๕๐ % เป็นเครื่อง ตัดสินพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีรัศมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่าเกณฑ์ กล่าวคือ ใต้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๑.๘๕ หรือใต้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๒๓.๘๕ และจำนวน นักเรียนที่ใต้คะแนนตั้งแต่ ๕๐ % ขึ้นไปมีจำนวนถึง ๘๘.๓๓ %

๒. จากการ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามตัวแปร วุฒิ ประสบการณ์การสอน และขนาดโรงเรียน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการ เรียนของนักเรียนแตกต่างกันเฉพาะในตัวแปรขนาดโรงเรียนเท่านั้น กล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียน ขนาดกลางและขนาดเล็ก และนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

๒.๑ สภาพของนักเรียน โดยทั่ว ๆ ไปนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่จะเป็น นักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกก่อนเข้าเรียน ทำให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นนักเรียน ที่มีขีดความสามารถสูง และเมื่อได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ซึ่งมีความพร้อม ในด้านต่าง ๆ มากจึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียน ขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างเห็นได้ชัด ส่วนเด็กนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและ ขนาดเล็กนั้นส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนพวกที่ไม่สามารถผ่านเข้าไปเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้ แต่ที่เรียนในโรงเรียนนั้นก็อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนนั้นอยู่ไกลบ้านหรือมีเส้นทาง การคมนาคมสะดวกสบาย

๒.๒ สภาพแวดล้อมทางสังคมของนักเรียน นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ย่อมจะได้พบเห็นและได้รับความรู้จากแหล่งวิชาและสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ อาทิเช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยขยายความรู้ทางด้านวิชาการของ นักเรียนให้กว้างขวางขึ้น ส่วนนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กก็มีโอกาส ได้พบเห็นสิ่ง เหล่านี้น้อยกว่า จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม แตกต่างกันไปเลย

๒.๓ สภาพของบิณฑบาตผู้ปกครองของนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบิณฑบาตหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่นั้นส่วนมากมีอาชีพรับราชการและประกอบธุรกิจการค้า นับว่าเป็นผู้ที่มีฐานะเศรษฐกิจดี มีความรู้ รวมทั้งมีความสนใจในการศึกษาของนักเรียนมากกว่าบิณฑบาตหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นจึงมีส่วนช่วยในการกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนของนักเรียนได้มากขึ้น และดีขึ้น ส่วนบิณฑบาตหรือผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กนั้นส่วนมากเป็นเกษตรกรหรือทำงานรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ มีฐานะไม่สู้ดี ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการยังชีพ ทำให้ขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียนในความดูแลของตน จึงเป็นเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

๒.๔ สภาพของโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อมในด้านอาคารเรียน ห้องเรียน และสื่อการเรียนต่าง ๆ รวมทั้งอัตรากำลังครุอาจารย์มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก จึงเป็นเหตุให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกระทำไ้สะดวกมากกว่า นอกจากนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่มักจะมีการจัดสวัสดิการ การบริการให้ความสะดวกต่าง ๆ แก่อาจารย์และนักเรียนอีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องกระตุ้นและสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา

๑. ควรจะนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาตีเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมลงในหนังสือหรือเอกสารประกอบหลักสูตร เล่มใดเล่มหนึ่ง เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ละเอียดยิ่งขึ้นและเข้าใจได้ตรงกันยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะต้องเป็นจุดมุ่งหมายที่อาจารย์ผู้สอนสามารถปฏิบัติได้และทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมบรรลุตามจุดมุ่งหมายได้อย่างแท้จริง

๒. เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้สร้างหลักสูตรควรที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องซึ่งกัน และกัน ตลอดจนการกำหนดโครงการสอน และการจัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลตาม จุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร

๓. การกำหนดเนื้อหา นอกจากจะคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แล้ว ควรจะคำนึงถึงความยากง่ายและความเหมาะสมกับระยะเวลาในการเรียนการสอน ด้วย เพราะมีอาจารย์ส่วนมากบอกว่าเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น บางเรื่องยากเกินไปและมีเนื้อหามากเกินไป ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะกำหนดเนื้อหาให้ยากหรือ มากเกินไปจนอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามหลักสูตร

๔. ควรจะให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมประจำตำบล และโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล ในด้านสื่อการเรียน เอกสารประกอบหลักสูตร แบบเรียน และ การบริการคานต่าง ๆ ให้มากเป็นพิเศษ ตลอดจนสอดส่องดูแลและติดตามการปฏิบัติงาน ของอาจารย์ในโรงเรียนเหล่านี้โดยใกล้ชิดและทั่วถึง

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่เป็นสถาบันผลิตครูอาจารย์ควรจะได้มีการฝึก อบรมนิสิตนักศึกษาให้เข้าใจถึงวิธีการสอนวิชาสังคมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่ ซึ่งเท่ากับ เป็นการเตรียมผู้ที่จะออกไปเป็นครูอาจารย์ให้เพียงพอไปช่วยควบคู่ความสามารถที่จะ ทำการสอนนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

๑. อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาควรที่จะศึกษาและทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรที่ตนสอนให้แจ่มแจ้ง เพื่อจะใคร่ทราบว่า มีพฤติกรรมอันใดบ้างที่ผู้สอนจะปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามนั้น

๒. ในการสอนและการวัดผลประเมินผล อาจารย์ควรที่จะคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร เป็นเกณฑ์ เพื่อให้การเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลเป็นไปตามที่หลักสูตร กำหนดไว้ เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง

๓. เนื่องจากหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามันนี้ต้องการให้อาจารย์ผู้สอนเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนให้ต่างไปจากหลักสูตรเดิม กล่าวคือการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ เน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นอาจารย์จะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนให้ไปในแนวของหลักสูตรใหม่ เพราะมีฉะนั้นแล้วการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเนื้อหาจะไม่เกิดประโยชน์เลยถ้าอาจารย์ไม่เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนเสียใหม่

๔. ในการสอนและวัดผลประเมินผลนั้นควรจะได้มีการเตรียมการและวางแผนงานล่วงหน้า เพราะหลักสูตรใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมเนื้อหาต่างไปจากเดิมมาก การที่จะให้การเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลบรรลุผลตามจุดหมายจะต้องอาศัยความพร้อมและความตั้งใจจริงจึงจะสำเร็จผลได้

ค. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. การทำการวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรควรจะร่วมกันทำหลาย ๆ คน ในแต่ละท่าน เพื่อให้การวิจัยละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๒. กลุ่มตัวอย่างควรจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่เท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะจะทำให้ผลการวิจัยที่ออกมาถูกต้องและเป็นที่ยอมรับได้ยิ่งขึ้น

๓. ในการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลหลักสูตรนั้นควรจะต้องหลีกเลี่ยงการให้กลุ่มตัวอย่างเติมคำหรือขอความลงในช่องว่าง เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมักจะไม่ตอบ ดังนั้นควรจะใช้วิธีการถามแบบให้กาเครื่องหมายในข้อที่ต้องการ หรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมเป็นกรณีไป อาทิเช่น วิธีการสังเกตการสอน วิธีการสัมภาษณ์ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อให้ผลการวิจัยที่ออกมาถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด

๔. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการประเมินผลหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ และ/หรือทำการประเมินผลหลักสูตรรายวิชาอื่น ๆ ที่ยังไม่มีผู้ทำการวิจัย เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมต่อไป

๕. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้มีการทดลองการสอนตามแบบหรือวิธีต่าง ๆ ในวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรใหม่ซึ่งอาจจะเป็นผลดีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในอนาคต

๖. ควรจะได้มีการทดลองสอนเพื่อเปรียบเทียบผลการสอนที่ยึดถือจุดมุ่งหมายเชิง
พฤติกรรมเป็นหลักกับผลการสอนที่ดำเนินตามจุดมุ่งหมายที่เป็นแบบปกติ

๗. ควรจะได้มีการศึกษาถึงความซาซอนของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษากับวิชาอื่น ๆ ใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และระดับชั้นมัธยมศึกษาอื่น ๆ

๘. ควรจะได้ทำการวิจัยในเรื่องนี้อีก ถ้าเป็นไปได้ควรจะทำโดยต่อเนื่องกันไป
ตลอดเวลา ๒ ปี ก่อนที่หลักสูตรจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่ง

๙. ควรจะทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในตัวแปรด้านอื่น ๆ อีก
 อาทิเช่น ระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในภาคหรือเขตต่างกัน นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียน
ต่างสังกัดกัน (เช่น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
โรงเรียนสาธิตกรมการฝึกหัดครู และโรงเรียนราษฎร์) อาชีพและฐานะทางเศรษฐกิจ
ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา สฤกษ์กุล "สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตร" มิตรครู ๗ : ๑๓-๑๔, ๔๓-๔๔ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา : สัมฤทธิ์ผลของครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๒๕๑๘, ๓๖ หน้า
- _____ คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม วัฒนาพานิช ๒๕๑๘, ๒๘๔ หน้า
- จำรัส น้อยแสงศรี ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในภาคการศึกษา ๔ วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๒๐๐ หน้า อัครสำเนา
- ชาวล แพรัตกุล เทคนิคการวัดผล พิมพ์ครั้งที่ ๖ วัฒนาพานิช ๒๕๑๘, ๔๓๔ หน้า
- บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร แผนกวิชา บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๒๘๕ หน้า อัครสำเนา
- ประหยัด สายวิเชียร "สังคมศึกษาคืออะไร" ศึกษาศาสตร์สาร ๖ : ๓๕-๓๖ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๒๐
- พจน์ สะเพียรชัย "สรุปคำบรรยายเรื่องการสัมมนาที่กรานา" ใน ประมวลบทบรรยาย เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร หน้า ๑๐๖ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๓
- ไพฑูริย์ ชรรณแสง ความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๐๓ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๐๓, ๑๑๑ หน้า พิมพ์ดีด
- ลวน สายยศ และ อังคณา คันทิรัตนานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช ๒๕๑๕, ๒๕๐ หน้า
- วิชัย วงษ์ใหญ่ พัฒนาหลักสูตรและการสอน โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม ๒๕๒๑, ๑๖๒ หน้า

วิชาการ, กรม "รายงานการวิจัยการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๐๓" วารสารการวิจัยทางการศึกษา ๔ : ๑-๑๘ พฤษภาคม-สิงหาคม
๒๕๑๓

กองวิจัยทางการศึกษา การประชุมปฏิบัติการวิจัยทางการศึกษาในปัญหา
เกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียนในทวีปเอเชีย โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๑, ๓๕ หน้า
วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ ๔ ๒๕๒๒, ๑๔๕ หน้า
(ไม่ครบหน้า) อัดสำเนา

หลักการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ โรงพิมพ์บรรณกิจ ๒๕๑๘, ๑๖๑ หน้า
วิเชียร เทียมเมือง ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งในการทดลองใช้หลักสูตร
ประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับร่างครั้งที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๑๘)
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๑๘๕ หน้า
อัดสำเนา

วิรากร ดุงชีวิต ปัญหาการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ วิทยานิพนธ์ ค.ม.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๑๓๘ หน้า อัดสำเนา

วิโรจน์ อังกลสิทธิ์ การศึกษาและประเมินผลหลักสูตรวิชาภูมิศาสตร์ ระดับประกาศนียบัตร-
การศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๘ ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๐๘ หน้า อัดสำเนา

ศึกษานิกร, กระจ่าง ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ ๒๔๓๕-๒๕๐๓ พิมพ์เป็นที่ระลึกในวัน
ครบ ๗๒ ปีของกระทรวง องค์การคารุสภา ๒๕๐๓, ๑๑๓๓ หน้า

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ พิมพ์ครั้งที่ ๑๓
โรงพิมพ์บรรณการ ๒๕๑๖, ๓๔ หน้า

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว ๒๕๒๑,
๒๕๘ หน้า

กรมวิชาการ การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา
ระดับประถมศึกษาตอนต้น โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๘, ๓๗ หน้า

คู่มือคำเนิการอบรมหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ โรงพิมพ์
ยูไนเต็ดโปรดักชั่น ๒๕๒๑, ๑๓๒ หน้า

คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ ป.สัมพันธ์พาณิชย์ ๒๕๒๑,
๗๖ หน้า

เอกสารประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษาระหว่างชาติ พ.ศ.
๒๕๑๓ อันดับ ๑ ความเป็นมาของหลักสูตรสามัญศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๓,
๖๑๔ หน้า

กรมสามัญศึกษา ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งเมื่อเทียบกับ
หลักสูตร โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๑, ๒๒๔ หน้า

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งเมื่อเทียบกับหลักสูตร (ตอนสอง)
โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๓, ๑๘๒ หน้า

รายงานการวิจัย : ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งเมื่อ
เปรียบเทียบกับหลักสูตรในวิชาสังคมศึกษา พลานามัย และศิลปศึกษา โรงพิมพ์
การศาสนา ๒๕๑๓, ๑๘๒ หน้า

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการกันควา เรืองเด็ก รายงานการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับ
การวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาในประเทศภาคพื้นเอเชีย โรงพิมพ์
คุรุสภา ๒๕๑๒, ๒๔ หน้า

สมบูรณ สว่างวรชาติ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
ฉบับครั้งที่ ๑ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๑, ๑๒๔ หน้า อัครสำเนา

สมพงษ์ จิตระคัย ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการในโรงเรียนประถม-
ศึกษา สังกัดกรมเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ วิทยานิพนธ์ ค.ม.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๑, ๑๘๔ หน้า อัครสำเนา

สวัสดิ์ จงกล "ก่อนที่หลักสูตร พ.ศ.๒๕๒๑ จะเข้าสู่ห้องเรียน" สภาการศึกษาแห่งชาติ
๑๒ : ๒๐-๒๔, กุมภาพันธ์-มีนาคม ๒๕๒๑

สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรและการสอน โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ ๒๕๑๘, ๒๕๕ หน้า
 อารี สัมพันธ์ "วิวัฒนาการของหลักสูตรและระเบียบวิธีการเรียนการสอน" ใน บทเรียนจาก
การจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา หน้า ๒๖๘-๒๘๓ พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรมสามัญศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๑๗

Anthony, Robert B. "Changing the Social Studies Curricula : Some
 Suggestions and Aids", The Social Studies. 66 : 208-210, September/
 October, 1975.

Bachus, Gordon Scott. "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching
 Assignments, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers
 in Secondary Schools of Arkansas", Dissertation Abstracts. 33 :
 2207 -A, 1975.

Baker, Patricea Ellis. "The Effects of a Community Resource Based Law
 Curriculum upon the Attitude and Knowledge of Senior High School
 Social Studies", Dissertation Abstracts. 36 : 3343-3344 -A, December,
 1975.

Barr, Robert D. "Beyond the 'New' Social Studies", The Social Studies.
 54 : 157-159, April, 1973.

Bloom, Benjamin S. ed. Taxonomy of Educational Objectives; the
Classification of Educational Goals. New York, David McKay, 1971. 2 v.

Burns, A.M. "The Social Studies Teacher and the College Classroom",
The Social Studies. 65 : 3-6, June, 1974.

Fan, Chung-Teh. Item Analysis Table. Educational Testing Service,
 Princeton, New Jersey, 1952. 32 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
 3 rd ed. New York, McGraw-Hill Book Company, 1971. 492 p.

Fernandez, Celestino, Grace Carroll Massey, and Sanford M. Dornbusch.
 "High School Students' Perceptions of Social Studies", The Social
Studies. 67 : 51-57, March/April, 1976.

✓ Frymier, Jack R. and Horace C. Hawn. Curriculum Improvement for Better
Schools. Ohio : Close A. Jones, 1970. 270 p.

Garrett, Henry E. Statistics in Psychology and Education. 6 th ed.
 New York, McKay, 1967, 491 p.

Gilbert, Charles Edward. "An Investigation of a Curriculum Change in
 American History in Selected Public High Schools in Missouri",
Dissertation Abstracts. 37 : 4646-4647 -A, March, 1977.

- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd ed. New York, McGraw-Hill Book Company, 1973. 681 p.
- Guilford, Joy Paul. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1965. 605 p.
- Jordan, William Bennett. "Evaluation of Students in History Courses in Southern Junior Colleges", Dissertation Abstracts. 31 : 2716 -A, December, 1970.
- Kachaturoff, Grace. "Global Concerns in Social Studies Programs", The Educational Digest. 43 : 52-54, March, 1978.
- Knight, Richard Steward. "Characteristics of Secondary School Social Studies Teachers Who Deal with Social Issues in Their Classroom", Dissertation Abstracts. 33 : 2220 -A, November, 1972.
- Lawlor, James Crosby. "Selected Characteristics of Innovators and Their Relationship to Social Studies Teachers' Adoption of New Curriculum Materials", Dissertation Abstracts. 38 : 5887 -A, April, 1978.
- Machart, Norman Charies. "A Study of the Attitude of Selected Sixth Grade Students Concerning Social Studies", Dissertation Abstracts. 38 : 6668-6669 -A, May, 1978.
- / McCleary, Floyd E. and Stephen P. Hencley. Secondary School Administration. New York, Dodd and Mead Co., 1970. 399 p.
- McKenzie, R. Gary. "Some Myths and Methods on Motivation Social Study", The Social Studies. 66 : 24-28 January/February, 1975.
- Neyland, Leedell W. "Survival : Man's Greatest Challenge ; Implications for the Social Study", The Social Studies. 65 : 289-293, December, 1974.
- Pearson, Robert. "Beyond the New Social Studies", The Social Studies. 64 : 315-319, December, 1973.
- Pinyo Buathong. "A Proposed Social Studies Program for Secondary School in Thailand", Dissertation Abstracts. 33 : 6051 -A, May, 1973.
- Remy, Richard C. "High School Senior' Attitude Toward Their Civics and Government Instruction", Social Education. 36 : 591-597, October, 1972.
- Renolds, Billy Gene. "Social Studies Practices in Selected Secondary Schools in East Tennessee", Dissertation Abstracts. 30 : 4879 -A, May, 1970.
- Saylor, J. Galen, and William M. Alexander. Planning Curriculum for Schools. New York, Holt, Rinehart and Winstons Inc., 1974; 404 p.

- Sirmsree Sevatomorn. "The Status of Secondary Social Studies Curriculum and Instruction in Thailand", Dissertation Abstracts. 36 : 7171 -A, May, 1976.
- Stoddart, Charles Lee. "A Discriptive Study of How Primary School Teachers View the Social Studies as Part of the Elementary School Curriculum", Dissertation Abstracts. 38 : 4573 -A, February, 1978.
- Switzer, Thomas J. "Something Old and Something New : The Social Studies in Transition", The High School Journal. 57 : 239-249, March, 1974.
- Sykes, George. "The Decline of Social Studies : Changing Perspectives in Social Studies Education in the 20 th Century", The Social Studies. 66 : 243-246, November/December, 1975.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York, Harcourt, Brace and World, Inc., 1962. 526 p.
- Toews, Henry. "The Preparations of Senior High School Social Studies Teachers in Alberta", Dissertation Abstracts. 35 : 4142 -A, January, 1975.
- Toner, James. "An Analysis of Social Studies Attitudes and Openness in Maine Secondary Education", Dissertation Abstracts. 38 : 5388-5389-A, March, 1978.
- Wheasler, Lois J. Shaw. "A Comparison of Methods of Teaching Social Studies Conducted in Six Fifth-Grade and Twelve Eighth-Grade Classes in Albany County School District No.1, Laramie, Wyoming", Dissertation Abstracts. 38 : 5416 -A, March, 1978.
- Wilkins, Hannalyn Boxer. "Reading Comprehension and Social Studies Content : A Preparation of Materials", Dissertation Abstracts. 38 : 5902 -A, April, 1978.
- William, James C. "The Social Sciences -Up or Down?", The Social Studies. 64 : 210-215, October, 1973.
- Winer, B. J. Statistical Principles in Experimental Design. 2 nd ed. New York, McGraw-Hill, Kogakusha, Ltd., 1971. 907 p.

ภาคผนวก ก.
แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน
เกี่ยวกับ
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

แบบสอบถามอาจารย์

เกี่ยวกับ

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
- ตอนที่ ๓ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
- ตอนที่ ๔ แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และความต้องการความช่วยเหลือ ของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ ๑

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้

คำชี้แจง ารุณาเติมคำหรือขอความลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ซึ่งอยู่หน้าข้อความ ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. ข้อมูลส่วนตัว เองดังนี้เพศ ชาย หญิง

อายุ _____ ปี

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา

วุฒิทางครู ต่ำกว่าปริญญาตรีลงมา เช่น ป.กศ.สูง พ.ม. ป.ม. ฯลฯ
 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป เช่น กศ.บ. ศศ.บ. วท.บ. ฯลฯ
 ไปรกระบุวิชาเอก-โท (ถ้ามี) วิชาเอก วิชาโท

๓. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ท่านปฏิบัติงานมาแล้ว (ไม่นับปีที่ไม่ได้ทำการสอน) ปี เดือน
 ในอดีตท่านสอนวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษามาแล้ว ปี เดือน
 ในปัจจุบันท่านสอนเฉพาะวิชาสังคมศึกษา สัปดาห์ละ คาบ
 นอกจากท่านจะสอนวิชาสังคมศึกษาชั้น ม.๑ ท่านยังสอนวิชาใดชั้นใด หรือ
 ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดอีกบ้าง

๑. ๒.
 ๓. ๔.

๔. ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน อำเภอ จังหวัด

โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ ในเขตเทศบาล ในเขตสุขาภิบาล
 นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

จำนวนอาจารย์ทั้งหมดในโรงเรียนของท่าน คน
 จำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนของท่าน คน

๕. การประชุมอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

ท่านเคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา
 พ.ศ.๒๕๒๑ หรือไม่

เคย ไม่เคย

ถ้าเคย ท่านใดเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเพื่อเตรียมตัวจาก
 เป็นระยะเวลา ____ วัน
 ท่านคิดว่า เพียงพอแล้ว ไม่เพียงพอ
 ถ้าไม่เพียงพอ ท่านคิดว่าควรจะได้รับการอบรมสัมมนานาน ____ วัน

ตอนที่ ๒

แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 สัมฤทธิ์ผลในการสอน และสัมฤทธิ์ผลในการวัดผลประเมินผล
 ของอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ ๑ (ม.๑) ในแต่ละข้อ แล้วตัดสินใจว่าหมายถึงการสอนเพื่อให้นักเรียน
 เกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ตามข้อใดในข้อ ก. ข. ค. และ ง. ถ้าข้อใด
 เป็นข้อที่มีความหมายถูกต้องก็เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ใช่"
 แต่ถ้าข้อใดไม่สามารถวัดพฤติกรรมได้ หรือไม่ใช่พฤติกรรมตามที่หลักสูตร
 กำหนด ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่ใช่"

๑. ท่านคิดว่าการสอนให้นักเรียน "มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและปัญหาทาง
 ภูมิศาสตร์ ของประเทศไทย เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือก
 แหล่งที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น รวมทั้งสามารถ
 นำความรู้ทางภูมิศาสตร์ไปใช้ในวิถีประจำวันได้เป็นอย่างดี" นั้น หมายถึงการสอน
 ให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่

	ใช่	ไม่ใช่
<p>๓. ทานคติว่าการสอนให้นักเรียน "สามารถสรุปเรื่องราวสาระสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเจริญของมนุษยชาติได้" นั้น หมายถึงการสอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่</p> <p>ก. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้น</p> <p>ข. สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนได้อย่างเป็นสุข</p> <p>ค. สามารถบอกอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์ได้</p> <p>ง. สามารถเปรียบเทียบความเป็นอยู่และความเจริญในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันได้</p>		
<p>๔. ทานคติว่าการสอนให้นักเรียน "มีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความเป็นมาในอดีตและสภาพปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง อันเป็นผลงานที่ชนชาติไทยช่วยกันสร้างสมเอาไว้ในอดีต" นั้น หมายถึงการสอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่</p> <p>ก. สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของไทย</p> <p>ข. สามารถอธิบายลักษณะและสภาพการปกครองในสมัยกรุงสุโขทัยได้</p> <p>ค. สามารถสรุปสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้</p> <p>ง. สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างไทยกับญี่ปุ่นได้</p>		

	ใช่	ไม่ใช่
<p>๕. ทานคิดว่าการสอนให้นักเรียน "รู้จักวิธีการแสวงหาและวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้งการรวบรวมหลักฐาน ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ไทยได้" นั้น หมายถึงการสอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่</p> <p>ก. สามารถยกตัวอย่างผลงานของนักประวัติศาสตร์ไทยได้</p> <p>ข. สามารถค้นคว้าและเขียนรายงานโดยมีหลักฐานอ้างอิง</p> <p>ค. รู้จักสนับสนุนหรือคัดค้านความคิดเห็นของผู้อื่น อย่างมีเหตุผลได้</p> <p>ง. สามารถอธิบายความสำคัญและความแตกต่างในการใช้หลักฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ได้</p>		
<p>๖. ทานคิดว่าการสอนให้นักเรียน "มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของสังคมไทย ตลอดจนเห็นคุณค่าของสถาบันหลักและวัฒนธรรมอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนไทย" นั้น หมายถึงการสอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่</p> <p>ก. สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความเป็นสุข</p> <p>ข. สามารถขอวิธีการแก้ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบันได้</p> <p>ค. สามารถสรุปความสำคัญของสถาบันต่าง ๆ ได้</p> <p>ง. สามารถอธิบายลักษณะของครอบครัวไทย และเอกลักษณ์ของสังคมไทยได้</p>		

๓. ทานคิดว่า การสอนให้นักเรียน "รู้จักใช้เสรีภาพตามขอบเขตของกฎหมาย และสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิและบทบาท ความรับผิดชอบของตนในฐานะเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม" นั้น หมายถึง การสอนให้นักเรียน เกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่

- ก. สนใจศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
- ข. สามารถทำหน้าที่การงานส่วนตัวสำเร็จลุล่วงด้วยดี
- ค. กระทำตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและกฎหมายของประเทศไทย
- ง. รู้จักต่อต้านภัยจากภายนอกประเทศ

๔. ทานคิดว่า การสอนให้นักเรียน "ตระหนักในปัญหาประชากร และปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณค่าแก่สังคม" นั้น หมายถึง การสอนให้นักเรียน เกิดพฤติกรรมดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่

- ก. สามารถอธิบายปัญหานาน้ำสาగుลได้
- ข. สามารถแก้ปัญหาชนต่างชาติอพยพเข้าประเทศไทยได้
- ค. สามารถบอกวิธีการแก้ปัญหาประชากรและปัญหาสิ่งแวดล้อมได้
- ง. สามารถบอกสาเหตุการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหาประชากร ตลอดจนผลสืบเนื่องได้

ใช่	ไม่ใช่

๑๑. ทานติการการสอนให้นักเรียน "สามารถวิเคราะห์การกระทำ
ตลอดจนผลงานของบุคคลซึ่งทำประโยชน์ในสังคม โดยมี
หลักฐานและเหตุผลประกอบ" นั้น หมายถึงการสอนให้นักเรียน
เกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ ใช่หรือไม่
- ก. สามารถขอประโยชน์ของการเรียนประวัติศาสตร์ได้
- ข. สามารถปฏิบัติตามแนวทางของบุคคลที่เคยทำประโยชน์
ต่อสังคมไว้ได้
- ค. สามารถบอกได้ว่าผู้ที่ทำประโยชน์ทำอะไรไว้หรือมี
ผลงานอะไรไว้
- ง. สามารถบอกได้ว่าการกระทำหรือผลงานของบุคคล
ผู้ทำประโยชน์ต่อสังคมมีผลต่อสังคมอย่างไรบ้าง

ใช่	ไม่ใช่

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ ๑๒-๒๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสอนของท่านว่า ใ้สอนนักเรียนของท่านให้เกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ดังนั้น กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านปฏิบัติจริงในข้อ ก. ข. ค. หรือ ง. กล่าวคือ ข้อใดที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ท่านสอน ท่านก็ใส่ ✓ ลงในช่อง "ไม่ใ้สอน" ส่วนข้อใดที่ท่านสอนท่านก็ใส่ ✓ ลงในช่องใดของหนึ่งตามความมากน้อยที่ท่านใ้สอน เช่น ท่านสอนเน่นพฤติกรรมมิไคมากเป็นพิเศษ ท่านก็ใส่ ✓ ลงในช่อง "มากที่สุด"

๑๒. ในการสอนเพื่อให้นักเรียน "มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและปัญหาทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย เพื่อสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกแหล่งที่อยู่อาศัย และประกอบอาชีพใ้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำความรู้ทางภูมิศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันใ้เป็นอย่างดี" นั้น ท่านใ้สอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดใ้ได้ดังต่อไปนี้ เพียงใ้ใด

- ก. สามารถประกอบอาชีพที่มีในท้องถิ่น
- ข. สามารถบอกลักษณะแหล่งที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลที่เป็นอย่างนั้น
- ค. สามารถอธิบายลักษณะบ้าน แขนงบ้านที่นักเรียนต้องการในอนาคต
- ง. สามารถเปรียบเทียบลักษณะภูมิประเทศดินฟ้าอากาศ อาชีพของประชากรที่อยู่ใ้ในแต่ละภาคของประเทศ

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ใ้สอน
ก. สามารถประกอบอาชีพที่มีในท้องถิ่น						
ข. สามารถบอกลักษณะแหล่งที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลที่เป็นอย่างนั้น						
ค. สามารถอธิบายลักษณะบ้าน แขนงบ้านที่นักเรียนต้องการในอนาคต						
ง. สามารถเปรียบเทียบลักษณะภูมิประเทศดินฟ้าอากาศ อาชีพของประชากรที่อยู่ใ้ในแต่ละภาคของประเทศ						

๒๒. ในการสอนให้นักเรียน "สามารถวิเคราะห์การกระทำ ตลอดจนผลงานของบุคคลซึ่งทำประโยชน์ในสังคมโดยมีหลักฐานและเหตุผลประกอบ" นั้น ท่านได้สอนให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ดังต่อไปนี้ เพียงใด

- ก. สามารถยกประโยชน์ของการเรียนวิชาประวัติศาสตร์
- ข. สามารถปฏิบัติตามแนวทางของบุคคลที่ทำประโยชน์ในสังคม
- ค. สามารถยกใคร่ผู้ทำประโยชน์ทำอะไรไว้หรือมีผลงานอะไร
- ง. สามารถยกใคร่การกระทำหรือผลงานของบุคคลผู้ทำประโยชน์ในสังคมมีผลดีต่อสังคมอย่างไรบ้าง

มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้สอน

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ ๒๓-๓๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของท่านว่า ได้ทำการวัดผลประเมินผลนักเรียนของท่านตามพฤติกรรมของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ดังนั้น กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ท่านปฏิบัติจริงในข้อ ก. ข. ค. หรือ ง. กล่าวคือ ถ้าขอยกใคร่ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ท่านวัดผลประเมินผล หรือท่านไม่ได้ทำการวัดผลประเมินผล ท่านก็ใส่ ✓ ลงในช่อง "ไม่ได้วัด" ส่วนข้อใดที่ท่านทำการวัดผลประเมินผล ท่านก็ใส่ ✓ ลงในช่องใดของหนึ่งตามความมากน้อยที่ท่านทำการวัดผลประเมินผล เช่น ถ้าท่านทำการวัดผลประเมินผลในพฤติกรรมใดมากเป็นพิเศษ ท่านก็ใส่ ✓ ลงในช่อง "มากที่สุด"

๓๓. ท่านทำการวัดผลประเมินผลนักเรียนในด้าน
 "ความสามารถในการวิเคราะห์การกระทำ
 ตลอดจนผลงานของบุคคลซึ่งทำประโยชน์
 ในสังคม โดยมีหลักฐานและเหตุผลประกอบ"
 ในเรื่องต่อไปนี้ เพียงใด

ก. ความสามารถในการบอกประโยชน์และ
 วิธีการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

ข. ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวทาง
 ของบุคคลซึ่งทำประโยชน์ในสังคม

ค. ความสามารถในการบอกไคร้ ผู้ที่
 ประโยชน์ได้ทำอะไรไว้หรือมีผลงานอะไร
 ใบบาง

ง. ความสามารถในการบอกไคร้การกระทำ
 หรือผลงานของบุคคลผู้ทำประโยชน์ใน
 สังคม มีผลดีคือสังคมอย่างไรบ้าง

มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่ได้ วัด

ตอนที่ ๓

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถามของใจของหนึ่งที่กำหนดไว้แล้ว ตามความคิดเห็นของท่าน ส่วนข้อใดที่มีคำตอบไว้ให้เลือกรจะมี อยู่หน้าคำตอบ ดังนั้น โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ซึ่งอยู่หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

เนื้อหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เมื่อท่านอ่านเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) แล้ว					
๑. ท่านคิดว่าเนื้อหา มีความชัดเจนเพียงใด					
๒. เนื้อหา มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเพียงใด					
๓. เนื้อหา มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่โรงเรียนของท่านตั้งอยู่เพียงใด					
๔. เนื้อหา มีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานการเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปเพียงใด					
๕. เนื้อหา มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนเพียงใด					
๖. ผู้เรียน เกิดความเบื่อหน่ายหรือไม่ให้ความสนใจ เนื้อหาที่เรียนมากนักน้อยเพียงใด					
๗. เนื้อหา มีความรู้ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจมากนักน้อยเพียงใด					
๘. จากคำกล่าวที่ว่า "เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาชั้น ม.๑ ไม่เหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน" ท่านเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้ มากน้อยเพียงใด					

เนื้อหา (ความยากง่าย)	ยาก เกินไป	เหมาะสม แล้ว	ง่าย เกินไป	ไม่ทราบ
๙. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่ท่านสอนท่านคิดว่า มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับชั้นเพียงใด ก. เรื่องของชาติไทย ข. การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย ค. รัฐและประชาชน ง. ศาสนากับการดำเนินชีวิต				
เนื้อหา (ความมากน้อย)	มาก เกินไป	เหมาะสม แล้ว	ง่าย เกินไป	ไม่ทราบ
๑๐. เนื้อหาเรื่องใดที่กำหนดไว้มากหรือน้อยเกินไป ก. เรื่องของชาติไทย ข. การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย ค. รัฐและประชาชน ง. ศาสนากับการดำเนินชีวิต				
อัตราเวลาเรียน	มาก เกินไป	เหมาะสม แล้ว	ง่าย เกินไป	ไม่ทราบ
๑๑. ตามหลักสูตรใหม่ที่กำหนดให้เรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นเวลา ๕ คาบ/สัปดาห์นั้น ท่านคิดว่ากำหนด ไว้มากหรือน้อยเกินไป				

จำนวนหน่วยการเรียน	มากเกินไป	เหมาะสมแล้ว	น้อยเกินไป	ไม่ทราบ
๑๒. จำนวนหน่วยการเรียนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ๕ หน่วยการเรียน/สัปดาห์/ปี ท่านเห็นว่า กำหนดไว้มากหรือน้อยเกินไป				

แบบเรียน

๑๓. นักเรียนที่ท่านสอนมีหนังสือแบบเรียน
วิชาสังคมศึกษารับทุกคนหรือไม่

- มีครบทุกคน
 มีมากกว่าครึ่ง
 มีประมาณครึ่งหนึ่ง
 มีน้อยกว่าครึ่ง

๑๔. ภาษาที่ใช้ในแบบเรียนมีความยากง่าย
เหมาะสมกับระดับชั้นเพียงใด

- ใช้ภาษายากเกินไป
 ใช้ภาษาเหมาะสมแล้ว
 ใช้ภาษาง่ายเกินไป
 ไม่ทราบ

๑๕. แบบเรียนมีคำอธิบายละเอียดพอเพียงที่จะ
ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีเพียงใด

- ไม่ละเอียดพอ
 ละเอียดพอสมควร
 ละเอียดมาก
 ไม่ทราบ

๑๖. จำนวนรูปภาพที่ประกอบแบบเรียน
มีจำนวนมากน้อยเหมาะสมกับเนื้อหา
มากน้อยเพียงใด

- มีมากเกินไป
 มีพอเหมาะ
 มีน้อยเกินไป
 ไม่ทราบ

๑๗. รูปภาพมีความเหมาะสมสอดคล้อง
กับเนื้อหาเพียงใด

- สอดคล้องมาก
 สอดคล้องพอสมควร
 ไม่สอดคล้อง
 ไม่ทราบ

๑๘. ท่านมีสื่อการเรียนการสอนต่อไปนี้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเพียงพอหรือไม่

สื่อการเรียน	ไม่มีใช้เลย	มีใช้แต่ไม่เพียงพอ	มีใช้เพียงพอ
๑. ซอด้วง			
๒. บัตรคำ			
๓. แผนภูมิ			
๔. แผนภูมิ			
๕. แผนสถิติ			
๖. หุ่นจำลอง			
๗. ตัวอย่างของจริง			
๘. เครื่องบันทึกเสียง			
๙. สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ			
๑๐. อื่น ๆ (โปรดระบุ)			

เอกสารประกอบหลักสูตร

๑๙. ท่านมีเอกสารต่อไปนี้หรือไม่ ถ้ามี โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○

- คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา
- แผนการสอน
- ประมวลการสอน
- โครงการสอนระยะยาว
- หนังสืออ่านประกอบ
- คู่มือประเมินผลการเรียน
- หนังสือแบบฝึกหัด

๒๐. เอกสารในข้อ ๑๕ นั้น ท่านคิดว่าเขียนไว้ชัดเจนมากน้อยเพียงใด	ชัดเจนมาก	ชัดเจนพอสมควร	ไม่ชัดเจน	ไม่ทราบ
☐ คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา ☐ แผนการสอน ☐ ประมวลการสอน ☐ โครงการสอนระยะยาว ☐ หนังสืออ่านประกอบ ☐ คู่มือประเมินผลการเรียน ☐ หนังสือแบบฝึกหัด				
๒๑. เอกสารที่ท่านใช้ในข้อ ๒๐ ท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพียงใด	สอดคล้องมาก	สอดคล้องพอสมควร	ไม่สอดคล้อง	ไม่ทราบ
☐ คู่มือการสอนวิชาสังคมศึกษา ☐ แผนการสอน ☐ ประมวลการสอน ☐ โครงการสอนระยะยาว ☐ หนังสืออ่านประกอบ ☐ คู่มือประเมินผลการเรียน ☐ หนังสือแบบฝึกหัด				

ตอนที่ ๔

ปัญหา ข้อเสนอแนะ และความช่วยเหลือที่ตัวท่านต้องการ

๑. ปัญหาในการนำเอาหลักสูตรไปใช้

ตั้งแต่ท่านปฏิบัติงานมา ท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง โปรดระบุ

ก. ปัญหาเกี่ยวกับตัวของท่านเอง

- ๑. _____
- ๒. _____
- ๓. _____
- ๔. _____

ข. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

- ๑. _____
- ๒. _____
- ๓. _____
- ๔. _____

ค. ปัญหาทั่ว ๆ ไป หรือปัญหาอื่น ๆ

- ๑. _____
- ๒. _____
- ๓. _____
- ๔. _____

๒. ข้อเสนอแนะของท่านต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ก. ท่านคิดว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๑ ควรจะปรับปรุงเรื่องใดหรือสิ่งใด

- ๑. _____
- ๒. _____
- ๓. _____
- ๔. _____

ข. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษามันปัจจุบัน ท่านคิดว่าควรจะเพิ่มเติมเรื่องใ้คว่าง

- ๑. _____
- ๒. _____
- ๓. _____

ค. เนื้อหาเรื่องใ้คว่างที่ท่านคิดว่าควรจะตัดออก

- ๑. _____
- ๒. _____
- ๓. _____

ง. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ๑. _____
- ๒. _____

๓. ความช่วยเหลือที่ท่านต้องการ

ท่านต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใ้คว่าง ที่จะช่วยให้การสอนของท่านบรรลุผล ใ้คว่างดีที่สุด โปรดระบุ

- ๑. _____
- ๒. _____

ภาคผนวก ข.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อสอบวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑) ปีการศึกษา ๒๕๒๑

จำนวนคำถาม ๕๐ ข้อ

เวลา ๕๐ นาที

คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดจาก ก. ข. ค. ง. ในแต่ละข้อคำถาม เสร็จแล้วทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ตัวใดตัวหนึ่งในกระดาษคำตอบ ซึ่งจัดไว้ให้

๑. ประชาชาติไทยมาจากไหน

- ก. เทือกเขาอัลไต
- ข. ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง
- ค. บริเวณที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน
- ง. ยังสรุปแน่นอนไม่ได้

๒. ถ้านักเรียนต้องการทราบข้อมูลทาง

ประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด นักเรียน
จะเลือกศึกษาจากสิ่งใดต่อไปนี้

- ก. ตำรานาน
- ข. ศิลปินจารึก
- ค. นิทานพื้นบ้าน
- ง. คำบอกเล่าตอ ๆ กันมา

๓. จังหวัดของนักเรียนเดิมที่เป็นอาณาบริเวณ
ของแคว้นใด

- ก. แคว้นโยนก
- ข. แคว้นศรีวิชัย
- ค. แคว้นโคตรบูร
- ง. แคว้นทวารวดี

(ดูแผนที่แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๖)

๔. บริเวณที่เป็นหมายเลข ๑ มีลักษณะอย่างไร

- ก. แห้งแล้งที่สุด
- ข. ฝนตกชุกที่สุด
- ค. มีอุณหภูมิต่ำที่สุด
- ง. ปลูกข้าวไคมากที่สุด

๕. บริเวณที่เป็นหมายเลข ๒ ประชาชน

ปลูกพืชชนิดใดมากที่สุดรองจากข้าว

- ก. อ้อย
- ข. ข้าวโพด
- ค. ยางพารา
- ง. มันสำปะหลัง

๖. บริเวณที่เป็นหมายเลข ๓ มีลักษณะ

ภูมิประเทศอย่างไร

ก. ที่ราบต่ำ

ข. ที่ราบสูง

ค. ที่ราบหุบเขา

ง. เป็นเทือกเขา

๗. อาชีพการเลี้ยงสัตว์ของไทยยังไม่เจริญเท่าที่ควร เนื่องมาจากสาเหตุใดมากที่สุด

ก. ภูมิอากาศไม่เหมาะสม

ข. คนทุนในการผลิตสูง

ค. คนไทยไม่ค่อยมีความรู้

ง. ต่างประเทศไม่ยอมซื้อสัตว์ที่เลี้ยง

๘. ประเทศไทยกำลังเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศ เราจะช่วยลดการเสียเปรียบ

ดุลการค้าได้อย่างไร

ก. จัดสหภาพการค้าใช้สินค้าไทย

ข. ตั้งร้านค้าคนไทยแข่งกับคนต่างชาติ

ค. เลิกใช้ของฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ

ง. ส่งหามสินค้าต่างประเทศเข้ามาขาย

๙. การที่ไทยเราเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศนั้น นักเรียนคิดว่าเนื่องมาจากสาเหตุใด

ก. คนไทยยากจน

ข. คนไทยไม่รักชาติ

ค. คนไทยไม่ประหยัด

ง. คนไทยมีการศึกษาคำ

๑๐. สหกรณ์จัดตั้งขึ้นโดยยึดหลักการใดเป็นสำคัญ

ก. ความร่วมมือ

ข. ความก้าวหน้า

ค. ความเอาใจใส่

ง. ความช่วยเหลือ

๑๑. สิ่งใดเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมในประเทศไทยไม่เจริญ

ก. การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก

ข. ไม่มีตลาดสำหรับขายผลผลิต

ค. ไม่มีวัตถุดิบสำหรับป้อนโรงงาน

ง. ไม่มีทุนในการดำเนินงานเพียงพอ

๑๒. ข้อใดไม่ใช่อุตสาหกรรมในครอบครัว

ก. การทอผ้าไหม

ข. การทำตุ๊กตาไทย

ค. การทำเครื่องจักรสาน

ง. การทำอาหารกระป๋อง

๑๓. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของประชากรไทย

ก. ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ข. ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถม

ค. เพศชายเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน

ง. มีรายได้เฉลี่ย ๒ พันบาทต่อปีต่อคน

๑๔. การใช้สีในแผนที่ภูมิประเทศ ในบริเวณที่เป็นภูเขาใช้สีอะไร

ก. สีฟ้า

ค. สีเหลือง

ข. สีเขียว

ง. สีน้ำตาล

๑๕. ชาติใดมีอิทธิพลน้อยที่สุดต่อวัฒนธรรมไทย

สมัยกรุงสุโขทัย

ก. จีน

ข. พุวน

ค. เขมร

ง. อินเดีย

๑๖. ในสมัยกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยาตอนต้น
ไทยได้รับวัฒนธรรมจากต่างชาติโดยทางใด
มากที่สุด

ก. การค้าขาย

ข. การท่องเที่ยว

ค. การรุกรานขยายอำนาจ

ง. การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๑๗. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของครอบครัวไทย

ก. ทุกคนเสมอภาคกัน

ข. เด็กเป็นจุดสนใจของครอบครัว

ค. ผู้เยาว์เคารพนับถือผู้สูงอายุกว่า

ง. สมาชิกในครอบครัวรักใคร่ช่วยเหลือกัน

๑๘. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของคนไทย

ก. มีความอดทน

ข. มีความซื่อสัตย์

ค. มีความประหยัด

ง. มีความเอื้อเฟื้อ

๑๙. ระบายประเภทโรคประหยัดไม่ได้

ก. คามุหรี

ข. คาเลอณา

ค. การรักษาพยาบาล

ง. คาอาหารและเครื่องคัม

๒๐. ข้อใดเป็นการใช้จ่ายทรัพย์สินที่ไม่ถูกต้อง

ก. บริจาคทาน

ข. สงเคราะห์ญาติ

ค. จ่ายเลี้ยงเพื่อนฝูงพอสมควร

ง. ซื้อของทุกชนิดที่เป็นประโยชน์

๒๑. "มีสิ่งพึงบรรจบบให้ครบบาท" เป็นหลัก

การดำเนินชีวิตของคนไทยในแง่ใด

ก. การออมทรัพย์

ข. การรักษาทรัพย์

ค. การใช้จ่ายทรัพย์

ง. การแสวงหาทรัพย์

๒๒. ข้อความที่ว่า "รอให้น้ำลายไหลเสียก่อน

จึงซื้อของกิน" มีความหมายใกล้เคียง

กับคำกล่าวข้อใด

ก. นานิ่งไหลลึก

ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก

ค. ทำน้ำพริกละลายแม่น้ำ

ง. ตักน้ำใส่กระโหลกชะโงกดูเงา

๒๓. การกระทำในข้อใดที่ถือว่าเป็นการกระทำ
ที่ผิดประเพณีอย่างร้ายแรง

- ก. การพูดโกหก
- ข. การคาพอแม
- ค. การมีเมียกอนบวช
- ง. การที่ผู้หญิงนุ่งกางเกงไปทำบุญ

๒๔. ข้อใดที่แสดงว่าเราจงรักภักดีต่อ
พระมหากษัตริย์

- ก. ทำบุญร่วมกับพระองค์
- ข. หาทางเช่าเฝ้าอยู่เสมอ
- ค. ทำอะไรนี่ก็ถึงพระองค์เสมอ
- ง. ทำความเคารพเมื่อพระองค์เสด็จผ่าน

๒๕. หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลคืออะไร

- ก. การออกกฎหมาย
- ข. การบริหารประเทศ
- ค. การเลือกตั้งผู้แทนราษฎร
- ง. การมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

๒๖. ระดับชั้นของศาลในการพิจารณาาคคีคือข้อใด

- ก. ศาลชั้นต้น-ศาลแพ่ง-ศาลอาญา
- ข. ศาลชั้นต้น-ศาลอุทธรณ์-ศาลฎีกา
- ค. ศาลชั้นต้น-ศาลฎีกา-ศาลอุทธรณ์
- ง. ศาลชั้นต้น-ศาลอาญา-ศาลอุทธรณ์

๒๗. การที่แยกศาลออกเป็น ๓ ระดับนั้น

มีความหมายอย่างไร

- ก. เพื่อให้คดีขึ้นศาล
- ข. เพื่อพิจารณาคดีต่างชนิดกัน
- ค. เพื่อกลับกรองให้ยุติธรรมยิ่งขึ้น
- ง. เพื่อแบ่งงานให้ยุติพิพากษาแต่ละศาล

๒๘. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้าง
ความมั่นคงของชาติ

- ก. เป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ข. เป็นมิตรกับประเทศมหาอำนาจ
- ค. รัฐบาลมีอำนาจเด็ดขาดเข้มแข็ง
- ง. ประชาชนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี

๒๙. ความมั่นคงของชาติขึ้นอยู่กับใครมากที่สุด

- ก. ประชาชน
- ข. ชาราชการ
- ค. ทหาร-ตำรวจ
- ง. พระมหากษัตริย์

๓๐. ข้อใดเป็นสิทธิเสรีภาพอันชอบธรรม

- ก. นายค้าขายรายที่ฆ่าพอของเขา
- ข. นายแดงวิ่งแค้นเขาไปในตลาด
- ค. นายขาวเล่นไพ่เพื่อความสนุกกับญาติ
- ง. นายเขียวซื้อสินค้าที่ร้านโดยเซ็นชื่อ

๓๑. รัฐบาลจำเป็นต้องมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพ
ในบางกรณี กรณีใดต่อไปนี้สำคัญที่สุด

- ก. ระยะเวลาสงบศึก
- ข. ระยะเวลาว่างสงคราม
- ค. ระยะเวลาเสียงเลือกตั้ง
- ง. ระยะเวลาเปรียบเทียบค่า

๓๒. ทรัพยากรธรรมชาติชนิดใดมีจำนวนจำกัด

- ก. น้ำ
- ข. สัตว์
- ค. ป่าไม้
- ง. แร่ธาตุ

๓๓. ปัญหาสิ่งแวดล้อมชนิดใดที่เกิดขึ้นในเมือง
มากที่สุด

- ก. ดินเสีย
- ข. น้ำท่วม
- ค. อากาศเสีย
- ง. โรคระบาด

๓๔. กระจกใต้อาคารที่จัดสำรวจป่าไม้และ
เจ้าหน้าที่ออกควบคุมการลักลอบตัดไม้
ทำลายป่า

- ก. กระจกเงา
- ข. กระจกมรดกไทย
- ค. กระจกอุตสาหกรรม
- ง. กระจกเพชรและสกรีน

๓๕. โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุมีประโยชน์

ต่อเราหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่มี เพราะมีสภาพชำรุดทรุดโทรม
- ข. ไม่มี เพราะนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้
- ค. มี เพราะเป็นของล้ำค่าซึ่งหา
ในสมัยนี้ไม่ได้

ง. มี เพราะทำให้เราทราบ

ความเป็นอยู่ในอดีต

๓๖. ข้อใดแสดงถึงการเป็นศาสนิกชนที่ดี

- ก. เคารพสิ่งศักดิ์พระเสมอ
- ข. ศึกษาทุกศาสนาอย่างละเอียด
- ค. ปฏิบัติตามคำสอนอย่างเคร่งครัด
- ง. เคารพตัวแทนศาสนาอย่างจริงจัง

๓๗. การกระทำใ้ใจซื่อสัตย์ที่แสดงให้เห็นว่า

ประชาชนมีความรักชาติมากที่สุด

- ก. เสียภาษีอากร
- ข. เข้าร่วมกิจกรรม
- ค. สมัครเป็นลูกเสือชาวบ้าน
- ง. บริจาคทรัพย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย

๓๘. ผู้ที่นับถือศาสนาจะได้รับประโยชน์สูงสุด

ในทางใด

- ก. ไตบุญกุศลสะสมไว้
- ข. มีหลักในการดำเนินชีวิต
- ค. เข้าสมาคมกับเพื่อนฝูงได้ดี
- ง. เป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น

๓๘. "ทหายาหยุดสืบทอดศาสนา" หมายถึงใคร

- ก. พระพุทธ
- ข. พระสงฆ์
- ค. พุทธศาสนิกชน
- ง. พระมหากษัตริย์

๔๐. ขอใจไม่เป็นที่เลว

- ก. อยากอาบน้ำ
- ข. ตีหมาที่กัดเรา
- ค. คาเพื่อนที่ชกเรา
- ง. อยากถูกล้อตเตอร์

๔๑. ทุกศาสนามีจุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดในเรื่องใด

- ก. ให้มีคุณธรรมประจำใจ
- ข. ให้ละเว้นการทำกรรมชั่ว
- ค. ให้มีความเชื่อมั่นในศาสนา
- ง. ให้เคารพบูชาศาสนาเพื่อผลบุญ

๔๒. การที่คนไทยนับถือศาสนานั้น เป็นเพราะ

- ก. เป็นศาสนาประจำชาติ
- ข. นับถือตามบรรพบุรุษของไทย
- ค. เป็นศาสนาเก่าแก่กว่าศาสนาอื่น
- ง. เลื่อมใสในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

๔๓. ขอใจที่มีความสัมพันธ์กัน

- ก. วันมาฆบูชา-คล้ายวันประสูติ
- ข. วันวิสาขบูชา-คล้ายวันตรัสรู้
- ค. วันอาสาฬหบูชา-คล้ายวันปรินิพพาน
- ง. วันเข้าพรรษา-คล้ายวันเสด็จปฐม

เทศนา

๔๔. ขอใจเป็นการประพฤติผิดทางกาย

- ก. ทักทายกับผู้อื่นอย่างคน
- ข. อยากได้ของของเพื่อน
- ค. จ้างนักแสดงไปตีหัวเพื่อน
- ง. เยาะเย้ยเพื่อนที่สอบตก

๔๕. ความมุ่งหมายในการบวช ขอใจที่

- ก. ถูกต้องมากที่สุด
- ข. บวชแถม
- ค. บวชทดแทนคุณบิดามารดา
- ง. บวชศึกษาธรรมะเพื่อนำมาปฏิบัติ

๔๖. ถ้านักเรียนพบคนร้ายกำลังขูดค้นหา

- ก. ไปบอกเจ้าอาวาส
- ข. ไปว่ากล่าวตักเตือน
- ค. ไปเฝ้าคุกขวยความสนใจ
- ง. ไปช่วยขูดขวยเพื่อขอรับส่วนแบ่ง

๔๗. ขอใจเป็นการปฏิบัติต่อครูอาจารย์

- ก. การลุกขึ้นต้อนรับ
 - ข. การเข้าไปรับใช้
 - ค. การตั้งใจเรียนขณะครูสอน
 - ง. การพูดจากับท่านควยถ้อยคำ
- อันไพเราะ

๔๘. เพื่อนลักษณะใดที่น่าคบมากที่สุด

ก. พุกจาไฟเราะ

ข. แฉงบั้นของกินให้

ค. ว่ากล่าวตักเตือนเรา

ง. นัยถ้อยคำพี่น้องของเรา

๔๙. ทุกครั้งที่เราเข้าไปหาพระในกุฏิ เราควรจะทำปฏิบัติเช่นใด

ก. รตนามนต์

ข. ถอดรองเท้า

ค. เสาพระไว้มุข

ง. ถวายรูปไว้เป็นที่ระลึก

๕๐. คำพังเพยที่ว่า "เขาฝูงหงส์ก็เป็นหงส์ เขาฝูงกาก็เป็นกา" นั้น

เป็นการเตือนใจเราว่า

ก. ควรคบแต่ผู้มีสกุล

ข. ควรคบแต่คนที่แต่งกายดี

ค. ควรคบแต่คนที่ฐานะเสมอกัน

ง. ควรคบแต่คนที่มีอุปนิสัยประพฤติดี

ภาคผนวก ค.

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา

การหาความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ม.๑)

ปีการศึกษา ๒๕๒๑

เนื้อหา / พฤติกรรม	ความรู้-ความจำ	ความเข้าใจ	ทักษะและการนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	ทัศนคติและการประเมินค่า	รวม	อันดับความสำคัญ
๑. เรื่องของชาติไทย	๕	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑
๒. การสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย	๑	๒	๒	๑	๑	๑	๗	๑
๓. รัฐและประชาชน	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑
๔. ศาสนากับการดำเนินชีวิต	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑
รวม	๗	๑๑	๖	๕	๑	๕	๕๐	
อันดับความสำคัญ	๑	๕	๑	๑	๕	๕		

เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคนเลือกตอบในกลุ่มสูง (P_H)

เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคนเลือกตอบในกลุ่มต่ำ (P_L)

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อที่	P _H	P _L	p	r
๑	๓๔	๓๓	.๕๖	.๓๘
๒	๔๓	๓๓	.๖๘	.๖๒
๓	๘๑	๔๘	.๖๕	.๓๖
๔	๔๓	๕๖	.๓๓	.๔๘
๕	๕๕	๕๒	.๖๕	.๒๓
๖	๓๓	๔๘	.๖๓	.๓๑
๗	๖๓	๒๒	.๔๒	.๔๒
๘	๔๖	๔๔	.๓๔	.๖๔
๙	๘๑	๔๘	.๖๕	.๓๖
๑๐	๓๓	๔๔	.๕๗	.๒๓
๑๑	๖๓	๒๒	.๔๒	.๔๒
๑๒	๔๖	๓๓	.๓๑	.๖๘
๑๓	๓๓	๒๖	.๕๒	.๕๑
๑๔	๓๓	๔๑	.๖๐	.๓๓
๑๕	๖๓	๒๒	.๔๔	.๔๖
๑๖	๔๓	๓๓	.๖๖	.๖๕
๑๗	๔๓	๖๓	.๘๐	.๔๓
๑๘	๑๐๐	๔๘	.๘๐	.๓๓
๑๙	๓๓	๔๘	.๖๓	.๓๑
๒๐	๖๓	๑๑	.๓๓	.๕๘

ข้อที่	P _H	P _L	p	r
๒๑	๔๖	๔๘	.๓๖	.๖๒
๒๒	๔๘	๑๕	.๓๐	.๓๘
๒๓	๔๖	๕๖	.๓๓	.๕๘
๒๔	๖๓	๔๔	.๕๖	.๒๔
๒๕	๓๓	๑๑	.๔๒	.๖๖
๒๖	๖๓	๔๑	.๕๔	.๒๓
๒๗	๘๘	๖๓	.๓๓	.๓๕
๒๘	๑๐๐	๔๘	.๘๐	.๓๓
๒๙	๔๖	๔๔	.๓๔	.๖๔
๓๐	๔๖	๔๘	.๓๖	.๖๒
๓๑	๘๑	๑๕	.๔๓	.๖๕
๓๒	๘๕	๓๓	.๖๒	.๕๐
๓๓	๔๖	๕๒	.๓๘	.๕๙
๓๔	๘๘	๓๓	.๖๓	.๕๘
๓๕	๑๐๐	๓๓	.๓๔	.๓๘
๓๖	๓๔	๕๖	.๖๕	.๒๐
๓๗	๓๐	๑๕	.๔๑	.๕๖
๓๘	๔๖	๒๖	.๖๖	.๓๔
๓๙	๘๕	๒๖	.๕๓	.๕๘
๔๐	๓๓	๓๓	.๕๕	.๔๕

เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคนเลือกตอบในกลุ่มสูง (P_H)

เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคนเลือกตอบในกลุ่มต่ำ (P_L)

ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ ข้อที่	P _H	P _L	p	r
๔๑	๘๕	๓๗	.๖๒	.๕๐
๔๒	๘๕	๓๐	.๕๙	.๕๖
๔๓	๘๑	๔๑	.๖๒	.๕๒
๔๔	๘๕	๓๓	.๖๐	.๕๓
๔๕	๕๒	๒๖	.๓๙	.๒๘
๔๖	๙๓	๖๓	.๘๐	.๕๓
๔๗	๘๕	๓๗	.๖๒	.๕๐
๔๘	๘๕	๔๑	.๖๔	.๕๗
๔๙	๙๖	๕๖	.๗๙	.๕๗
๕๐	๘๕	๕๒	.๖๐	.๓๘

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \left[\frac{n}{n-1} \right] \left[1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{nS^2} \right]$$

r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

$$n = 50$$

$$\bar{X} = 34.34$$

$$S^2 = 35.44$$

$$r_{tt} = \frac{50}{50-1} \left[1 - \frac{34.34(50 - 34.34)}{50(35.44)} \right]$$

$$= \frac{50}{49} \left[1 - \frac{34.34 \times 15.66}{1772.0} \right]$$

$$= 1.02 \left[1 - \frac{538.3596}{1772.0} \right]$$

$$= 1.02 \left[1 - 0.3038145 \right]$$

$$= 1.02 \times 0.6961855$$

$$= 0.7101$$

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

มีค่าความเชื่อมั่น = ๐.๗๑๐๑